

CHARLES W. LEADBEATER - JASNOVIDNOST

JASNOVIDNOST

CHARLES W. LEADBEATER

teozofija v sloveniji

Charles Webster Leadbeater

JASNOVIDNOST

Naslov izvirnika: Clairvoyance

Izvirnik izdal: The Theosophical Publishing Society, 1899

Druga elektronska izdaja

Prevod, prelom in izdal: Anton Rozman

Slika na naslovnici: Nicholas Roerich - Ecstasy - © Nicholas Roerich Museum

Leto izdaje: Ljubljana, 2022

Publikacija je brezplačna

Avtorske pravice: © Teozofija v Sloveniji 2022

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v
Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID: 102179587

ISBN: 978-961-6561-38-9 (PDF)

JASNOVIDNOST

CHARLES WEBSTER LEADBEATER

teozofija v sloveniji

Vsebina	Stran
<i>Spremna beseda</i>	5
<i>Kaj je jasnovidnost?</i>	7
<i>Preprosta jasnovidnost: polna</i>	21
<i>Preprosta jasnovidnost: delna</i>	34
<i>Jasnovidnost v prostoru: namenska</i>	39
<i>Jasnovidnost v prostoru: pol-namenska</i>	54
<i>Jasnovidnost v prostoru: ne-namenska</i>	57
<i>Jasnovidnost v času: preteklost</i>	63
<i>Jasnovidnost v času: prihodnost</i>	84
<i>Metode razvoja</i>	104

Spremna beseda

Izveček iz
The Changing Face of Theosophy
Laurence J. Bendit

Bralca opozarjamo, da je bilo delo napisano s pomočjo jasnovidnih raziskav. Le-te so igrale pomembno vlogo v teozofskem gibanju v obdobju po Madam Blavatsky. Pri nekaterih ljudeh so vzbudile spoštovanje in začudenje, včasih morda lahkovernost, pri drugih pa prav nasprotno.

Še več, v nekaterih primerih so raziskave potrdile spoznanja sodobne znanosti, v drugih niso. V nekaterih primerih lahko ob napredovanju znanosti ugotovimo, da so določene raziskave temeljile na znanstvenem sistemu, ki se je kasneje izkazal za zgrešenega; da v nekaterih ozirih raziskovalec ni bil objektivni, ampak pod vplivom tedanjih predstav, pa čeprav so morda bili globlji vidiki njegovega dela, ki so onstran dosega znanosti, povsem zanesljivi.

Naredili bi resno napako, če bi sprejeli raziskovalčevo nezmotljivost, ne glede na njegovo poštenost. Njegova osebna pristranskost nespremenljivo vpliva na njegovo vizijo, zaradi česar vidi devo ali angela s človeškim

obrazom, namesto prepletajoče se vrtince sil, ki jih usmerja inteligenca, kakor jih vidijo redki, bolj objektivni “psihiki”. Vidčev um projicira obraz zato, ker si težko predstavlja inteligenco drugače, kot človeku podobno bitje. Na enak način v svojem umu počloveči tudi elementalne ali minljive vilinske oblike in razmišlja o “ljudeh” na drugih planetih v okvirih, ki so podobni tistim zemeljskega človeštva, in tako naprej.

Na kratko, videc pogosto zaznava stvari, kakršne bi rad, da so, ne da bi se zavedal izkrivljenja, ki ga vnaša v sliko, in niti tega, v kolikšni meri sprejema sugestijo, najsi neposredno ali posredno, od drugih. Seveda so stvari včasih lahko dejansko takšne kot so, natančno takšne, kakor jih opisuje jasnovidec, zato ne bi bilo modro, če bi jih prehitro obdali z dvomom. Vendar pa obstajajo nekatere stvari, pri katerih postane vizija prej simbolična kot pa, da bi opisovala nek predmet ali razmere. Tu ne vstopamo le na področje sanj, ampak tudi mitološkega in arhetipskega.

Z drugimi besedami, tako vizija kot domišljija nas lahko povzdigneta iz posvetnega v določeno stopnjo uresničitve transcendentnega; in višje ko se povzpnete, bolj se bližata ena drugi ter dejansko postaneta nerazločljivi.

Tako so lahko nekateri vidiki jasnovidnega raziskovanja in preučevanja vse drugo kot pa preučevanje dejstev v običajnem materialnem smislu. Izražajo se skozi domišljijiski kanal v simbolni obliki, vendar pa, zaradi obstoja realne povezave med zunanjo obliko in notranjo realnostjo, ne izgubijo nobenega od svojih duhovnih obeležij in nam pripovedujejo o resnicah, ki pripadajo svetu duha. Vendar pa se to lahko zgodi le takrat, ko so izničeni želeno razmišljanje, predsodki in mentalno pogojevanje, vsaj v tolikšni meri, kolikor je to dostopno človeškim bitjem.

Kaj je jasnovidnost?

Jasnovidnost dobesedno ne pomeni nič drugega kot “jasno videnje”, in je beseda, ki so jo žalostno zlorabljali in celo ponižali do te mere, da je služila za opis zvijač sejemskih sleparjev v varietejih. Celó v svojem bolj omejenem smislu pokriva širen razpon pojavov, ki se tako zelo razlikujejo po značaju, tako da ni lahko podati definicije z besedo, ki bi bila obenem jedrnata in natančna. Imenovali so jo “duhovna vizija”, vendar pa nobeno tolmačenje ne bi moglo biti bolj zavajajoče kot to, kajti v veliki večini primerov ni z njo povezana nobena sposobnost, ki bi imela pravico do tako vzvišenega imena.

Za namen te razprave bi jo morda lahko opredelili kot moč videti tisto, kar je skrito običajnemu fizičnemu vidu. Dobro bi bilo, če omenimo tudi to, da jo pogosto (čeprav nikakor ne vedno) spremlja to, kar se imenuje jasnoslišnost ali moč slišati tisto, kar je neslišno za običajno fizično uho; in za sedaj bomo naš naziv uporabljali tudi za to sposobnost, da bi se izognili nenehnemu navajanju dveh dolgih besed.

Preden začnem mi dovolite, da najprej razjasnim dve stvari. Prvič, ne pišem za tiste, ki ne verjamejo, da obstaja takšna stvar kot je jasnovidnost, niti ne

poskušam prepričati tiste, ki o tej stvari še dvomijo. V tako kratkem delu kot je to, za kaj takega nimam prostora; ti ljudje bi morali preučiti številne knjige, ki naštevajo številne primere, ali pa same opisujejo mesmerične poskuse. Samega sebe imam za pripadnika bolj poučenega razreda ljudi, ki vedo, da jasnovidnost obstaja, in ki je dovolj zainteresiran za to snov, da se veseli vsake informacije v zvezi z njenimi metodami in možnostmi, zato bi jim rad zagotovil, da je to, kar pišem, rezultat precej skrbnega študija in poskusov, in da, čeprav se jim bodo nekatere moči, ki jih bomo opisal, zdele nove in čudežne, pa ne bom omenil niti ene, primerov katere ne bi sam videl.

Drugič, čeprav si bom prizadeval, da bi se v čim večji možni meri izognil tehničnim stvarjem, pa si bom, ker pišem predvsem za študente Teozofije, dovolil, da občasno uporabim, zato da bi bila stvar krajša in je ne bi bilo potrebno podrobno razlagati, običajne teozofske izraze, za katere predvidevam, da so bralcem poznani.

Če bo ta knjiga padla v roke nekoga, kateremu občasna uporaba takšnih izrazov predstavlja težavo, se lahko le opravičim in jih napotim na razlage v kateremkoli osnovnem teozofskem delu.

Preden s koristjo poskusim s podrobno razlago jasnovidnosti, bi bilo dobro, da nekaj časa posvetimo nekaterim predhodnim razmislekom, da bi si razjasnili nekaj splošnih dejstev v zvezi z različnimi ravnmi, na katerih je mogoče izvajati jasnovidno vizijo, in pogoji, ki omogočajo njeno izvajanje.

V teozofski literaturi nenehno srečujemo zagotovila, da so vse te višje sposobnosti dediščina človeštva na splošno - da je na primer zmožnost jasnovidnosti latentna v vsakem človeku in da so tisti, pri katerih se že objavlja, preprosto v tej podrobnosti za korak naprej od ostalih. Čeprav je ta trditev točna, pa se vendar zdi precej medla in nerealna večini ljudi, preprosto zato, ker na takšno sposobnost gledajo kot na nekaj povsem drugačnega od karkoli, kar so doslej izkušali, tako da so dokaj prepričani, da oni sami te sposobnosti nikakor ne bi mogli razviti.

Ta občutek nerealnosti bi mogoče lahko razpršili tako, da poskusimo razumeti, da je jasnovidnost, tako kot številne druge stvari v naravi, v glavnem vprašanje vibracij in da dejansko ni nič drugega kot le razširitev moči, ki jih mi vsi uporabljamo v naših življenjih vsak dan. Mi vsi stalno živimo obkroženi s širnim morjem mešanice zraka in etra, pri čemer drugi prežema prvega, tako kot vso fizično materijo; in vtisi iz zunanjega sveta nas dosežejo predvsem s pomočjo vibracij v tem širnem morju materije. To vsi dobro vemo, toda morda mnogim med nami še ni znano, da je število teh vibracij, na katere smo se sposobni odzvati dejansko povsem neznatno.

Med izjemno hitrimi vibracijami, ki vplivajo na ether, je le majhen del - zelo majhen del - takšnih, na katere se lahko odzove mrežnica človeškega očesa. In te posebne vibracije sprožijo v nas občutek, ki ga mi imenujemo svetloba. To pomeni, da smo sposobni videti le tiste predmete, iz katerih izhaja ali odseva svetloba te posebne vrste.

Na točno enak način se je bobnič človeškega ušesa sposoben odzvati le na določen, zelo majhen razpon sorazmerno počasnih vibracij - dovolj počasnih, da vplivajo na zrak, ki nas obdaja. Tako so edini zvoki, ki jih lahko slišimo, le tisti, ki jih ustvarijo predmeti, ki so sposobni vibrirati z neko hitrostjo v okviru tega posebnega razpona.

V obeh primerih gre za znanosti dobro znano stvar, da obstaja veliko število vibracij, tako nad kot pod tema dvema razponoma, in da zaradi tega obstaja precej več svetlobe, katere ne moremo videti, in zvokov, za katere je naše uho gluho. V primeru svetlobe je mogoče delovanje teh višjih in nižjih vibracij prepoznati v učinkih, ki jih ustvarijo elektro-magnetni žarki na enem koncu spektra in žarki toplote na drugem.

Dejansko obstajajo vibracije vseh mogočih stopenj hitrosti, ki napolnjujejo celoten prostor med počasnimi valovi zvoka in hitrimi valovi svetlobe. To pa še ni vse, kajti nedvomno obstajajo tudi vibracije, ki so počasnejše od tistih zvoka, in neskončno veliko takšnih, ki so hitrejše od tistih, ki jih poznamo kot svetlobo. Tako začnemo razumevati, da so vibracije, s pomočjo

katerih vidimo in slišimo, podobne dvema drobcenima skupinama strun na ogromni, praktično neskončno veliki harfi. In ko pomislimo, koliko smo se bili sposobni naučiti in sklepati na podlagi uporabe teh majhnih odsekov, lahko medlo vidimo, kakšne možnosti se morda odpirajo pred nami, če bi bili sposobni rabiti to širo in čudovito celoto.

Neko drugo dejstvo, ki ga moramo obravnavati v tej zvezi, je to, da se različni ljudje med seboj zelo razlikujejo, pa čeprav znotraj dokaj ozkih meja, po svoji zmožnosti odzivanja na teh nekaj vibracij, ki so znotraj dosega naših fizičnih čutov. Ne govorim o ostrini vida ali sluha, ki usposablja nekega človeka, da vidi precej manjši predmet ali sliši precej tišji zvok kot drugi; ne gre za vprašanje moči vida, ampak za širino dovtetnosti.

Na primer, če človek vzame v roke dobro bi-sulfid-ogljikovo prizmo in z njeno pomočjo pošlje na list belega papirja čist spekter ter nato pokliče nekaj ljudi, da na njem označijo meje njim vidnega spektra, je lahko prepričan, da se bo njihova moč videnja precej razlikovala. Nekateri bodo videli, da se vijolična širi precej dlje kot bo to večina; drugi bodo morda videli precej manj vijolične kot večina, medtem ko bodo toliko več videli na rdečem koncu spektra. Redki pa bodo morda sposobni videti več kot običajno na obeh koncih, in ti bodo zagotovo to, kar imenujemo občutljivi ljudje - dejansko bolj dovtetni za večji razpon vibracij kot večina ljudi sedanjega časa.

V zvezi z sluhom lahko to razliko preizkusimo tako, da sprožimo nek zvok, ki je malo pod mejo slišnosti - ali pa nekako na sami njeni meji - in odkrivamo, koliko ljudi ga je sposobno slišati. Cviljenje netopirja je že primer takšnega zvoka, in poizkus bo pokazal, da se ga v poletnem večeru, ko drhti celoten zrak, precej ljudi ne bo zavedalo, oziroma ne bodo slišalo ničesar.

Ti primeri jasno kažejo, da ne obstaja trdna meja človekove moči odzivanja, najsi na eterične vibracije ali pa vibracije zraka, ampak da imajo nekateri med nami že sedaj širšo moč kot pa ostali; in celo to, da se človekova zmožnost ob različnih prilikah precej spreminja. Zato si ni težko predstavljati,

da bi človek lahko razvil to moč in se sčasoma naučil videti precej tistega, kar je za njegove soljudi nevidno, in slišati precej tistega, kar je za njih neslišno, saj zelo dobro vemo, da veliko število teh dodatnih vibracij obstaja in da nekako preprosto čakajo nato, da bi jih prepoznali.

Poizkusi z rentgenskimi žarki nam ponujajo primer neverjetnih rezultatov, do katerih pridemo, ko se že zelo majhna količina teh dodatnih vibracij pojavi na človekovem obzorju in ko nam prosojnost mnogih substanc za te žarke, ki so bile doslej obravnavane kot temne, naenkrat pokaže vsaj en način, na katerega lahko razložimo takšno osnovno jasnovidnost, ki je vključena v branje pisma v zaprti škatli ali opisovanje tistih, ki so prisotni v sosednjem stanovanju. Učenje videnja s pomočjo rentgenskih žarkov, poleg tistih, ki jih uporabljamo običajno, bi povsem zadostovalo, da bi se vsak usposobil za izvajanje magijske spretnosti tega reda.

Doslej smo razmišljali le o razširitvi človekovih povsem fizičnih čutov. Ko pa se spomnimo, da je človekovo eterično telo dejansko le bolj fin del njegovega fizičnega ogrodja in da zato vsi njegovi čutni organi vsebujejo veliko količino eterične materije različnih stopenj gostote, katere zmožnosti so v večini od nas še latentne, potem vidimo, da se pred nami, četudi se omejimo zgolj na razvoj v tej smeri, odprejo številne raznovrstne možnosti.

Toda mi vemo, da poleg in onstran tega človek poseduje še astralno in mentalno telo, ki ju je mogoče počasi prebuditi v delovanje, tako da se bosta odzivala na vibracije materije z njunih lastnih ravni ter tako odprla pred Egom, ko se ta uči delovati skozi ta dva nosilca, dva povsem nova in precej širša svetova znanja in moči. Ta dva nova svetova si ne smemo predstavljati, četudi se nahajata povsod okoli nas in svobodno prežemata eden drugega, kot snovno povsem ločena in nepovezana, ampak prej, da se stapljata eden v drugega, pri čemer nižji astral oblikuje neposredno vez z višjim fizičnim, ravno tako kakor nižji mental tvori neposredno vez z višjim astralom. Ne bi si smeli predstavljati, da tvorita neko novo in nenavadno vrsto materije, ampak preprosto tako, kot da bi imela fizična vrsta tako zelo prefinjene

pododdelke in vibrirala tako zelo hitreje, da bi praktično vstopili v povsem nove pogoje in kvalitete.

Potem za nas ne bo težko dojeti možnost trdne in postopne širitve naših čutov, tako da bi bili, tako z vidom kot sluhom, sposobni prepoznati precej višje in precej nižje vibracije od tistih, ki jih prepoznavamo običajno. Precejšen del teh dodatnih vibracij bo še vedno pripadal fizični ravni in nas bo usposobil zgolj za to, da prejemamo vibracije z eteričnega dela te ravni, ki je sedaj za nas zaprta knjiga. Te vtise bomo še vedno prejemali preko očesne mrežnice; seveda bodo ti vzburlili njeno eterično in ne trdno materijo, vendar pa lahko na njih vseeno gledamo kot na tiste, ki vzburijo le organ, ki je posebej specializiran za njih sprejem, ne pa celotne površine eteričnega telesa.

Vendar pa obstajajo nekateri nenormalni primeri, ko se na te dodatne vibracije odzovejo tudi drugi deli eteričnega telesa enako hitro ali celo hitreje kot oko. Takšne posebnosti je mogoče razložiti na več načinov, vendar pa v glavnem kot učinke nekega delnega astralnega razvoja, kajti odkrili bomo, da se občutljivi deli telesa skoraj nespremenljivo odzivajo skupaj z eno ali drugo chakro ali centrom vitalnosti v astralnem telesu. In četudi morda ti centri, če astralna zavest še ni razvita, še niso dostopni z njihove lastne ravni, pa so vseeno dovolj močni, da spodbudijo v bolj ostro delovanje eterično materijo, ki jo prežemajo.

Ko začnemo obravnavati same astralne čute, postanejo metode delovanja precej drugačne. Astralno telo nima specializiranih čutnih organov - dejstvo, ki morda zahteva posebno pojasnilo, saj se zdi, da mnogi študentje, ki poskušajo dojeti njegovo fiziologijo, težko razumejo popolno prežemanje fizičnega telesa z astralno materijo, natančno ustreznost med tema dvema nosilcema in dejstvo, da ima nujno vsak fizičen predmet tudi svojega astralnega dvojnika.

Vse te trditve so resnične, vendar pa je povsem mogoče, da jih bodo ljudje, ki običajno ne vidijo astralno, napačno razumeli. Vsak red fizične materije

ima svoj ustrezen del astralne materije in je stalno povezan z njim - od njega ga je mogoče ločiti le z uporabo sorazmerno velike okultne sile, pa celo tedaj ostaja ločen le toliko časa, dokler se ta sila določno uporablja za ta namen. Vendar pa je vez med astralnimi delci precej bolj ohlapna kot v primeru njihovih fizičnih ustreznikov.

V jekleni palici imamo na primer množico fizičnih molekul v trdnem stanju - to pomeni, sposobnih je neznatne spremembe svojega relativnega položaja, pa čeprav vsaka v svojem lastnem področju vibrira z neskončno hitrostjo. Njen astralni dvojnik je sestavljen iz tega, čemur pogosto pravimo trda astralna materija - to je, materija najnižje in najbolj goste astralne pod-ravni, vendar kljub temu njeni delci nenehno in hitro spreminjajo svoj relativni položaj in se z lahkoto gibljejo eden med drugim kot tisti tekočine na fizični ravni. Tako torej ne obstaja nikakršna trajna zveza med katerikoli fizičnim delcem in tisto količino astralne materije, ki v določenem trenutku deluje kot njegov dvojnik.

To velja tudi za človekovo astralno telo, ki si ga za naš trenutni namen lahko predstavljamo kot sestavljenega iz dveh delov - iz gostejšega nakopičenja, ki zaseda natančen položaj fizičnega telesa, in iz oblaka redkejše astralne materije, ki obdaja to nakopičenje. V obeh teh dveh delih in med njima poteka v vsakem časovnem trenutku hitro notranje kroženje opisanih delcev, tako da ga to, ko človek opazuje gibanje molekul v astralnem telesu, spominja na silovito vrenje vode.

Ker je temu tako, bomo takoj razumeli, da, četudi mora vedno imeti vsak dani organ fizičnega telesa za svojega dvojnika določeno količino astralne materije, le-ta ne obdrži istih delcev za več kot le nekaj sekund, tako da posledično v njem ne obstaja nič, kar bi ustrezalo specializirani fizični živčni materiji v obliki vidnih ali slušnih živcev, in tako naprej. Četudi ima torej fizično oko ali uho nedvomno vedno svojega dvojnika iz astralne materije, pa se ta poseben del astralne materije ni zmožen nič bolj (in nič manj) odzivati na vibracije, ki jih proizvede astralni vid ali astralni sluh, kot katerikoli drugi del tega nosilca.

Ne smemo pozabiti, da je, četudi moramo, da bi bili razumljivi, stalno govoriti o “astralnem vidu” ali “astralnem sluhu”, to, kar mislimo s temi izrazi, le zmožnost odzivanja na takšne vibracije, posredovane človekovi zavesti, ko ta deluje v svojem astralnem telesu, na informacijo, ki je po svojem značaju enaka tistim, ki je posredovana njegovim očem in ušesom, ko se on nahaja v fizičnem telesu. V povsem drugačnih astralnih pogojih namreč za doseg tega rezultata niso potrebni specializirani organi; v vsakem delu astralnega telesa obstaja materija, ki je sposobna takšnega odzivanja, tako da človek, ki deluje v tem nosilcu, vidi enako dobro predmete pred sabo, za sabo, nad sabo, ne da bi moral pri tem obračati glavo.

Vendar pa obstaja še ena stvar, ki je nikakor ne bi smeli izvzeti iz tega poročila, in sicer vprašanje že omenjenih čakler. Teozofskim študentom je znana ideja o obstoju, tako v človekovem astralnem kot njegovem eteričnem telesu, določenih centrov sile, ki jih med človekovim razvojnem napredovanjem postopno oživlja sveti kačji-ogenj. Čeprav teh ne bi mogli opisati kot organe v običajnem smislu te besede, saj človek preko njih ne vidi in sliši tako kot v fizičnem življenju preko oči in ušes, pa je vendar od njih oživitve precej odvisna moč izražanja teh astralnih čutov, saj njih razvitost nudi astralnemu telesu moč odzivanja na nov niz vibracij.

Prav tako ti centri ne vežejo nase nek trajen izbor astralne materije. So zgolj vrtinci v materiji telesa - vrtinci, skozi katere prehajajo vsi ti delci - morda točke, na katerih se zliva na astralno telo višja sila z gornjih ravni. Toda tudi ta opis ponuja le zelo delno predstavo njihovega videza, saj so to dejansko štiri-dimenzionalni vrtinci, tako da se zdi, da sila, ki prehaja skozi njih in je vzrok za njih obstoj, ne prihaja od nikoder. Vsekakor pa bo jasno, da ti prebudijo v vseh delcih telesa, ki prehajajo skozi vsakega od njih, moč sprejemanja določenega niza vibracij, tako da so vsi astralni čuti enako dejavni v vseh delih tega telesa.

Vid mentalne ravni pa je spet nekaj povsem drugega, kajti v tem primeru ne moremo več govoriti o ločenih čutih kot sta vid in sluh, ampak prej o nekem splošnem čutu, ki se splošno odziva na vibracije, ki ga dosežejo, tako

da ta, ko se v njegovem dosegu pojavi nek predmet, tega takoj v celoti dojamemo, oziroma nekako vidi, sliši, čuti in spozna vse, kar je mogoče vedeti o njem, preko ene same istočasne operacije. Pa vendar se tudi ta čudovita sposobnost razlikuje le po stopnji in ne po vrsti od teh, ki so nam na razpolago že sedaj; tudi na mentalni ravni, tako kot na fizični, se vtisi prenašajo s pomočjo vibracij, ki potujejo z vidnega predmeta do vidca.

Na buddhični ravni se prvič srečamo s povsem novo zmožnostjo, ki nima nič skupnega z opisanimi, kajti tam človek zaznava vsak predmet s povsem drugačno metodo, v kateri ne sodelujejo zunanje vibracije. Predmet postane del njega samega, tako da ga preučuje od znotraj, namesto od zunaj. Toda s to močjo običajna jasnovidnost nima nobene povezave.

Tako bomo razvoj, najsi celovit ali delen, katerekoli od teh sposobnosti, opredelili kot jasnovidnost - moč videnja tega, kar je skrito za običajni fizični vid. Te sposobnosti pa je mogoče razvijati na različne načine, in prav je, da povemo nekaj besed tudi o teh različnih smereh.

Predvidevamo lahko, da bi človek, če bi bil med svojo evolucijo deležen le najbolj nežnih zunanjih vplivov in se že od začetka razvijal na popolnoma pravilen in normalen način, verjetno na pravilen način razvil tudi svoje čute. Njegovi fizični čuti bi postopoma širili svoje območje, dokler se ne bi odzivali na vse fizične vibracije, tako eterične kot gostejše materije. Nato bi se v urejenem zaporedju večala občutljivost za bolj grobi del astralne materije, nakar bi se vključil še finejši del, sčasoma pa bi se razvila še sposobnost mentalne ravni.

V dejanskem življenju pa tako urejenega razvoja sploh ne poznamo, tako da imajo mnogi ljudje občasne prebliske astralne zavesti, brez kakršnekoli prebuditve eteričnega vida. In ta nepravilnost razvoja je eden izmed glavnih vzrokov za človekovo izjemno izpostavljenost napakam, ko gre za vprašanje jasnovidnosti - izpostavljenost, pred katero ne more ubežati drugače kot z dolgotrajnim skrbnim urjenjem pod nadzorom kvalificiranega učitelja.

Študentje teozofske literature se dobro zavedajo, da je takšne učitelje mogoče najti - da celo v tem materialističnem devetnajstem stoletju še vedno velja stari rek: "ko je učenec pripravljen, je pripravljen tudi Mojster" in da "ko bo pripravljen vstopiti, bo učenec v dvorani učenja vedno našel svojega Mojstra". Dobro se zavedajo, da lahko človek le pod takšnim vodstvom razvije svoje latentne moči varno in z gotovostjo, saj vedo, kako usodno lahko neizurjen jasnovidec zavede samega sebe v zvezi s pomenom in vrednostjo tega, kar vidi, ali pa povsem izkrivi svojo vizijo, ko jo prenese navzdol v svojo fizično zavest.

Iz tega ne sledi, da bo učenec, ki je deležen pravilnih navodil glede rabe okultnih moči, le-te razvijal na čisto pravilen način, katerega smo omenili zgolj kot idejo. Njegov predhoden razvoj morda ni bil takšen, da bi lahko hodil po najlažji ali najbolj zaželeni poti; toda v rokah nekoga, ki je povsem usposobljen, da postane njegov vodnik v duhovnem razvoju, je lahko povsem prepričan, da bo pot, po kateri hodi, zanj najboljša.

Druga velika prednost, ki jo s tem pridobi, je ta, da bo vsaka sposobnost, ki jo bo osvojil, določno pod njegovim nadzorom in da jo lahko v celoti in stalno uporablja, ko to od njega zahteva teozofsko delo. V primeru neizurjenega človeka pa se takšne sposobnosti pogosto objavljajo le zelo delno in neenakomerno, nekako prihajajo in odhajajo po njihovi lastni volji.

Prav gotovo je razumen ugovor, da se zdi čudno, če je sposobnost jasnovidnosti, kot smo rekli, del človekovega okultnega razvoja in znamenje določene količine napredka v tej smeri, to, da jo pogosto najdemo pri primitivnih ljudeh ali pa pri nevednih in nevzgojenih ljudeh naše lastne rase - osebah, ki so očitno precej nerazvite, ne glede na zorni kot. Brez dvoma je to vidno že na prvi pogled; toda dejstvo je, da občutljivost primitivnega človeka ali grobega in vulgarnega evropskega nevedneža sploh ni ista stvar kot sposobnost njegovega ustrezno izurjenega brata, pa tudi to, da se ni razvila na isti način.

Natančna in podrobna razlaga bi nas vodila v opis precej nerazumljivih tehničnih stvari, tako da bi morda lahko splošno predstavo o razliki med njima dojeli iz primera z najnižje ravni jasnovidnosti, ki je v tesno povezana z gosto fizično. Eterični dvojnik v človeku je izjemno tesno povezan z njegovim živčnim sistemom, tako da kakršnokoli delovanje na katerega od njiju takoj odrazi na drugem. Pri občasnem pojavljanju eteričnega vida pri primitivnem človeku, najsi v osrednji Afriki ali v zahodni Evropi, je bilo mogoče zaznati, da se ustrezna živčna motnja pojavi skoraj izključno v simpatičnem živčnem sistemu in da je cela stvar praktično izven človekovega nadzora - dejansko je bolj neke vrste velik občutek, ki pripada celotnemu eteričnemu telesu, kot pa natančna in določna čutna zaznava, prenesena skozi specializiran organ.

Ker se pri kasnejših rasah in pri višjem razvoju človekova moč vse bolj in bolj usmerja v evolucijo mentalnih sposobnosti, ta medla občutljivost običajno izgine; ko pa se začenja razvijati duhovni človek, ta ponovno pridobi svojo moč jasnovidnosti. Takrat je to natančna in točna sposobnost pod nadzorom človekove volje, ki se izraža preko določnega čutnega organa; in pomembno je, da se takrat vsako živčno delovanje, ki se ujema z njo, skoraj izključno odvija v cerebro-spinalnem sistemu.

O tem g. Besantova pravi:

“Nižje oblike psihizma so bolj pogoste pri živalih in zelo neinteligentnih človeških bitjih kot pri moških in ženskah, pri katerih so intelektualne moči dobro razvite. Zdi se, da so povezane s simpatičnim sistemom in ne s cerebro-spinalnim. Velike jedra ganglijskih celic v tem sistemu vsebujejo precej veliko razmerje eterične materije in se zato z večjo lahkoto odzivajo na bolj grobe astralne vibracije kot celice, v katerih je to razmerje manjše. Ko se razvija cerebro-spinalni sistem in ko postajajo možgani vse višje razviti, simpatični sistem prevzame podrejen položaj, tako da občutljivost na psihične vibracije nadvladujejo močnejše in bolj dejavne vibracije višjega živčnega sistema. Res je, da se na kasnejši stopnji evolucije psihična občutljivost znova pojavi, vendar pa se takrat razvije v povezavi s cerebro-spinalnimi

centri in se podredi nadzoru volje. Histerični in slabo uravnavan psihizem, katerega številne primere lahko na žalost vidimo, je posledica skromnega razvoja možganov in nadvlade simpatičnega sistema.”

Vendar pa se občasni prebliski jasnovidnosti včasih pojavijo tudi pri visoko razvitem in duhovno-intelektualnem človeku, pa čeprav ta morda sploh nikoli ni slišal za možnost urjenja takšne sposobnosti. V takšnih primerih prebliski običajno pomenijo, da se približuje stopnji v evoluciji, ko se bodo začele te moči naravno objavljati, pri čemer bo njih pojavljanje služilo kot dodatna spodbuda po ohranjanju visokih meril moralne čistosti in mentalnega ravnovesja, brez katerih je jasnovidnost za njenega lastnika prekletstvo, ne pa blagoslov.

Med tistimi, ki so povsem neobčutljivi, in tistimi, ki v celoti posedujejo moč jasnovidnosti, se nahajajo številne vmesne stopnje. Ena od teh, ki jo je vredno mimogrede omeniti, je stopnja, na kateri človek, čeprav v običajnem življenju nima nikakršne jasnovidne sposobnosti, le-to izraža, bolj ali manj polno, ko se nahaja pod vplivom mesmeričnega delovanja. To je primer, ko je psihična narava že občutljiva, vendar pa zavest, zaradi številnih motenj fizičnega življenja, v njej še ni sposobna delovati. Potrebno jo je osvoboditi z začasno izključitvijo zunanjih čutov s pomočjo mesmeričnega transa, tako da lahko uporabi božanske sposobnosti, ki so se začele pri njej razvijati. Vendar pa so seveda tudi v mesmeričnem transu prisotne brezštevilne stopnje jasnosti, od tistih običajnega pacienta, ki je topo neintelligenten in katerega vid je v celoti pod vplivom operaterja, tako da ga ta lahko usmeri kamorkoli želi, do tistih bolj napredne stopnje, na kateri osvobojena zavest povsem uide izpod nadzora magnetizerja in plava po poljih vzvišene vizije, ki so povsem izven njegovega dosega.

Nek drug korak na tej isti poti je ta, pri katerem takšna popolna podreditev fizičnega, kakršna se odvija med hipnotičnim transom, ni nujna, ampak postane moč nadnaravnega vida, čeprav še vedno izven dosega med običajnim budnim življenjem, dostopna takrat, ko je telo ujeto v vezi vsakdanjega sna. Na tej stopnji razvoja so se nahajali mnogi preroki in vidci, o katerih

beremo, da jih je “v snu varoval Bog”, ali pa so se v tihih urah noči družili z bitji, ki so bila precej višja od njih samih.

Večina kulturnih ljudi višjih ras sveta ima do določene mere razvito to sposobnost: to je, čuti njihovega astralnega telesa delujejo popolno in so v celoti sposobni sprejemati vtise od predmetov in entitet z njihove lastne ravni. Da pa bi bilo to dejstvo za njih kakorkoli uporabno tu, v fizičnem telesu, sta potrebni dve spremembi: prvič, Ego se mora prebuditi za realnosti astralne ravni in se vzdigniti iz bube, ki so jo oblikovale njegove budne misli, ter pogledati okoli sebe, da bi opazoval in se učil; in drugič, da se zavest po povratku Ega v njegovo fizično telo obdrži toliko časa, da lahko vtisne v svoje fizične možgane spomine na to, kar je videl ali se naučil.

Če je do prve od teh dveh sprememb že prišlo, potem druga ni tako pomembna, saj bo Ego, resnični človek, sposoben potegniti korist iz informacije, ki jo je pridobil na tej ravni, pa čeprav ne bo imel tega zadovoljstva, da bi prenesel v svoje budno življenje kakršenkoli spomin nanjo.

Študentje se pogosto sprašujejo, kako se bo ta jasnovidna sposobnost pri njih najprej objavila - kako naj vedo, kdaj so dosegli stopnjo, na kateri so vidni njeni prvi znanilci. Primeri se med seboj tako zelo razlikujejo, da na to vprašanje ni mogoče podati nobenega odgovora, ki bi bil splošno uporaben.

Nekateri ljudje postanejo z nekakšno potopitvijo, in pod vplivom neke neobičajne spodbude, sposobni zgolj enkrat videti neko vznemirljivo vizijo; in v takšnih primerih se zelo pogosto dogaja, ker se izkušnja ne ponovi, da videc sčasoma misli, da je bil v tem primeru žrtev neke halucinacije. Drugi začnejo tako, da se od časa do časa zavedajo bleščečih barv in vibracij človeške aure; spet drugi zmeraj bolj pogosto vidijo in slišijo nekaj, za kar so tisti okoli njih slepi in gluhi; tretji začenjajo videvati obraze, pokrajine ali obarvane oblake, ki v temi plavajo pred njihovimi očmi preden se potopijo v spanec; medtem ko je morda najbolj splošna izkušnja tistih, ki

se začenjajo vse bolj in bolj jasno spominjati, kaj so v snu videli in slišali na drugih ravneh.

Sedaj, ko smo do neke mere razjasnili naše področje, lahko nadaljujemo z obravnavo različnih pojavov jasnovidnosti.

Ti se tako zelo razlikujejo, tako po značaj kot po stopnji, da se ni lahko odločiti, kako naj bi jih najbolj zadovoljivo razvrstili. Lahko bi jih na primer uredili v skladu z vrsto uporabljenega vida - mentalnega, astralnega ali zgolj eteričnega. Lahko bi jih razdelili glede na sposobnost jasnovidca, pri čemer bi vzeli v ozir to, ali je bil deležen urjenja ali ne; ali je bilo njegovo videnje redno in pod njegovim nadzorom ali pa je bilo občasno in neodvisno od njegove volje; ali jo je lahko izvajal le pod mesmeričnim vplivom ali pa takšne pomoči ni potreboval; ali je bil sposoben to zmožnost uporabljati, ko je bil v svojem fizičnem telesu buden ali pa je bila dostopna le, ko se je začasno nahajal izven tega telesa, v snu ali transu. Vse te razlike so pomembne in v nadaljevanju jih bomo upoštevali, vendar pa bi bila morda najbolj koristna razvrstitev tista, ki jo je v svoji razpravi *Rationale of Mesmerism* - mimogrede, v knjigi, ki bi jo morali prebrati vsi študentje jasnovidnosti - uporabil g. Sinnett. Ko bomo obravnavali pojave, jih bomo torej uredili raje v skladu s sposobnostjo uporabljenega vida kot pa glede na raven, na kateri se izvaja, tako da bomo skupine primerov jasnovidnosti razvrstili pod naslednje naslove:

1. Preprosta jasnovidnost - začetno odpiranje vida, ki usposablja vidca, da vidi katerokoli astralno ali eterično entiteto, ki se nahaja v njegovi okolici, ki pa ne vključuje moči opazovanja najsi oddaljenih krajev ali prizorov, ki pripadajo kateremukoli drugemu času kot sedanjosti.
2. Jasnovidnost v prostoru - sposobnost videti prizore ali dogodke, ki so od vidca prostorsko oddaljeni, ki so, najsi predaleč za običajno opazovanje ali pa prikriti zaradi vmesnih predmetov.
3. Jasnovidnost v času - sposobnost videti predmete ali dogodke, ki so od vidca časovno oddaljeni ali se nahajajo v drugih svetovih, moč videnja v preteklost ali prihodnost.

Preprosta jasnovidnost: polna

Le-to smo opredelili kot odpiranje zgolj eteričnega ali astralnega vida, ki usposablja vidca, da vidi karkoli, kar se nahaja okoli njega na ustreznih nivojih, ki pa ga običajno ne spremlja moč videti karkoli na veliki razdalji ali brati, najsi preteklost ali prihodnost. Vendar pa je težko v celoti izključiti ti dve zadnji sposobnosti, kajti astralni vid ima nujno precej večjo širino kot fizični, tako da nepopolne slike, tako iz preteklosti kot iz prihodnosti, tu pa tam vidijo celo jasnovidci, ki ne vedo, kako naj jih posebej iščejo; vendar pa obstaja zelo velika razlika med takšnimi slučajnimi prebliski in določno močjo projekcije vida, najsi v prostoru ali času.

Med občutljivimi ljudmi najdemo vse stopnje tovrstne jasnovidnosti, od tiste človeka, ki pridobiva medel vtis, ki si le težko sploh zasluži ime vid, do polne posesti eteričnega in astralnega vida. Morda bo najbolj preprosta metoda ta, da začnemo opisovati, kaj bi videli v primeru polne razvitosti te moči, nakar se bodo primeri njene delne razvitosti naravno umestili tja, kamor spadajo.

Najprej si oglejmo eterični vid. Tega preprosto predstavlja, kot smo že omenili, dovzetnost za precej večji niz fizičnih vibracij kot je to običajno, zato

posedovanje tega vida omogoči pogled na precej stvari, za katere je večina človeške rase zaenkrat še slepa. Obravnavajmo torej, kakšne spremembe prinaša njega pridobitev v zvezi z videzom predmetov, živih in neživih, in nato pogledjmo, katere povsem nove činitelje nam ponuja. Vendar pa moramo vedeti, da bo to, kar bom opisal, rezultat polne in popolnoma nadzorovane posesti te sposobnosti in da je večina primerov, s katerimi se srečamo v življenju, precej daleč od tega, v tej ali oni smeri.

Najbolj osupljiva sprememba, ki ga videzu neživih predmetov prinaša pridobitev te sposobnosti, je ta, da postane, zaradi razlike v valovni dolžini nekaterih vibracij, za katere je postal sedaj človek dovzeten, večina predmetov skoraj prosojnih. Človek ugotovi, da je sposoben s skoraj neverjetno lahkoto - kakor pravi rek - "gledati skozi steno", kajti za njegov novo-pridobljeni vid se zdi, da stena ni nič bolj trdna kot meglica. Zato lahko vidi to, kar se odvija v sosednji sobi, skoraj tako, kot da vmes ne bi bilo nobene stene; on lahko natančno opiše vsebino zaprte skrinje ali prebere zapečateno pismo; z malo prakse lahko najde določen stavek v zaprti knjigi. Vendar pa ta zadnja zmožnost predstavlja, čeprav je povsem običajna za astralni vid, precejšnjo težavo za tistega, ki uporablja eterični vid, zaradi dejstva, ker mora iti skozi vsako stran.

Pogosto se postavlja vprašanje, ali človek v teh okoliščinah človek stalno vidi s tem nenormalnim vidom ali le takrat, ko to želi. Odgovor je, da je sposobnost, če je popolnoma razvita, povsem pod njegovim nadzorom, tako da lahko po volji uporablja to zmožnost ali pa svoj običajen vid. Z enega na drugega prehaja enako hitro in naravno kot mi sedaj spreminjamo gorišče v naših očeh, ko odmaknemo pogled s knjige, da bi sledili gibanju nekega predmeta, ki je oddaljen kakšen kilometer. To je nekako tako, kot če bi zavest osredotočali na eden ali drugi vidik tega, kar vidimo; in čeprav človek dokaj jasno vidi vidik, na katerega je trenutno usmerjena njegova pozornost, pa se bo stalno medlo zavedal tudi drugega vidika, povsem enako kot takrat, ko osredotočimo svoj pogled na katerikoli predmet v naših rokah, obenem pa v ozadju medlo vidimo tudi steno sobe, ki je pred nami.

Druga zanimiva sprememba, ki nastopi s pridobitvijo tega vida, je ta, da postanejo trdna tla, po katerih hodi človek, zanj do določene mere prosojna, tako da je sposoben gledati v dokajšnjo globino, podobno kot lahko sedaj gledamo skozi sorazmerno čisto vodo. To ga usposablja za to, da vidi bitje, ki koplje po zemlji, da loči žilo premoga ali kovine, le če ta ni predaleč pod površino, in tako naprej.

Meja eteričnega vida, ko je usmerjen skozi trdno materijo, se zdi analogna tisti, ki jo za nas predstavlja gledanje skozi vodo ali meglo. Ne moremo videti preko določene razdalje, kajti medij, skozi katerega gledamo, ni popolnoma prosojen.

Za človeka, ki do te mere poveča svoje moči videnja, se zelo spremeni tudi videz živih predmetov. Človeška in živalska telesa postanejo zanj prosojna, tako da lahko opazuje delovanje različnih notranjih organov in do določene mere diagnosticira nekatere od njihovih bolezni.

Razširjen vid človeka usposablja tudi za bolj ali manj jasno zaznavanje različnih razredov bitij in elementalov, katerih telesa niso sposobna odsevati nobenega žarka, ki se nahaja v mejah spektra, ki je običajno viden. Tako je mogoče videti nekatere nižje redove naravnih duhov - tiste, katerih telesa so sestavljena iz gostejše eterične materije. Temu razredu pripadajo skoraj vse vile, gnomi in škrti, o katerih med Škoti, med prebivalci irskega višavja ter v vseh oddaljenih krajih po celem svetu še vedno krožijo številne zgodbe.

Širno kraljestvo naravnih duhov večinoma pripada astralnemu kraljestvu, vendar pa precejšen njegov del pripada tudi eterični ravni fizične ravni, ki je seveda veliko bolj dostopna za vid običajnih ljudi kot druge. Dejansko, če človek prebira pravljice, pogosto naleti na določne namige, da v njih nastopa ta razred bitij. Vsak študent pravljničnega izročila ve, kako pogosto so v njem omenjena kakšna skrivnostna mazila ali zdravila, ki človeka usposobijo, če jih nanese na oči, videti predstavnike pravljnične skupnosti, ko na njih naleti.

Zgodba o takšni uporabi določenih sredstev in njenih rezultatih se pojavlja tako pogosto in prihaja s tako različnih koncev sveta, da mora v njej gotovo biti nekaj resnice, če gre dejansko za tako splošno ljudsko tradicijo. Gotovo pa nobeno takšno mazilo za oči nikakor ne bi človeku odprlo astralnega vida, čeprav lahko določeno mazilo, ki ga človek nanese na celotno telo, zelo pomaga astralnemu telesu, da zapusti fizično pri polni zavesti - poznavanje tega mazila naj bi izhajalo iz srednjeveških časov, kar lahko razberemo iz nekaterih pričevanj na sojenjih zaradi čarovništva. Vendar pa lahko njegov nanos na fizično oko tako zelo spodbudi njegovo občutljivost, da postane dovzetno za nekatere eterične vibracije.

Zgodba se pogosto nadaljuje tako, da človeško bitje, ki je uporabilo to mistično mazilo, na nek način izda svoj širši vid, zaradi česar ga vila zabode v oko in mu tako odvzame, ne le eterični vid, ampak tudi tistega z gostejše fizične ravni. (Glej *The Science of Fairy Tales*, E. S. Hartlane, v zbirki "Contemporary Science" - ali v dejansko skoraj vsaki obsežnejši zbirki pravljic.) Če pa bi bil pridobljeni vid astralni, potem je takšen postopek povsem neuresničljiv, kajti na astralno zmožnost ne more vplivati nobena poškodba fizičnega organa; če pa je vid, ki ga prinaša mazilo, eterični, potem ga uničenje fizičnega očesa takoj izniči, saj je to mehanizem s pomočjo katerega deluje.

Vsak, ki poseduje vid, o katerem govorimo, je sposoben zaznati tudi človekov eterični dvojnik; ker pa je ta po merah skoraj enak fizičnemu telesu, bo le stežka pritegnil njegovo pozornost, če ni delno zavarovan v transu, ali pa pod vplivom anestetikov. Po smrti, ko se dvojnik povsem umakne iz fizičnega telesa, pa ga človek lahko jasno vidi, kako plava nad na novo izkopanimi grobovi na cerkvenih dvoriščih ali pokopališčih. Če pa se tak človek udeleži spiritistične seanse, potem lahko vidi eterično materijo, kako odteka iz medija, in opazuje, kako jo na različne načine uporabljajo komunicirajoče entitete.

Drugo dejstvo, ki bo le stežka šlo mimo človeka neopaženo, bo njegova razširitev zaznave barv. Tako bo sposoben videti številne povsem nove barve,

ki niso podobne nobeni od tistih, ki so vključene v znani spekter in zato seveda povsem neopisljive s kakršnimkoli izrazom, ki ga imamo na razpolago. In ne le, da bo videl nove predmete v teh novih barvah, ampak bo odkril, da tudi barve mnogih že znanih predmetov vključujejo te spremembe, če se pri njih stari barvni odtenki mešajo z novimi. Tako se bosta pred njegovim ostrejšim vidom pogosto razkrili dve določno različni površini barve, ki sta se zdeli za običajni vid enotni.

Sedaj smo se dotaknili nekaterih glavnih sprememb, ki se vključijo v človekov svet, ko pridobi eterični vid; obenem pa moramo vedeti, da v večini primerov prihaja do ustrezne spremembe tudi pri njegovih drugih čutih, tako da je sposoben slišati in morda celo čutiti več kot drugi ljudje okoli njega. Če pa predvidevamo, da je človek, poleg tega, pridobil tudi vid na astralni ravni, kakšne bodo potem spremembe, ki jih bo lahko opazal?

No, sprememb je mnogo in to velikih; dejansko se pred njegovimi očmi odpre povsem nov svet. Poskušajmo na kratko in na enak način kot prej preleteti njegova čuda in najprej pogledati, kakšna bo razlika v pojavnosti neživih predmetov. Na tej točki lahko začnem z navedbo nedavnih odgovorov na to vprašanje v reviji *The Vahan*.

“Obstaja določna razlika med eteričnim in astralnim vidom, pri čemer se zdi, da slednji ustreza četrti dimenziji.”

“Najlažji način razumevanja razlike je ta, da vzamemo nek primer. Če pogledate na človeka z uporabo prvega in nato drugega vida, boste v obeh primerih videli gumbe na hrbtni strani njegovega plašča; ko boste pri tem uporabili eterični vid, jih boste videli skozi njega in videli hrbtno stran kot vam najbližjo, medtem ko jih boste z astralnim vidom videli, ne le na ta način, ampak tudi tako kot da bi stali za človekom.”

“Ali, če bi eterično pogledali na leseno kocko, z zapisi na vseh njenih straneh, bi se zdelo, kot da je kocka steklena in bi lahko videli skoznjo ter tako lahko videli zapis na nasprotni strani, medtem ko zapisa na levi in desni stranici sploh ne bi bila jasna, razen če bi se premaknili, kajti videli

bi ju s strani. Če pa bi nanjo pogledali astralno, bi sočasno videli vse stranice in to tako, kot da bi se pred vami raztegnila, prav tako pa bi videli vsak delec v njeni notranjosti - ne skozi druge, ampak vse raztegnjene pred vami. Nanjo bi gledali z neke druge smeri, pravokotno na vse smeri, ki jih poznamo.”

“Če eterično pogledate na hrbtno stran ure, skozi jo vidite vsa kolesca in skozi njih zadnjo stran; če pa pogledate nanjo astralno, vidite hrbtno stran in vsa kolesca, ki ležijo ločeno, ne da bi bilo katero na vrhu, nad ostalimi.”

Tako smo takoj prišli do ključa, do glavnega činitelja spremembe; človek gleda na vsako stvar s povsem novega stališča, povsem drugače kot si je to kdajkoli prej predstavljal. Nima več niti najmanjše težave pri prebiranju katerekoli strani v zaprti knjigi, kajti sedaj nanjo ne gleda skozi vse druge strani, ki so pred ali za njo, ampak naravnost na njo, kot da bi bila to edina stran.

Globina, na kateri lahko poteka žila kovine ali premoga, za človeka ne predstavlja več oviro, kajti sedaj sploh ne gleda več skozi njo. Gostota stene ali večjega števila sten med opazovalcem in predmetom predstavlja precejšnjo razliko pri jasnosti eteričnega vida, a sploh nobene pri astralnem vidu, kajti na astralni ravni se ne nahajajo med opazovalcem in predmetom. Seveda se to zdi protislovno in nemogoče ter povsem nedojemljivo za um, ki ni posebej izurjen za presnavljanje takšne predstave; pa vendar je temu res tako.

To nas popelje naravnost v srž precej obravnavanega vprašanja o četrti dimenziji - vprašanja, ki vzbuja globoko zanimanje, pa čeprav o njem ne moremo na široko razpravljati na tako omejenem prostoru. Tistim, ki bi ga radi preučili tako kot si to zasluži, priporočam, da si najprej preberejo knjigi g. C. H. Hintona *Scientific Romances* in dr. A. T. Schofielda *Another World*, nato pa nadaljujejo z obsežnejšim delom drugega avtorja *A New Era of Thought*. G. Hinton ne trdi zgolj tega, da je sam sposoben mentalno dojeti nekatere preprostejše vzorce četrte dimenzije, ampak tudi pravi, da bo vsak, ki si bo vzela čas in sledil njegovim navodilom, z vztrajnostjo pridobil to

mentalno dožemanje. Nisem prepričan, ali je ta moč res dosegljiva vsakomur, tako kot to trdi on, kajti zdi se mi, da zahteva spoštovanja vredno poznavanje matematike; vendar pa lahko vsekakor potrdim, da je tesseract ali štiridimenzionalna kocka, ki jo opisuje, realnost, saj je precej znan lik na astralni ravni. [Avtor je sedaj izpopolnil metodo predstavljanja večjega števila dimenzij z barvami, namesto s poljubno zapisanimi simboli. Pravi, da bo to zelo poenostavilo preučevanje, saj bo bralec sposoben takoj z vidom razločiti katerikoli del ali značilnost tesseracta. Celovit opis te nove metode s slikami naj bi bil sedaj pripravljen za objavo in naj bi se pojavil na policah knjigarn v enem letu, tako da zainteresirani študentje tega vznemirljivega predmeta lahko počakajo na to publikacijo.]

Vem, da je Madam Blavatsky, ko je namignila na teorijo o četrti dimenziji, izrazila mnenje, da obstaja le neroden način predstavitve ideje o celoviti propustnosti materije in da tako pravi tudi g. W. T. Stead, ki svojim bralcem predstavlja ta koncept pod imenom "troughth". Vendar pa se zdi, da skrbna, pogosto ponovljena in podrobna raziskava kar prepričljivo kaže na to, da ta razlaga ne zajema vseh dejstev. Je odličen opis eteričnega vida, vendar pa je razširjena in precej drugačna ideja o četrti dimenziji, kakor jo predstavlja g. Hinton, edina, ki ponuja tu spodaj kakršnokoli vrsto razlage za nenehno opazovana dejstva astralnega vida. Zato bi se upal predlagati, da je imela Madam Blavatsky, ko je to zapisala, v mislih eterični in ne astralni vid in da ni razmišljala o tem, da bi se ta stavek lahko nanašal tudi na to drugo in višjo sposobnost, ki ji v tistem trenutku ni posvečala pozornosti.

Zato moramo imeti v nadaljevanju stalno v mislih predvsem posedovanje te izjemne in težko izrazljive moči. Leži na vsaki notranji točki vsakega trdnega telesa, popolnoma odprta za prodoren pogled vidca, ravno tako kot vsaka točka notranjosti kroga za običajni človekov pogled, ki je usmerjen navzdol na njo.

Vendar pa to nikakor ni vse, kar ta ponuja tistemu, ki jo poseduje. Ne vidi sočasno le notranjosti in zunanosti vsakega predmeta, ampak tudi njegovega astralnega dvojnika. Vsak atom in molekula fizične materije imata

ustrezni astralni atom in molekulo, in snov, ki je zgrajena iz teh, je jasno vidna za našega jasnovidca. Običajno se astralni del kateregakoli predmeta nekako projicira preko njegovega fizičnega dela, tako da vidimo, kot da so kovine, kamni in druge stvari obdane z astralno auro.

Takoj lahko ugotovimo, da s pridobitvijo tega vida, človek ogromno pridobi celo v povezavi s preučevanjem anorganske materije. Ne le, da vidi astralni del predmeta, ki ga opazuje in ki je bil prej za njega prikrit; ne le, da vidi tudi precej več njegovega fizičnega ustroja kot ga je prej, ampak postane celo to, kar je bilo že prej vidno, sedaj precej bolj jasno in točno. Že kratek razmislek nam bo razkril, da se ta nov vid veliko bolj približuje pravilni zaznavi kot pa fizični vid. Na primer, če človek astralno gleda na stekleno kocko, bodo njene stranske stranice enake, tako kot so v resnici, medtem ko na fizični ravni vidi le-te v perspektivi - to je, zdijo se manjše od stranice v prvem planu, kar je seveda zgolj utvara, ki je posledica fizičnih omejitev.

Ko začnemo obravnavati dodatne možnosti, ki se ponujajo za opazovanje živih predmetov, postanejo prednosti astralnega vida še bolj jasne. Jasnovidnemu predstavi auro rastlin in živali ter s tem, v primeru zadnjih, jasno razgrne pred njegovimi očmi njihove želje in čustva ter kakršnekoli misli, ki jih morda imajo.

Vendar pa bomo najbolj cenili vrednost te sposobnosti, ko obravnavamo človeška bitja, saj jim bo jasnovidni pogosto sposoben pomagati precej bolj učinkovito, ko ga vodi informacija, ki mu jo ta ponuja.

Sposoben bo videti auro astralnega telesa; in čeprav bo človekov višji del še vedno skrit pred njegovim pogledom, pa se bo s skrbnim opazovanjem vseeno sposoben poučiti o njem tudi iz tega, kar je v njegovem dosegu. Njegova sposobnost preučevanja eteričnega dvojnika mu bo nudila precejšnjo prednost pri umeščanju in razvrščanju kakršnihkoli poškodb ali bolezni živčnega sistema, medtem ko bo iz pojavnosti astralnega telesa lahko takoj razbral vsa čustva, strasti, želje in težnje človeka, ki ga ima pred seboj, in celo precej njegovih misli.

Ko bo pogledal na osebo, bo videl, kako jo obdajajo svetleče meglice astralne aure, prepojene z vsemi vrstami bleščečih barv, z nenehno spreminjajočimi se odtenki in jasnostjo, vsakokrat, ko prihaja do spremembe človekovih misli in čutenj. Videl bo, da je ta aura prepojena z lepo roza barvo čiste ljubezni, z bogato modro barvo čutenja predanosti, z živo sivo barvo strahu, s črnimi oblaki sovraštva in zlobe, ali kateregakoli drugega od stotin drugih namigov, ki jih v njej lahko razbere izurjeno oko; na ta način noben človek ne bo mogel pred njim skriti dejanskega stanja svojih čutenj v zvezi s katerimkoli vprašanjem.

Ti raznovrstni namigi v auri so sami po sebi zelo zanimiv študij, vendar pa tu nimam na voljo dovolj prostora za njih podrobno obravnavo. Veliko bolj popolno poročilo s številnimi barvnimi ilustracijami lahko najdete v mojem članku *The Aura* ali pa v obsežnejšem delu o tem vprašanju *Vidni in nevidni človek*.

Ne le, da astralna aura človeku razkrije rezultat čustva, ki v določenem trenutku prehaja skozi njo, ampak mu ponuja tudi, s svojo ureditvijo in razmerji med barvami, ko se nahaja v stanju sorazmernega počitka, ključ do splošne drže in značaja njenega lastnika. Kajti astralno telo je tolikšen človekov izraz, kolikor se ga lahko objavi na tej ravni, tako da je iz videnega mogoče z dokajšnjo gotovostjo sklepati tudi o tistem, kar pripada višjim ravnam.

Pri tem presojanju značaja bo našemu jasnovidcu precej pomagala človekova misel, takšna kot se izraža na astralni ravni in jo zaradi tega lahko vidi. Resnični dom mišljenja je devachanska (mentalna) raven in vse misli se najprej objavijo na njej kot vibracija v telesu uma. Toda, če gre za sebično misel, se ta nemudoma spusti na astralno raven in prevzame vidno obliko iz astralne materije.

V primeru večine ljudi so skoraj vse njihove misli takšnega značaja, zato se skoraj celotna njihova osebnost jasno razkrije pred astralnim pogledom prijateljev, saj so njihova astralna telesa in miselne-oblike, ki nenehno žar-

čijo iz njih, za njih kot odprta knjiga, v kateri so zapisane njihove značilnosti tako obširno, tako da jih ti lahko preberejo. Vsak, ki si želi pridobiti neko predstavo, na kakšen način se miselne-oblike predstavijo jasnovidnemu pogledu, lahko do določene mere poteši svojo radovednost s preučitvijo ilustracij, ki dopolnjujejo koristen članek g. Besant, *Thought-Forms* (Miselne oblike), v septembrski številki revije *Lucifer* iz leta 1896.

Nekoliko smo obdelali spremembo pojavnosti, tako živih kot neživih predmetov, ko jih opazuje nekdo, ki poseduje popoln jasnovidni pogled na astralni ravni; sedaj pa obravnavajmo, katere povsem nove predmete bo videl. Zavedal se bo precej večje polnosti narave v več smereh, vendar pa bodo njegovo pozornost pritegnili predvsem živi prebivalci tega novega sveta. Glede na prostor, ki ga imamo na razpolago, tu ne moremo podati nobenega podrobnega poročila, zato naj si bralec s tem v zvezi ogleda Teozofski priročnik št. 5, *The Astral Plane* (Astralna raven). Tako bomo tu našli le nekaj razredov od širnih množic astralnih prebivalcev.

Človeka bodo najprej očarale spreminjajoče se oblike nenehnega plimovanja elementalne esence, ki krožijo okoli njega, mu pogosto pretijo, ki pa se vendar vedno umaknejo pred odločnim naporom volje; očarala ga bo ogromna armada entitet, ki jih iz tega oceana začasno prikličejo v obstoj človekove misli in želje, najsi dobre ali zle. Pri njihovem delu ali igri bo lahko opazoval mnoga plemena naravnih duhov; včasih bo sposoben z naraščajočim navdušenjem preučevati čudovito evolucijo nekaterih nižjih redov veličastnega kraljestva Dev, ki približno ustrezajo angelski množici v krščanskem izrazoslovju.

Toda morda bodo bolj kot te njegovo zanimanje pritegnili človeški prebivalci astralnega sveta, ki jih je mogoče ločiti v dva velika razreda - tiste, katere imenujemo živi, in tiste druge, ki so dejansko neskončno bolj živi, ki pa jih mi tako napačno imenujemo mrtvi. Med slednjimi bo tu pa tam srečal kakšnega povsem budnega in v celoti zavestnega, ki mu morda pri naša kakšno sporočilo, ali pa ostro preiskuje, da bi videl, kako napreduje; a večina njegovih sosedov, ki zapuščajo svoja fizična telesa med spancem,

se bo leno potikala naokoli, tako zelo potopljena v svoje lastne misli, da se praktično ne zavedajo tega, kar se odvija okoli njih.

Med veliko množico nedavno umrlih bo odkril vse stopnje zavesti in inteligence ter vse oblike značaja - kajti smrt, ki se zdi za naš omejen vid tako popolna sprememba, dejansko pri človeku samem ne spremeni ničesar. Dan po svoji smrti je točno takšen človek kot je bil dan poprej, z istim značajem, istimi značilnostmi, istimi krepostmi in razvadami, le s to razliko, da je odvrigel svoje fizično telo. Toda izguba le-tega zanj ne pomeni nobene večje spremembe kot je odložitev plašča. Tako bo med mrtvimi naš študent videl tako inteligentne kot neumne ljudi, tako srčne kot zlovoljne, tako resne kot razigrane, tako duhovno usmerjene kot čutne, enako kot med živimi.

Ker mrtve ne le vidi, ampak se z njimi lahko tudi pogovarja, jim lahko pogostokrat precej koristi in preda informacijo in navodilo, ki jim bo v veliko pomoč. Mnogi med njimi se nahajajo v stanju velikega presenečenja in zbezanosti ter včasih celo precejšnjega nemira, ker so dejstva v tem svetu tako zelo drugačna od otročjih legend, ki jih vse ljudske religije na zahodu ponujajo o tem transcendentno pomembnem vprašanju; zato je človek, ki razume ta novi svet in lahko pojasni stvari, določen prijatelj v stiski.

Človek, ki polno poseduje to sposobnost, je lahko v korist, tako živim kot mrtvim, še na mnoge druge načine; toda to plat predmeta sem že obdelal v svoji knjigi *Invisible Helpers* (Nevidni pomočniki). Drug čudovit rezultat, ki ga človeku prinese posedovanje polne astralne jasnovidnosti, je ta, da pri njem ni več nobene prekinitve zavesti. Ko leže k spancu in zapusti svoje fizično telo, da bi užilo počitek, ki ga potrebuje, hodi naokoli p svojih poslih v daleč bolj udobnem astralnem nosilcu. Zjutraj se vrne in povrne v fizično telo, vendar brez kakršnekoli izgube zavesti ali spomina med tema dvema stanjema, zaradi česar je sposoben živeti nekako dvojno življenje, ki pa je vseeno eno, in biti stalno v korist, namesto da bi izgubil eno tretjino svojega obstoja v prazni zavesti.

Druga nenavadna moč, ki jo bo morda posedoval (čeprav popoln nadzor nad njo pripada bolj višji, devachanski ali mentalni sposobnosti), je sposobnost hotenega povečevanja drobnih fizičnih ali astralnih delcev na katerokoli velikost, tako kot z mikroskopom - čeprav noben mikroskop ni zmožen doseči, in verjetno tudi nikoli ne bo, niti ene tisočinke te psihične moči povečevanja. Z njeno pomočjo postaneta okultnemu študentu vidna in živa realnost hipotetična molekula in atom, ki ju predpostavlja znanost. In s to podrobnejšo raziskavo lahko odkrije, da je njun ustroj veliko bolj zapleten kot je to doslej spoznal človek znanosti. Omogoča mu tudi pozorno spremljanje vse mogoče vrste električnega, magnetnega in drugega eteričnega delovanja. In če so že nekateri strokovnjaki v teh vejah znanosti sposobni razviti moč spoznati te stvari in s tako lahkoto pisati o njih, potem lahko pričakujemo nekatera precej nenavadna in lepa odkritja.

To je eden od siddhijev ali moči, ki jih vzhodnjaške knjige opisujejo kot tisto, ki čaka na človeka, ki se preda duhovnemu razvoju, čeprav naziv, pod katerim je v njih omenjena, ne bo takoj prepoznaven. O njej govorijo kot o "moči, ki omogoča človeku, da se po volji zveča ali zmanjša". Razlog za ta opis, za katerega se zdi, da tako nenavadno potvarja dejstvo, je ta, da je metoda, s katero se izvaja ta sposobnost, dejansko točno takšna kot jo nakazujejo te starodavne knjige. Prav z uporabo začasnega vidnega mehanizma nepredstavljive majhnosti se namreč opazuje ta neskončno majhen svet; in na enak način (ali bolje, na povsem nasproten način), z začasnim izjemnim povečanjem velikosti uporabljenega mehanizma, je mogoče povečati širino opazovalčevega pogleda - tako v fizičnem kot tudi, upajmo, moralnem smislu - daleč preko česar koli, o čemer je kdajkoli sanjala znanost, da bo dosegljivo človeku. Sprememba v velikosti je dejansko sprememba v nosilcu študentove zavesti in v ničemer izven njega samega; tako so, navsezadnje, starodavne knjige predstavile ta primer bolj natančno kot mi.

Psihometrija in drugi vid *in excelsis* sta prav tako med sposobnostmi, ki jih bo lahko obvladal naš prijatelj; toda ti dve bomo bolj podrobno obravnavali

v naslednjem poglavju, saj v skoraj vseh svojih objavljanih vključujeta tako jasno vidnost v prostoru kot času.

Sedaj sem nakazal, pa čeprav samo na grobo, kaj bo videl izurjen študent, ki poseduje poln astralni vid, v neizmerno večjem svetu, v katerega ga je vpeljal ta vid; nisem pa nič povedal o čudoviti spremembi v njegovi mentalni drži, ki spremlja izkustveno gotovost v zvezi z obstojem duše, njenim preživetjem po smrti, delovanjem zakona karme in drugimi točkami, ki so enako izjemno pomembne. Razliko med celo najglobljim intelektualnim prepričanjem in natančnim vedenjem, pridobljenim z neposredno osebno izkušnjo, je seveda potrebno občutiti, da bi jo ovrednotili.

Preprosta jasnovidnost: delna

Izkušnje neizurjenega jasnovidca - in vedimo, da ta razred vključuje vse evropske jasnovidce, razen redkih izjem - so običajno daleč od tega, kar sem poskušal nakazati; daleč od tega so na mnoge različne načine - po stopnji, po raznolikosti ali v izvajanju, predvsem pa po natančnosti.

Včasih, na primer, bo človekova jasnovidnost trajna, vendar pa zelo delna in morda zaobjela le enega ali dva razreda opazovanih pojavov; odkril bo, da poseduje le nek posamezen del višjega vida, brez opazne posesti drugih moči vida, ki bi morale normalno spremljati ta del ali pa celo nastopiti pred njim. Na primer, eden od mojih najdražjih prijateljev lahko že celo svoje življenje vidi atomski ether in atomsko astralno materijo ter prepozna njun ustroj, tako v temi kot na svetlem kot tudi to, kako prežemata vsako drugo stvar; pa vendar le redko vidi entitete, katerih telesa so sestavljena iz precej bolj vidnih nižjih ethrov ali iz gostejše astralne materije, tako da jih gotovo ni sposoben trajno videti. On preprosto poseduje to posebno sposobnost, brez kakršnegakoli posebnega vidnega razloga zanjo ali kakršnegakoli prepoznavnega odnosa s čim drugim; in razen tega, da mu dokazuje obstoj teh atomskih ravni in prikazuje njih ureditev, je težko videti, kakšno posebno

korist ima trenutno zanj. Pa vendar vid obstaja in napoveduje prihod večjih stvari - nadaljnjih moči, ki še čakajo na to, da jih razvije.

Obstajajo številni podobni primeri - podobni, ne v smislu posedovanja te posebne oblike vida (ki je glede na moje izkušnje edinstvena), ampak v tem, da kaže na razvoj nekega majhnega dela polnega in jasnega vida astralne in eterične ravni. V devetih od desetih primerov bo takšni delni jasnovidnosti primanjkovalo tudi točnosti - to je, obstajal bo sorazmerno medel vtis in sklepanje o njem, namesto jasne opredelitve in gotovosti, ki jo ima izurjen človek. Tovrstne primere nenehno srečujemo, še posebej med tistimi, ki se razglašajo za "testne in poklicne jasnovidce".

Nadalje obstajajo takšni, ki so začasno jasnovidni le pod določenimi posebnimi pogoji. Med temi obstajajo različni pododdelki, pri čemer so nekateri sposobni po volji vzpostaviti jasnovidnost, ko poustvarijo iste pogoje, medtem ko drugi lahko to storijo le občasno, brez kakršnekoli vidne povezave z njihovim okoljem, pa spet tretje, katerih moči se izrazijo le enkrat ali dvakrat v toku njihovega življenja.

Prvemu od teh pododdelkov pripadajo tisti, ki so jasnovidni le takrat, ko se nahajajo v mesmeričnem transu - ki, ko niso v tem transu, niso sposobni videti ali slišati nič nenormalnega. Ti lahko včasih dosežejo velike višine znanja in so lahko izjemno natančni pri svojih opazovanjih, vendar pa je to običajno takrat, ko gredo skozi neko redno urjenje, pa čeprav se zaradi nekega razloga še niso sposobni sami, brez pomoči, osvoboditi svinčenega bremena zemeljskega stanja.

V isti razred lahko umestimo tiste - predvsem vzhodnjake - ki pridobijo nek začasen vid zgolj pod vplivom določenih drog ali s pomočjo izvajanja določenih obredov. Voditelj obreda včasih hipnotizira samega sebe s ponavljanji in v tem stanju postane do neke mere jasnoviden; še bolj pogosto pa preprosto spravi samega sebe v pasivno stanje, v katerem ga lahko obsede neka druga entiteta in nato govori skozenj. Včasih, nadalje, njegovi obredi sploh niso namenjeni temu, da bi vplivali nanj, ampak temu, da bi

priklicali neko astralno entiteto, ki mu bo nudila potrebno informacijo; vendar pa je seveda to primer magije in ne jasnovidnosti. Tako uporaba drog kot obredov sta metodi, ki bi se jima moral vsekakor izogibati vsakdo, ki se želi približati jasnovidnosti z višje plati ter jo uporabljati za svoj lasten napredek in za pomoč drugim. Vrača ali čarovniki iz osrednje Afrike in nekateri tatarski šamani so dobri primeri tega tipa.

Tisti, ki so se znašli v posesti določene količine jasnovidne moči le občasno in brez kakršnekoli lastne želje, so pogosto histerične ali precej živčne osebnosti, pri katerih se je sposobnost odrazila kot eden od simptomov bolezni. Njihova pojavnost je kazala, da je postal njihov fizični nosilec tako šibak, da ni več predstavljal ovire za določeno vrsto eteričnega ali astralnega vida. Skrajni primer tega razreda je človek, ki se s pitjem prižene do deliriuma tremens, v stanje popolnega fizičnega uničenja; in v nečistem psihičnem vznemirjenju, ki ga sprožijo razdejanja te grozne bolezni, je sposoben začasno videti nekatere ogabne elementale in druge entitete, ki jih je pritegnil k sebi s svojim dolgim ponižujočim in živalskim popuščanjem. Obstajajo pa še drugi primeri, ko se je moč vida pojavila in izginila brez vidne povezanosti s stanjem fizičnega zdravja; vendar pa se zdi verjetno, da bi tudi pri teh, če bi jih bilo mogoče obravnavati dovolj podrobno, opazili neko spremembo v stanju eteričnega dvojnika.

Tiste, ki lahko poročajo le o enem trenutku jasnovidnosti v celotnem svojem življenju, je zelo težko razvrstiti, saj so do tega lahko privedle zelo raznovrstne okoliščine. Med takšnimi so mnogi, pri katerih je prišlo do te izkušnje v nekem vzvišenem trenutku njihovega življenja, ko je razumljivo, da je lahko prišlo do začasnega povišanja sposobnosti, tako da je mogoče o njej poročati.

Nek drug tovrsten pododdelek enega samega primera je videnje pojave, najbolj pogosto kakšnega prijatelja ali sorodnika, v trenutku njegove smrti. V pojasnilo se nam ponujata dve možnosti in v obeh primerih je gonilna sila močna želja umirajočega človeka. Ta sila ga lahko usposobi, da se za trenutek materializira, tako da seveda v tem primeru ni potrebna nobena

jasnovidnost, da bi ga lahko videli; še bolj verjetno pa gre za mesmerično delovanje na sprejemnika, ki začasno otopi njegov fizični del ter spodbudi njegovo višjo občutljivost. V obeh primerih je vid proizvod izrednega stanja in se ne ponovi preprosto zato, ker se ne ponovijo nujni pogoji.

Vendar pa ostaja veliko osamljenih primerov, v katerih prihaja do nedvomne jasnovidnosti, nepojasnjenih, a se zdi, da so razlogi pogosto povsem banalni in nepomembni. V zvezi z njimi lahko postavimo le določene hipoteze; nujni pogoji očitno niso povezani s fizično ravno, tako da bi bila potrebna ločena preiskava vsakega primera, preden bi lahko z gotovostjo spregovorili o vzrokih. V nekaterih od takšnih primerov se je zdelo, da si je neka astralna entiteta prizadevala vzpostaviti določeno komunikacijo in bila sposobna na človeka vtisniti le kakšno nepomembno podrobnost, medtem ko do človekove zavesti ni mogel prodreti njen bolj koristen ali pomemben del.

Pri raziskovanju pojavljanja jasnovidnosti naletimo na vse te in mnoge druge tipe, pa tudi na številne primere preproste halucinacije, tako da jih moramo skrbno izločiti iz seznama primerov. Študent tega področja potrebuje neizčrpno potrpežljivost in trdno vztrajnost, vendar pa bo, če se bo temu dovolj dolgo posvečal, začel odkrivati red, ki je v ozadju kaosa, ter postopoma pridobil neko predstavo o velikih zakonih pod katerimi deluje celotna evolucija.

Pri njegovih naporih mu bo v veliko pomoč, če bo upošteval red, ki smo ga ravnokar uporabili - to je, če se bo najprej čim bolj podrobno seznanil z dejstvi, ki zadevajo ravni, na katerih deluje običajna jasnovidnost. Če se bo poučil o tem, kaj je na njih dejansko mogoče videti z astralnim in eteričnim vidom ter kakšne so njune ustrezne omejitve, potem bo nekako osvojil merila, s katerimi bo lahko ocenjeval primere, ki jih bo preučeval. Ker morajo nujno vsi primeri delnega vida zapolniti neko nišo v tej celoti, potem bo, z orisom celotnega načrta v svoji glavi, z nekoliko prakse sorazmerno lahko razvrstil primere, s katerimi se mora ukvarjati.

Doslej še nismo nič povedali o čudovitih možnostih jasnovidnosti na mentalni ravni, vendar pa o njih ni potrebno kaj dosti povedati, saj je skrajno malo verjetno, da se bo raziskovalec srečal s kakšnim tovrstnim primerom, razen med učenci, ki se urijo v kakšni od zelo visokih šol okultizma. Za te se odpira še en povsem nov svet, bolj prostran od vseh pod njim - svet, v katerem najde svoj obstoj vse, kar si lahko domišljamo kot najbolj veličastno in sijajno. Kratko poročilo o njegovih čudežnih zmožnostih, njegovi neizrekljivi blaženosti, njegovih čudovitih priložnostih, je podano v našem šestem Teozofskem priročniku, *The Devachanic Plane* (Devachanska raven), tako da se študent lahko obrne nanj.

Vse, kar lahko ponudi - vse, kar lahko pač človek vsrka - je na dosegu izurjenega učenca, za neizurjenega jasnovidca pa je malo verjetno, da bo lahko prišel v stik z njim. To se je sicer že dogodilo v mesmeričnem transu, vendar pa je takšen primer izredno redek, saj zahteva skoraj nadčloveško usposobljenost, vzvišeno duhovno stremljenje in popolno čistost mišljenja in namena, tako s strani operaterja kot človeka.

Za ta tip jasnovidnosti in tistega, ki pripada ravni nad to, bi s pravico dali ime duhovni vid; in ker nebeški svet, za katerega se odprejo naše oči, leži povsod okoli nas, tukaj in sedaj, bo primerno, če naše prehodno poročilo umestimo pod naslov preprosta jasnovidnost, pa čeprav ga bomo omenili tudi, ko bomo obravnavali jasnovidnost v prostoru, kateri se bomo sedaj posvetili.

Jasnovidnost v prostoru: namenska

To smo opredelili kot sposobnost videti dogodke ali prizore, ki so oddaljeni od vidca v prostoru in ki so predaleč za običajno opazovanje. Primeri te jasnovidnosti so tako številni in raznovrstni, da moramo poskusiti z nekoliko bolj podrobno razvrstitvijo. Ni tako pomembno, kakšno posebno ureditev prevzamemo, le da je dovolj široka, da vključi vse naše primere; zato bo morda najbolj primerno, če jih razvrstimo v dva glavna oddelka namenske in nenamenske jasnovidnosti v prostoru ter dodamo vmesni razred, ki bi ga lahko opisali kot pol-namensko - sicer nenavaden naziv, ki pa ga bom kasneje pojasnil.

Tako kot prej bom začel z navajanjem, kaj je v tej smeri dosegljivo popolnoma izurjenemu vidcu in si prizadeval pojasniti, kako in v okviru kakšnih omejitev deluje njegova sposobnost. Na ta način se bomo znašli v stanju, v katerem bomo lažje razumeli mnogotere primere delnega in neizurjenega vida. Začnimo torej z razpravo o namenski jasnovidnosti.

Iz tega, kar smo že povedali o moči astralnega vida, je očitno, da je človek, ki ga poseduje v vsej njegovi polnosti, sposoben z njegovo pomočjo videti praktično vse, kar si želi videti v tem svetu. Njegovemu pogledu se odprejo najbolj skrivni kraji, na poti pa zaradi spremembe njegovega zornega kota

ni nobenih ovir; zato bo lahko z močjo gibanja v astralnem telesu brez težav šel kamorkoli in videl karkoli na tem planetu. Dejansko mu je to, kakor bomo sedaj videli, dostopno celo brez gibanja v astralnem telesu.

Obravnavajmo najprej nekoliko bolj podrobno metode, s katerimi je mogoče uporabiti ta nad-fizični vid za opazovanje dogodkov, ki se odvijajo v oddaljenosti. Kako lahko na primer človek v Angliji vidi do zadnjih podrobnosti nekaj, kar se v tistem trenutku odvija v Indiji ali Ameriki?

V zvezi s tem pojavom je bila ponujena zelo preprosta hipoteza. Vsak predmet naj bi nenehno oddajal v vse smeri žarčenja, ki so do neke mere podobna, pa čeprav neskončno bolj fina, žarkom svetlobe, tako da jasnovidnost ni nič drugega kot moč videti s pomočjo teh bolj finih žarčenj. Oddaljenost v tem primeru za vid ne predstavlja nobene ovire, kajti ti žarki lahko potujejo skozi vse vmesne predmete, tako da so sposobni prehajati skozi njih do neskončnosti v vseh smereh, brez kakršnihkoli ovir, natančno tako kot vibracije običajne svetlobe.

Čeprav to ni čisto točen način, na katerega deluje jasnovidnost, pa je ta teorija kljub temu povsem resnična v večini svojih predpostavk. Vsak predmet nedvomno oddaja žarčenja v vseh smereh in zdi se, da se točno na ta način, pa čeprav na višji ravni, oblikujejo akashični zapisi. O njih bomo morali nekaj povedati v našem naslednjem poglavju, tako da jih sedaj le omenjamo. Kakor bomo pojasnili, je tudi pojav psihometrije prav tako odvisen od teh žarčenj.

Vendar pa obstajajo na poti uporabe teh eteričnih vibracij (kajti to je tisto, kar te dejansko so), kot medija, s pomočjo katerega človek lahko vidi karkoli, kar se odvija v oddaljenosti, določene praktične težave. Vmesni predmeti niso povsem prosojni, in ker so igralci v prizoru, ki ga poskuša opazovati preizkuševalec, verjetno vsaj enako prosojni, je očitno, da lahko prihaja do resne zmede.

Dodatna razsežnost, ki vstopi v igro, ko gre za zaznavanje astralnih, namesto eteričnih vibracij, se izogone nekaterim težavam, vendar pa po drugi

strani vnaša neke nove, sebi lastne zaplete; zato je iz praktičnih razlogov dobro, če, v prizadevanju da bi dojeli jasnovidnost, v naših umih odmislimo to hipotezo o žarčenjih in se povrnemo k metodam videnja na razdaljo, ki so dejansko na razpolago študentu. Odkrili bomo, da je teh pet, od katerih so štiri dejansko različice jasnovidnosti, medtem ko peta ne spada povsem pod to poglavje, ampak pripada področju magije. Zato si najprej oglejmo to zadnjo in jo tako odstranimo z naše poti.

1. S pomočjo naravnega duha. Ta metoda sploh ne vključuje nujno posest kakršnekoli psihične sposobnosti s strani preizkuševalca; on mora vedeti le to, kako naj prikliče nekega prebivalca iz astralnega sveta, ki bo namesto njega opravil raziskavo. To je mogoče storiti najsi z invokacijo ali evokacijo: to je, operater lahko, ali prepriča v sodelovanje svojega astralnega pomočnika z molitvami in žrtvovanji, ali pa si zagotovi njegovo pomoč z določnim izvajanjem visoko razvite volje.

To metodo so na široko uporabljali na vzhodu (kjer je uporabljena entiteta običajno naravni duh) in na stari Atlantidi, kjer so “gospodje temnega obraza” za ta namen uporabljali visoko specializirane in posebej zlobne umetne elementale. Informacijo se včasih pridobi na enak način kot pri sodobnih spiritističnih seansah, vendar pa je v teh primerih uporabljeni sel bolj verjetno nedavno umrlo človeško bitje, ki bolj ali manj svobodno deluje na astralni ravni, pa čeprav gre tudi v takšnih primerih včasih za naravnega duha, ki se zabava s tem, da se predstavlja kot umrli sorodnik. V vsakem primeru ta metoda sploh, kakor sem že rekel, metoda jasnovidnosti, ampak magije. Tu jo omenjam zgolj zato, da bralec teh primerov ne bi uvrstil v enega od naslednjih naslovov.

2. S pomočjo astralnega toka. To je stavek, ki se v nekaterih naših teozofskih spisih pogosto in precej ohlapno uporablja za pokrivanje precejšnega števila različic pojavnosti, vendar pa med drugimi tudi to, ki jo želim pojasniti. Kar dejansko naredi študent, ki uporablja to metodo, ni toliko zagon toka astralne materije kot to, da skozi njeno vzpostavi neko vrsto začasnega telefona.

Tukaj ni mogoče podati izčrpne študije astralne fizike, tudi če bi imel na voljo dovolj znanja, da bi jo napisal, zato je vse, kar lahko rečem, le to, da je mogoče ustvariti v astralni materiji določno povezovalno linijo, ki deluje kot telegrafska žica, po kateri se prenašajo vibracije, s pomočjo katerih je mogoče videti vse, kar se dogaja na njenem drugem koncu. Razumeti je potrebno, da se takšne linije ne vzpostavi z neposredno projekcijo skozi prostor astralne materije, ampak s takšnim delovanjem na linijo (ali bolje več linij) delcev te materije, ki jih usposobi za oblikovanje vodnika za vibracije zahtevanega značaja.

To predhodno delo je mogoče opraviti na dva načina - najsi s prenosom energije z enega delca na drugega, dokler se ne oblikuje celotna linija, ali pa z uporabo sile z višje ravni, ki je sposobna sočasno delovati na celotno linijo. Seveda ta druga metoda zahteva precej večjo razvitost, saj vključuje poznavanje (in moč uporabe) sil s precej višjega nivoja; tako človek, ki za svojo uporabo ustvari linijo na takšen način, sploh ne potrebuje linije, saj lahko vidi veliko lažje in celovito s pomočjo višje sposobnosti.

Celo preprosto in čisto astralno operacijo je težko opisati, čeprav jo je mogoče z lahkoto izvesti. Lahko bi rekli, da nekako pripada naravi magnetizacije jeklene palice, saj jo sestavlja to, kar bi lahko poimenovali polarizacija, z naporom človekove volje, določenega števila linij astralnih atomov, ki se pnejo od operaterja do prizora, ki ga želi ta opazovati. Vsi atomi, ki so pod tem vplivom, se s svojimi osmi začasno postavijo vzporedno eden z drugim in tako tvorijo neko vrsto začasne cevi, vzdolž katere lahko gleda jasnovidec. Ta metoda ima to pomanjkljivost, da telegrafsko linijo lahko razkroji ali celo uniči nek dovolj močan astralni tok, ki se lahko postavi na njeno pot; a če je izvorni napor volje dovolj določen se bo kaj takega zgodilo le redko.

Pogled na oddaljen prizor, ki se ga vzpostavi s pomočjo tega "astralnega toka", nikakor ni podoben tistemu skozi nek teleskop. Človeške podobe so običajno zelo majhne, kot na nekem oddaljenem odru, vendar pa so navkljub svojim majhnim meram enako jasne kot če bi se nahajale v bližini. Včasih je mogoče s temi sredstvi tudi slišati pogovor in ne samo videti; ker

pa se v večini primerov to ne dogaja, moramo to obravnavati bolj kot objavljanje neke dodatne moči kot pa nujno spremljajočo sposobnost vida.

Videli bomo, da v tem primeru videc običajno sploh ne zapusti svojega fizičnega telesa; ne prihaja do nobene projekcije njegovega astralnega nosilca ali kateregakoli dela njega samega proti prizoru, ki ga gleda, ampak si človek preprosto ustvari začasen astralni teleskop. Zaradi tega lahko med preiskovanjem oddaljenega prizora do določene mere še vedno uporablja svoje fizične moči. Na primer, še vedno bo imel pod nadzorom svoj glas, tako da bo lahko opisal to, kar vidi, tudi med izvajanjem svojih opazovanj. Človekova zavest je dejansko na tem koncu linije določno mirna.

To dejstvo pa ima tako svoje pomanjkljivosti kot prednosti, ki v veliki meri odsevajo omejitve človeka, ki uporablja teleskop na fizični ravni. Raziskovalec na primer nima moči, da bi spremenil ta zorni kot; njegov teleskop ima nekako določno vidno polje, ki ga ni mogoče razširiti ali spremeniti; na prizor gleda iz določene smeri in te ne more spremeniti in si ga ogledati iz druge strani. Če ima na voljo dovolj psihične energije, lahko dejansko povsem opusti teleskop, ki ga uporablja, in ustvari povsem novega, ki se bo približal njegovemu cilju nekako drugače; vendar pa se ta postopek v praksi sploh ne uporablja.

Lahko pa rečemo, da bi ga moralo že samo dejstvo, da človek uporablja svoj astralni vid, usposobiti za to, da vidi vse strani sočasno. Tako bi bilo, če bi uporabljal ta vid na normalen način za predmet, ki se nahaja sorazmerno blizu njega - nekako v njegovem astralnem doseg; medtem ko je stvar v primeru oddaljenosti stotih ali tisočih milj precej drugačna. Astralni vid nam ponuja prednost dodatne dimenzije, vendar pa v tej dimenziji še vedno obstaja takšna stvar kot položaj, ki je seveda velik činitelj pri omejevanju rabe moči na tej ravni. Naš običajni tridimenzionalni vid nas usposablja za to, da takoj vidimo vsako točko v notranjosti takšnega dvodimenzionalnega lika kot je kvadrat. Toda, da bi to lahko, se mora kvadrat nahajati na razumni razdalji od naših oči. Dodatna dimenzija bo človeku v Londonu le malo pomagala pri preiskovanju kvadrata v Kalkuti.

Ko je astralni vid omejen na delovanje tega, kar je praktično cev, je omejen na zelo podoben način kot bi bil v podobnih okoliščinah fizični vid. A, če bi bil popoln, bi celo na veliki razdalji vseeno razkrival aure ter s tem čustva in večino misli opazovanih ljudi.

Obstajajo številni ljudje, ki jim je pri tem tipu jasnovidnosti v veliko pomoč, če imajo v rokah nek fizičen predmet, ki ga je mogoče uporabiti kot začetno točko za njihovo astralno cev - primerno gorišče za njihovo moč volje. Kristalna krogla je najbolj običajno in najbolj učinkovito tovrstno gorišče, saj ima to dodatno prednost, da samo po sebi spodbuja psihične zmožnosti. Za ta namen pa se uporabljajo tudi drugi predmeti, ki jih bomo omenili takrat, ko bomo obravnavali pol-namensko jasnovidnost.

V povezavi s to obliko jasnovidnosti, ki uporablja astralni tok, odkrijemo, tako kot pri drugih, da obstajajo nekateri psihiki, ki je niso sposobni uporabiti, razen pod vplivom mesmerizma. Posebnost v tem primeru je ta, da imamo dve različici takšnih psihikov - prvo, pri kateri je človek, ko je na tak način osvobojen, sam sposoben ustvariti teleskop; in drugo, pri kateri ustvari teleskop magnetizer in usposobi človeka, da gleda skozenj. V slednjem primeru je očitno, da človek nima dovolj volje, da bi sam ustvaril cev, medtem ko operater, ki ima sicer dovolj potrebne moči volje, ni jasnovidec, ali pa bi lahko gledal skozi svojo lastno cev, ne da bi potreboval pomoč.

Včasih, čeprav redko, ima oblikovana cev še dodatno svojstvo teleskopa - da povečuje predmete, proti katerim je usmerjena, dokler ti ne dosežejo normalnih mer. Seveda je potrebno do določene mere predmete vedno povečati, sicer ne bi bili vidni, toda običajno je povečava omejena s širino astralne cevi, tako da je celotna stvar podobna drobnim gibljivim slikam. V nekaterih primerih, ko je s to metodo mogoče like videti v normalni velikosti, je zelo verjetno, da gre za prebujanje neke povsem nove moči; toda ko pride do tega, je potrebno skrbno opazovanje, da bi jih ločevali od primerov našega naslednjega razreda.

3. *S projekcijo miselne-oblike.* Spretnost rabe te metode jasnovidnosti zahteva nekoliko bolj napredno razvitost kot prejšnja, saj je zanjo potrebna določena količina nadzora na mentalni ravni. Vsi študentje teozofije vedo, da misli tvorijo oblike na svoji lastni, v veliki večini primerov pa tudi na astralni ravni. Vendar pa morda ni tako splošno znano, da bo, če človek močno misli na to, kako je prisoten na nekem kraju, ta posebna misel prevzela obliko, ki je podobna mislecu in se pojavila na tistem določenem kraju.

V osnovi mora biti ta oblika sestavljena iz materije mentalne ravni, toda v zelo veliko primerih bo pritegnila k sebi tudi materijo astralne ravni ter se tako precej približala polju vidnosti. Dejansko obstajajo številni primeri, ko jo je videla oseba, kateri je bila posvečena misel - najbolj verjetno s pomočjo nezavednega mesmeričnega vpliva, ki je izhajal iz izvornega misleca. Vendar pa v takšno miselno-obliko ni vključena nikakršna zavest misleca. Ko jo ta enkrat pošlje od sebe, bo običajno povsem ločena entiteta - sicer ne popolnoma ločena od svojega ustvarjalca, vendar pa dejansko ločena v zvezi z možnostjo, da bi prejemale kakršenkoli vtis.

Ta tretji tip jasnovidnosti je sestavljen iz tolikšne moči ohranjanja povezave z ustvarjeno miselno-obliko in same miselne-oblike, da je z njeno pomočjo mogoče prejemati vtise. Tovrstni vtisi na obliko se prenesejo na misleca - ne vzdolž neke astralne telegrafske linije kot je to bilo v prejšnjem primeru, ampak s sorodno vibracijo. V popolnem primeru te vrste jasnovidnosti je skoraj tako, kot da bi videc projiciral v miselno-obliko del svoje zavesti in jo uporabljal kot neko vrsto oporišča, s katerega je mogoče nadaljnje opazovanje. On vidi skoraj tako dobro kot če bi stal na kraju, kjer se nahaja miselna-oblika.

Liki, na katere gleda, so zanj v normalni velikosti in povsem blizu, ne pa majhni in oddaljeni, kot v prejšnjem primeru. Prav tako lahko po volji spreminja svoj zorni kot. Jasnoslišnost je s tem tipom jasnovidnosti morda povezana manj pogosto kot s prejšnjim, toda njeno mesto zavzame neke vrste mentalna zaznava misli in namenov tistih, ki jih človek vidi.

Ker se človekova zavest še vedno nahaja v fizičnem telesu, bo sposoben (celo med izvajanjem te sposobnosti) slišati in govoriti, če seveda to lahko počne tako, da ne moti njegove pozornosti. V trenutku, ko pade namen-skost njegovega mišljenja, vid izgine, tako da mora na novo ustvariti mi-selno-obliko, če ga želi na novo vzpostaviti. Primeri, pri katerih gre za dolo-čeno stopnjo popolnosti te vrste vida, so seveda pri neizurjenih ljudeh red-kejši kot v primerih prejšnjega tipa, saj se zahteva zmožnost nadzora mišlje-nja in na splošno uporabljena bolj fina narava sil.

4. *S potovanjem v astralnem telesu.* Tu vstopamo v povsem novo različico jasnovidnosti, pri kateri zavet vidca ne ostaja več v fizičnem telesu, ali pa je z njim tesno povezana, ampak se določno prenese na prizorišče, ki ga človek preiskuje. Čeprav za neizurjenega vidca brez dvoma vključuje precej večje nevarnosti kot obe predhodno opisani metodi, pa je to najbolj zadovo-ljiva oblika jasnovidnosti. Vendar pa so njene neskončno višje različice, ki jih bomo obravnavali pod peto točko, dostopne le posebej izurjenim štu-dentom.

V tem primeru je človekovo telo najsi v snu ali v transu, zato njegovi organi med odvijanjem videnja niso dostopni za uporabo, tako da mora opis vide-nega in vsa vprašanja v zvezi z nadaljnimi podrobnostmi počakati na to, da se opazovalec vrne na to raven. Po drugi strani pa je vid veliko bolj poln in popoln; človek tako sliši kot vidi vse, kar se odvija pred njim, in se lahko po volji premika znotraj precej širokih meja astralne ravni. On lahko z laskoto vidi in preučuje vse druge prebivalce te ravni, tako da se pred njim razprostira veliki svet naravnih duhov (v katerem je tradicionalna pravljica dežela le njegov zelo majhen del) in celo tistega nekaterih nižjih dev.

Na voljo m je velika prednost, da nekako sodeluje v prizorih, ki se odvijajo pred njegovimi očmi - se pogovarja s temi različnimi astralnimi entitetami, od katerih lahko pridobi precej nenavadnih in zanimivih podatkov. Poleg tega se lahko nauči, kako naj se materializira (stvar, ki zanj ne predstavlja velike težave, ko si enkrat pridobi to večino), tako da je zmožen sodelovati

v fizičnih dogodkih ali pogovorih na razdaljo in se po volji prikazati oddaljenemu prijatelju.

Nadalje, na voljo mu je dodatna moč iskanja tega, kar želi. S pomočjo prej opisanih različic jasnovidnosti, lahko, zaradi vseh mogočih praktičnih razlogov, poišče osebo ali kraj, s katerim se je že seznanil ali s katero je že vzpostavil stik tako, da se je dotaknil nekega fizičnega predmeta, ki je z njo povezan, tako kot pri psihometriji. Res je, da je pri uporabi tretje metode potrebna določena količina gibanja, zato je postopek dolgotrajen, razen v primeru povsem kratkih razdalj.

Z uporabo astralnega telesa se lahko človek giblje dokaj svobodno in hitro v katerikoli smeri ter lahko (na primer) brez težav najde kraj, ki je označen na zemljevidu, ne da bi ga prej poznal in brez kakršnegakoli predmeta, preko katerega bi z njim vzpostavil zvezo. On se lahko tudi hitro povzpne v zrak, da pridobi ptičji pogled na pokrajino, ki jo raziskuje, tako da lahko premeri njeno razsežnost, obrise njene obale ali njen splošen značaj. Dejansko sta njegova moč in svoboda gibanja precej večji, ko uporabi to metodo, kot pa pri kateremkoli od prej omenjenih primerov.

Dober primer polne posesti te moči je podan v prevodu dela nemškega pisatelja Junga Stillinga, *The Night Side of Nature* (str. 127). Zgodba govori o vidcu, ki naj bi živel v bližini Philadelphije v Ameriki. Živel je odmaknjeno in malo govoril; bil je resen, dobronameren in pobožen; zoper njegov značaj ni imel nihče nobene pripombe; vendar pa je bil znan po tem, da je vedel za nekatere skrivnosti, ki naj ne bi bile povsem zakonite. O njem so krožile mnoge nenavadne zgodbe in med temi tudi naslednja:

“Žena ladijskega kapitana (katere mož se je odpravil na pot do Evrope in Afrike in o katerem dolgo časa ni imela nobenih poročil), ki je bila zelo zaskrbljena zaradi njegove varnosti, se je obrnila na tega človeka. Ko je slišal njeno zgodbo, jo je prosil naj malo počaka, pa ji bo sporočil zeleno informacijo. Odšel je v sosednjo sobo, žena pa je sedla, da bi čakala na njegov odgovor. Toda njegova odsotnost je trajala dlje kot je pričakovala, tako da

je postala nestrpna in pomislila, da je pozabil nanjo. Vstala je, se približala vratom in pokukala skozi režo. Na njeno presenečenje ga je videla, kako negibno leži na divanu kot da bi bil mrtev. Seveda se ji ni zdelo primerno, da bi ga motila, zato je zopet sedla in čakala. Čez nekaj časa se je človek vrnil in ji povedal, da ji zaradi teh in onih razlogov mož ni mogel pisati, vendar pa da je sedaj v neki kavarni v Londonu in da bo kmalu spet doma.

Res je mož kmalu prišel domov in ko je žena od njega zvedela, da so bili razlogi za to, zakaj ji ni mogel pisati, natančno tisti, ki jih je navedel nenavadni človek, si je zelo želela, da bi dobila potrditev tudi za preostali del informacije. Ta želja se ji je kmalu izpolnila, kajti ko je mož videl maga, je rekel, da ga je že videl določenega dne v kavarni v Londonu in da mu je ta povedal, da je njegovi ženi zelo hudo zaradi njega, in da mu je potem on, kapitan, omenil, zaradi česar ni mogel pisati, da pa se že zvečer odpravlja na pot v Ameriko. Nato je v množici neznanca izgubil in ni več nikoli slišal zanj.”

Seveda si ne moremo z ničemer pomagati, da bi se prepričali, ali je imel Jung Stilling kakšen dokaz za resničnost te zgodbe, pa čeprav pravi, da je prepričan v verodostojnost človeka, ki mu jo je zaupal; vendar pa se dogaja toliko podobnih stvari, da ni razloga, da bi dvomili v njeno resničnost. Videc je moral, najsi sam razviti svojo sposobnost ali pa se je naučiti v neki drugi šoli, ne pa v tej, iz katere izhajajo večina naših teozofskih učenj; kajti v našem primeru gre za dobro znano pravilo, ki izrecno prepoveduje učenecem, da bi objavili kakršenkoli primer takšne moči, ki ga je mogoče na ta način določno dokazati na obeh koncih in zaradi česar ga imenujemo “pojavnost”. Da je to pravilo zelo modro, vedo vsi, ki kaj vedo o zgodovini našega Društva in o uničujočih rezultatih, ki so sledili že zaradi njegove začasne rahle opustitve.

Sam sem v svoji knjigi *Invisible Helpers* (Nevidni pomočniki) podal nekaj povsem sodobnih, skoraj natančno takšnih primerov. Primer neke gospe, ki jo sam dobro poznam in ki se je pogosto pojavljala pred svojimi oddaljenimi prijatelji, je podal g. Stead v knjigi *Real Ghost Stories* (str. 27); g. An-

drew Lang nam v *Dreams and Ghosts* (str. 89) poroča o tem, kako se je g. Cleave, tedaj živeč v Portsmouthu, ob dveh priložnostih namenoma pojavil pred neko gospo v Londonu in jo resno prestrašil. Za vsakogar, ki bi se rad lotil resnega študija, je torej na voljo dovolj dokazov.

Zdi se, da postanejo ti namenski astralni obiski zelo pogosto mogoči pri ljudeh, ki sicer niso sposobni izvajati te zmožnosti, takrat, ko se ob približevanju smrti njihovi principi nekako zrahljajo. Primerov tega razreda je celo še več kot kateregakoli drugega; omenil bi enega zelo dobrega, ki ga na 100. strani svoje knjige podaja g. Andrew Lang - tistega, za katerega sam pravi naslednje: "Ni na razpolago veliko zgodb, ki bi jim šlo v prid toliko dokazov."

"Mary, žena Johna Goffa iz Rochestra, ki je bolehalo za dolgotrajno boleznijo, se je preselila v očetovo hišo na West Malling, ki je bila oddaljena kakšnih devet milj.

Dan pred smrtjo, je hotela na vsak način videti svoja dva otroka, ki ju je pustila doma v oskrbi varuške. Bila je preveč slabotna, da bi se lahko premikala. Med eno in drugo uro zjutraj je padla v trans. Gospa Turner, ki je tisto noč bedela ob njej, je rekla, da so bile njene oči odprte in strmeče, čeljust pa povešena. Gospa Turner ji je na usta položila roko, vendar ni mogla zaznati nobenega diha. Mislila je, da je v krču in ni vedela, ali je še živa ali mrtva.

Naslednje jutro je umirajoča ženska povedala svoji materi, da je bila doma pri svojih otrocih, rekoč: "Ponoči, ko sem spala, sem bila pri njih."

Varuška v Rochestru, po imenu Alexander, je potrdila, da je nekaj pred drugo uro zjutraj videla podobo Mary Goffe, kako je prišla iz sosednje sobe (kjer je spal njen starejši otrok), pustila za sabo odprta vrata in kakšnih 15 minut stala poleg njene postelje, v kateri je zraven nje spal mlajši otrok. Njene oči in usta so se premikala, vendar pa ni ničesar rekla. Še več, varuška je povedala, da je bila popolnoma budna. Dvignila se je na postelji in nepremično zrla v podobo. Takrat je slišala, kako je stenska ura odbila drugo uro. Takoj zatem je rekla: "V imenu Očeta, Sina in Svetega Duha, kaj si ti?"

Potem se je pojava umaknila in izginila. Nadela si je haljo in ji sledila, vendar pa ni mogla povedati, kaj se je zgodilo potem.”

Očitno je bila varuška bolj prestrašena zaradi njene pojavnosti kot zaradi njene prisotnosti, kajti po tem dogodku se je bala ostati v hiši in je preostanek noči, do šestih zjutraj, hodila gor in dol po dvorišču. Ko so se prebudili sosedje, jim je povedala to zgodbo, vendar pa so ti seveda rekli, da se ji je sanjalo. Ona je to goreče zavračala, vendar pa ji nihče ni verjel, dokler niso prispelle vesti iz West Mallinga, tako da so ljudje morali priznati, da mora biti nekaj na tem.

Omembe vredna okoliščina v tej zgodbi je ta, da je mati dojela nujnost, da preide, preden bi lahko zavestno obiskala svoje otroke, iz običajnega spanca v globok trans. Zgodbo pa lahko primerjamo s številnimi podobnimi poročili, ki jih lahko najdemo v literaturi o tem predmetu.

Dve drugi zgodbi tega tipa - v katerih umirajoča mati, ki si goreče želi videti svoje otroke, pade v globok spanec, jih nato obišče in ob vrnitvi pove, da jih je obiskala - je podal dr. F. G. Lee. V prvi se je mati, ki je umirala v Egiptu, pojavila pred svojimi otroki v Torquayu, tako da jo je pri dnevni svetlobi videlo vseh pet otrok in tudi varuška (*Glimpses of the Supernatural*, Zvezek II., str. 64). V drugi so kvekersko gospo, ki je umirala v Cockermouthu, jasno videli in prepoznali njeni trije otroci v Settlu; preostanek zgodbe pa je skoraj identičen zgoraj opisanemu (*Glimpses in the Twilight*, str. 94). Čeprav se zdi, da sta ta dva primera manj poznana kot tisti Mary Goffe, pa se zdijo dokazi o njuni pristnosti enako dobri, kar lahko sklepamo po potrditvah, ki jih je prejel spoštovani avtor del, iz katerih sta citirana.

Človek, ki polno poseduje ta četrti tip jasnovidnosti, ima, poleg že omenjenih, na voljo še številne druge velike prednosti. Ne le, da lahko brez težav obišče vse lepe in slavne kraje na zemlji, ampak ima, če je slučajno učenjak, dostop do vseh knjižnic na svetu! Predstavljajmo si, kaj pomeni za znanstveno usmerjenega človeka, če se lahko pred njegovimi očmi odvijajo številni procesi skrivne kemije narave, ali za filozofa, če se pred njim razkrivajo

delovanja velikih skrivnosti življenja in smrti. Zanj tisti, ki so odšli s te ravni, niso več mrtvi, ampak živi in stalno na doseg; zanj številni religiozni koncepti niso več vprašanje verovanja, ampak znanja. Nedvomno je jasnovidnost, pa četudi je omejena zgolj na astralno raven, velika prednost za študenta.

Gotovo vključuje tudi nevarnosti, še posebej za neizurjenega človeka. Nevarnost namreč predstavljajo zle entitete različnih vrst, ki lahko ustrahujejo ali poškodujejo tiste, ki si dovolijo izgubiti pogum, da bi se z njimi smelo soočili. Nevarnost predstavljajo vse mogoče vrste zavajanja, od napačnega razumevanja do napačnega tolmačenja vidnega. Največja nevarnost od vseh pa je domišljanje, da ni mogoče delati napak. Vendar pa bi moralo nekaj malega zdravega razuma in izkušnje zadostovati, da se človek pred temi obvaruje.

5. *S potovanjem v Mayavi-rupa (mentalnem telesu)*. To je preprosto višja in nekako veličastna oblika zadnjega tipa jasnovidnosti. Uporabljen nosilec ni več astralno telo, ampak nadomestek, ki se za priložnost ustvari iz vidčevega telesa uma - nosilec torej, ki pripada mentalni ravni in vključuje vse zmožnosti čudovitega čuta te ravni ter je v svojem delovanju tako transcendenten, da ga zaenkrat še ni mogoče opisati. Človek, ki deluje v tem nosilcu, pusti za sabo tako astralno kot fizično telo. In če se želi zaradi kateregakoli že razloga prikazati na astralni ravni, ne poišče svojega astralnega telesa, ampak si ga za trenutne potrebe materializira z delovanjem volje. (Takšna astralna materializacija se imenuje mayavi rupa, za njeno prvo oblikovanje pa je običajno potrebna pomoč usposobljenega Učitelja).

Velike prednosti, ki jih ponuja posedovanje te moči, sta zmožnost vstopanja v vso veličastje višje dežele blaženosti in posest, celo ob delovanju na astralni ravni, veliko bolj vsestranskega mentalnega čuta, ki odpira študentu tako čudovita znanja, da napaka skorajda ni več mogoča. Vendar pa je ta višja sposobnost dostopna le izurjenemu človeku, saj je prvo oblikovanje mayavi rupe mogoče le s pomočjo usposobljenega učitelja.

Preden zapustimo področje polne in namenske jasnovidnosti, je dobro, če nekaj besed posvetimo odgovoru na enega ali dve vprašanji v zvezi z omejitvami, s katerimi se nenehno srečuje študent. Pogosto nas sprašujejo, ali lahko videc najde vsako osebo, s katero želi komunicirati, in to kjerkoli na svetu in najsi je živa ali mrtva.

Na to vprašanje mora biti odgovor pogojno pritrديلen. Da, mogoče je najti katerokoli osebo, če je preizkuševalec sposoben z njo na nek način vzpostaviti stik. Bilo bi brezupno, če bi se človek potopil v prostor, da bi med milijoni okoli nas našel popolnega neznanca brez kakršnegakoli vodila; vendar pa po drugi strani običajno zadostuje že zelo neznatno vodilo.

Če jasnovidec nekaj ve o človeku, ki ga išče, ga bo brez težav našel, kajti vsak človek ima to, kar bi lahko imenovali svojo lastno glasbeno noto - noto, ki je njegov celovit izraz in ki jo morda ustvari neke vrste povprečno nihanje vibracij vseh njegovih nosilcev na njihovih ustreznih ravneh. Če operater ve, kako naj razloči to noto in jo sproži, bo s sorodnimi vibracijami takoj pritegnil človekovo pozornost, ne glede na to, kje se ta nahaja, in od njega pridobil takojšen odziv.

Ali je človek živ ali pa je nedavno tega umrl sploh ni pomembno in jasnovidec petega razreda ga bo takoj našel, celo med milijoni v nebeškem svetu, čeprav se v tem primeru človek ne bo zavedal, da je opazovan. Seveda videc, katerega zavest se ne more povzpeti višje od astralne ravni - ki torej uporablja eno od prej omenjenih metod - sploh ne bo sposoben najti osebe na mentalni ravni; niti ne bo sposoben povedati, da se je iskani človek nahajal na tej ravni, saj sprožena nota onstran astralne ravni ni ustvarila nobenega odziva.

Če je iskani človek za iskalcu tujec, bo ta potreboval neko stvar, ki ga bo kot vodilo povezala s človekom - slika, pismo, predmet, ki mu je pripadal in ki je prepojen z njegovim osebnim magnetizmom; karkoli od tega bo v pomoč v rokah izkušenega vidca.

Nadalje, ne smemo domnevati, da lahko učenci, ki so se učili, kako rabiti to umetnost, vzpostavijo neko vrsto obveščevalne službe, preko katere bo potekala komunikacija s pogrešanimi ali umrlimi osebami. Sporočilo, ki bi bilo takšni posredovano s te strani, se lahko ali pa ne posreduje naprej, v skladu z okoliščinami; pa tudi če bi bilo, morda ne bo nobenega odgovora, če prenos ne pripada naravi pojava - ampak nečemu, kar bi na fizični ravni lahko dokazali kot dejanje magije.

Drugo pogosto vprašanje se nanaša na to, ali je delovanje psihičnega vida omejeno z razdaljo. Zdi se, da bi moral biti odgovor ta, da v okviru ustreznih ravni ne bi smelo biti omejitev. Vedeti moramo, da sta astralna in mentalna raven naše zemlje enako določni kot njena atmosfera, pa čeprav se širita precej dlje od nje kot fizičen zrak celo v tri-dimenzionalnem prostoru. Zaradi tega prehod na, ali podroben pregled, drugih planetov ne bi bil mogoč s katerikoli sistem jasnovidnosti, ki je povezan s temi ravnmi. Človek, ki lahko dvigne svojo zavest na buddhično raven, tako lahko preide na katerokoli drugo oblo, ki pripada naši verigi svetov, vendar pa se to vprašanje nahaja izven naše trenutne obravnave.

Vendar pa je mogoče dodatno informacijo o drugih planetih pridobiti tudi z uporabo takšnih jasnovidnih sposobnosti, ki jih opisujemo sedaj. Vid je mogoče precej izboljšati s odhodom onstran motenj zemeljske atmosfere; in prav tako se ni težko naučiti, kako uporabiti izredno visoko moč povečevanja, tako da je mogoče celo z običajno jasnovidnostjo pridobiti dobršno mero zanimivega astronomskega znanja. Tako v zvezi z našo zemljo in njenim neposrednim okoljem praktično ne obstaja nikakršna omejitev.

Jasnovidnost v prostoru: pol-namenska

Pod tem, nekoliko nenavadnim naslovom, povezujem primere vseh tistih ljudi, ki so se določno pripravili na to, da bi nekaj videli, ki pa nimajo nobene predstave o tem, kaj je ta nekaj, in ki nimajo nobenega nadzora nad vidom, potem ko se enkrat začnejo odvijati vizije - to so psihični Micawberji, ki se spravijo v stanje sprejemljivosti in nato preprosto čakajo, da se nekaj pojavi. Pod ta naslov bi lahko uvrstili mnoge medije, ki stopajo v trans; ti najsi na nek način hipnotizirajo samega sebe ali pa jih hipnotizira nek "duh-vodnik", nato pa opisujejo prizore ali osebe, ki so priplavale v njihovo vizijo. Vendar pa ti včasih v tem stanju vidijo tudi nekaj, kar se odvija v oddaljenosti in jih je zato mogoče uvrstiti med naše "jasnovidce v prostoru".

Toda večjo in bolj razširjeno skupino teh pol-namenskih jasnovidcev predstavljajo razne vrste opazovalcev kristalov – tistih, ki, tako kot to pravi g. Andrew Lang, "strmijo v kristalno kroglo, kozarec, ogledalo, obesek (Egipt in Indija), kapljico krvi (Maori na Novi Zelandiji), posodo z vodo (Indijanci), ribnik (Rimljani in Afričani), vodo v kozarcu (v Fezu) ali v vsako položeno površino" (*Dreams and Ghosts*, str. 57).

Dve strani naprej nam g. Lang poda zelo dober primer vrsto vizije, ki se jo pogosto vidi na ta način.

“Mladi dami, gospodični Baillie,” pravi, “sem dal stekleno kroglo, pa si z njo ni veliko pomagala. Podala jo je g. Leslie, ki je videla velik prostor s staromodno rdečo zofo, prekrito z muslinom, ki jo je videla ob obisku pri sosedih. Brat g. Baillie, mlad atlet, se je tem poizkusom smejal, vzel kroglo v kabinet in se vrnil zelo presenečen. Priznal je, da je imel vizijo - videl je znanko pod svetilko. To se je dogajalo ob 15.30 v nedeljo popoldan.

V torek je bil g. Baillie na plesu v mestu, kakšnih šestdeset kilometrov od doma, in se srečal z gospodično Preston. “V nedeljo,” je rekel, “si ob pol štirih sedela pod svetilko v obleki, v kateri te nisem še nikoli videl, v modri bluzi in z ogrinjalom preko ramen ter nalivala čaj moškemu v modri obleki, ki je bil s hrbtom obrnjen proti meni, tako da sem videl le konce njegovih brk.”

“Zakaj si se skrival pred mano,” je rekla g. Preston.

“Bil sem v Dulbyju,” je odgovoril g. Baillie; in nedvomno je bil.

To je dokaj tipičen primer strmenja v kristal - slika, ki jo vidite, je točna do podrobnosti, pa vendar povsem nepomembna in brez kakršnegakoli očitnega pomena za kogarkoli od vpletenih, razen tega, da je služila g. Baillieju kot dokaz za to, da je nekaj na tem strmenju v kristal. Morda imajo vizije pogosto težnjo, da so po značaju romantične - ljudje v tujih oblačilih ali pa lepe, na splošno neznane pokrajine.

Kaj je razlog za to vrsto jasnovidnosti? Kot sem nakazal zgoraj, običajno pripada tipu “astralnega toka”, tako da kristal ali nek drug predmet preprosto deluje kot gorišče za moč volje vidca in primerno izhodišče za njegovo astralno cev. Obstajajo nekateri, ki lahko z voljo vplivajo na to, kaj bodo videli; to je, imajo moč, da po volji usmerjajo svoj teleskop. Toda večina jih zgolj oblikuje naključno cev in vidi to, kar se že predstavi na njenem koncu.

Včasih je to nek bližnji prizor, kot v omenjenem primeru, drugič neka oddaljena vzhodnjaška pokrajina, spet drugič pa nek odsev delca akashičnega zapisa, tako da slika vsebuje podobe v starih oblačilih. Ta pojav pripada

našemu tretjemu, obsežnemu oddelku "jasnovidnosti v času". Pravijo, da je mogoče v kristalih včasih videti tudi vizije o prihodnosti - k čemur pa se bomo vrnili v nadaljevanju.

Videl sem jasnovidca, ki je, namesto običajne sijoče površine, uporabljal črno, narejeno iz prgišča zmletga oglja na krožničku. Dejansko se zdi, da ni kaj dosti pomembno, kaj se uporablja za gorišče, razen to, da ima čist kristal nedvomno prednost pred drugimi substancami zaradi tega, ker njegova posebna ureditev elementalne esence posebej spodbuja psihične sposobnosti.

Vendar pa se zdi verjetno, da gre v primerih, ko se uporablja majhen bleščeč predmet - kot na primer točka svetlobe ali kapljica krvi, ki jo uporabljajo Maori - dejansko za samo-hipnotiziranje. Med ne-evropskimi narodi poizkus zelo pogosto spremljajo magični obredi in invokacije, tako da je povsem mogoče, da tako pridobljen vid dejansko pripada neki zunanji entiteti, tako da gre za pojav začasne obsedenosti in sploh ne za jasnovidnost.

Jasnovidnost v prostoru: ne-namenska

Pod ta naslov lahko uvrstimo vse tiste primere, pri katerih se nepričakovano in brez kakršnekoli priprave odvija vizija nekega oddaljenega dogodka. Obstajajo ljudje, ki imajo redno takšne vizije, medtem ko se mnogim kaj takega zgodi le enkrat v življenju. Vizije so vseh vrst in vseh stopenj popolnosti ter jih na videz lahko povzročijo različni vzroki. Včasih je razlog povsem očiten in vsebina zelo pomembna; drugič sploh ni mogoče odkriti nobenega razloga, videni dogodki pa so povsem banalne narave.

Včasih prihajajo ti prebliski nad-fizične sposobnosti kot vizije v budnem stanju, včasih pa se objavljajo v snu kot žive ali pogosto ponavljajoče se sanje. V tem drugem primeru je uporabljen vid običajno tiste vrste, ki smo jo dodelili našemu četrtemu pod-oddelku jasnovidnosti v prostoru, kajti speči človek pogosto potuje v svojem astralnem telesu na nek kraj, s katerim so tesno povezana njegova nagnjenja ali interesi, in tam preprosto opazuje, kaj se dogaja. V prvem pa se zdi verjetno, da gre za drugi tip jasnovidnosti, s pomočjo astralnega toka. Toda v tem primeru se tok ali cev oblikuje povsem nezavedno in je pogosto samodejen rezultat močne misli ali čustva, ki je usmerjeno z enega konca na drugi - najsi od vidca ali od videne osebe.

Dodatna pojasnila bomo dobili s pregledom nekaj primerov različne vrste. G. Stead je zbral v svojem delu *Real Ghost Stories* obsežen in raznovrsten izbor nedavno izvedenih in dobro podprtih primerov. Izbral bom nekaj primerov in jih pri tem nekoliko skrajšal, da bi prihranili prostor.

Obstajajo primeri, pri katerih je vsakemu teozofskemu študentu takoj jasno, da gre za izjemen primer jasnovidnosti enega izmed tistih, ki jih mi imenujemo “Nevidni pomočniki”, da bi pomagal nekomu v stiski. Temu razredu nedvomno pripada zgodba, ki jo je dr. Bushnellu povedal kapitan Yonnt iz Napa Valleya v Kaliforniji in ki jo je nato ta zapisal v svoji knjigi *Nature and Supernatural* (str. 14).

“Pred šestimi ali sedmimi leti je imel v zimski noči sanje, v katerih je videl nekaj, kar se je zdelo kot skupina emigrantov, ki je bila ujeta v sneg v gorah in ki je hitro zmanjkovalo moči zaradi mraza in lakote. Zaznal je podrobnosti prizora, ki ga je zaznamovala velika, navpična bela stena. Videl je, kako so si ljudje izsekavali pot skozi visoke zamete snega; razločil poteze oseb in opazoval njihovo stisko.

Prebudil se je pod globokim vtisom določnosti in očitne realnosti sanj. Znova se je pogreznil v spanec, vendar znova sanjal povsem iste sanje. Zjutraj jih ni mogel pregnati iz svojega uma. Ko je čez dan srečal starega lovskega prijatelja, mu je povedal zgodbo in bil še bolj pretresen, ko je ta brez omahovanja prepoznal kraj iz njegovih sanj. Prijatelj je namreč prišel v Sierro preko prelaza Carson Valley in povedal, da določeno mesto na prelazu povsem ustreza njegovemu opisu.

To je prepričalo starega kapitana, da je takoj zbral skupino ljudi, z mulami in odejami ter drugimi nujnimi potrebščinami. Sosedje so se smejali njegovi lahkovernosti, vendar pa si je rekel, “Ni pomembno, to lahko storim in tudi bom, kajti res verjamem, da so moje sanje resnične.” Ljudje so se odpravili v 200 km oddaljene gore, naravnost na prelaz Carson Valley. Tam so našli gručo ljudi v točno takšnem stanju, kakršnega so prikazale sanje, in jih žive pripeljali nazaj.”

Ker za kapitana Yonnta ni bilo običajno, da bi imel vizije, se zdi jasno, da je nek pomočnik, ki je opazoval bedno stanje skupine emigrantov, uporabil osebo, na katero je bilo mogoče najlažje narediti vtis v astralnem telesu, in ki bi tudi sicer lahko bila najbolj koristna (to pa je bil slučajno naš kapitan), ter ga v njem prebudil do te mere, da se je trdno usidral v njen spomin. Morda je pomočnik celo ustvaril "astralni tok" za kapitana, vendar pa je gornja možnost bolj verjetna. Kakorkoli že, vzgib in uporabljena metoda dela sta v tem primeru dokaj očitna.

Včasih je mogoče "astralni tok" vzpostaviti z močno čustveno mislijo na enem koncu linije, celo ne da bi mislec sploh imel takšen namen. V precej vznemirljivi zgodbi, ki jo bom navedel, je jasno, da se je vez oblikovala na podlagi zdravnikovega pogostega razmišljanja o g. Broughton, ne da bi on pri tem gojil izrecno željo, da bi morala ona videti to, kar se je tedaj odvijalo. Da je šlo za uporabo tovrstno jasnovidnosti, kaže trdnost njenega zornega kota - ki ni, če smo pozorni, tudi zdravnikov zorni kot, ki bi se prenesel nanjo (kar bi bilo mogoče), saj je ona videl njegov hrbet in ga ni prepoznala. Zgodbo je mogoče najti v *Proceedings of the Psychical Research Society* (Zvezek 2, str. 160).

"Gospa Broughton se je prebudila neke noči v letu 1844, zbudila svojega moža in mu povedala, da se je v Franciji zgodilo nekaj strašnega. Mož jo je prosil, naj zaspi nazaj in ga pusti pri miru. Zagotovila mu je, da ni spala, ko je videla to, kar mu je želela povedati - kaj je dejansko videla.

Najprej nesrečo kočije - ki je sicer ni videla, vendar pa je videla njene posledice - razbito kočijo, zbiranje množice, ki je nato nežno dvignila neko podobno, jo odnesla v najbližjo hišo, kjer je ta nato ležala na postelji, ona pa je v njej prepoznala Vojvodo Orleanskega. Okoli postelje so se nato začeli zbirati prijatelji - med njimi številni člani francoske kraljevske družine - kraljica, kralj, ki so tiho, v solzah, opazovali očitno umirajočega vojvodo. Človek (ki ga je videla v hrbet, tako da ga ni mogla prepoznati), ki se je sklanjal nad vojvodo, mu meril utrip, s pomočjo ure v drugi roki, je bil

očitno zdravnik. V naslednjem trenutku je prizor ugasnil, tako da ni videla nič več.

Takoj, ko se je zdanilo, si je v svoj dnevnik zapisala vse, kar je videla. To je bilo še v času, ko ni bilo telegrafa, tako da je minilo kar nekaj dni, preden je *Times* objavil 'Smrt Vojvode Orleanskega'. Ko je kmalu po tem dogodku obiskala Pariz in prepoznala kraj nesreče, je prejela pojasnilo za svoj vtis. Zdravnik, ki je bil ob umirajočem vojvodi, je bil njen star znanec. In ko je ta bdel ob postelji, so mu njegove misli stalno uhajale k njej in njeni družini.”

Na splošno velja, da neko močno čustvo naklonjenosti vzpostavi potreben tok; verjetno se med dvema stranema, ki sta zajeti v primer, vzpostavi precej trden tok, pri čemer neka nenadna potreba ali skrajna sila ene od strani začasno napolni ta tok s polarno močjo, ki je potrebna za ustvarjanje astralnega teleskopa. Tovrsten, ilustrativen primer, je v teh istih *Proceedings* navaden v I. Zvezku, na strani 30.

“9. septembra 1848 je bil med obleganjem Mooltana resno in težko ranjen general-major R. C. B., tedaj pribočnik v svojem regimentu. In ker je bil prepričan, da umira, je prosil enega od svojih oficirjev naj mu sname prstan in ga pošlje njegovi ženi, ki je bila v preko 220 km oddaljenem Ferozporju.

“Ponoči 9. septembra,” je zapisala njegova žena, “sem na pol v snu ležala na svoji postelji, ko sem razločno videla moža, kako so ga težko ranjenega odnesli z bojišča, in jasno slišala njegov glas, ki je naročal, naj mu snamejo prstan in ga pošljejo ženi”. Ves naslednji dan se nisem mogla otresti tega prizora in glasu.

Kasneje sem slišala, da je bil moj mož resnično resno ranjen pri obleganju Mooltana. Vendar pa je preživel in še vedno živi. Nekaj časa po obleganju sem od generala L., ki je pomagal mojega moža odnesti z bojišča, slišala, da je od njega res prejel naročilo, naj mu sname prstan, tako kot sem to jaz takrat slišala v Ferozporju.”

Poleg tega obstaja zelo obširen razred občasnih jasnovidnih vizij, katerim ni mogoče določiti vzroka - ki se zdijo na videz brez pomena in nimajo no-

bene povezave s katerimkoli dogodkom, ki bi bil znan vidcu. Temu razredu pripadajo številne podobe pokrajin, ki jih vidijo ljudje preden se potopijo v spanec. Tu podajam izvrstno in zelo realistično poročilo te vrste iz knjige W. T. Steada *Real Ghost Stories* (str. 65).

“Odpravil sem se v postelj, vendar pa nisem mogel takoj zaspati. Zaprl sem oči in čakal a sen; namesto tega pa se je pred mojimi očmi odvilo zaporedje zanimivo živih slik. V sobi ni bilo nobene luči, bila je popolnoma temna; moje oči pa zaprte. Toda ne glede na temo, sem se nenadoma zavedel, da gledam enkratno lep prizor. Bilo je, kot da bi gledal živo miniaturo, podobno sliki v lanterni magika. Še ta trenutek lahko priključem spomin ta prizor. Šlo je za kos obale. Nad vodo je sijal mesec in se počasi spuščal na obzorje. Pred mano pa se širil v vodo dolg pomol.

Na obeh straneh pomola sta se nad gladino vode dvigovala grebena nepravičnih skal. Na obali so bile številne hiše, pravokotne in grobe, ki niso bile podobne ničemur, kar bi bilo značilno za tovrstno arhitekturo. Nič se ni premikalo, tam je bil le mesec, morje in žarki mesečine na nakodrani vodi, tako kot da bi gledal dejanski prizor.

Bil je tako lep, da sem pomislil, da ne bom nikoli zaspal, če me bo tako zanimal. Bil sem popolnoma buden in ob opazovanju prizora sem razločno slišal kapljanje dežja izza okna. Potem je prizor nenadoma in brez kakršnegakoli vidnega razloga izginil.

Izginilo je z mesečino obsijano morje in namesto v njega sem zrl naravnost v notranjost čitalnice. Zdelo se je kot da je čez dan uporabljena za razred, zvečer pa kot čitalnica. Spomnim se bralca, ki je bil nenavadno podoben Timu Harringtonu, pa čeprav ni bil on, ki je v rokah držal knjigo ali revijo in se smejal. To ni bila slika - bil je tam.

Prizor je bil podoben gledanju skozi operno kukalo; vidiš poigravanje mišic, utripanje očesa, vsak gib neznanih oseb na neznanem kraju, v katerega zreš. Vse to sem videl, ne da bi pri tem odprl oči, ki prav za prav niso imeli nič

pri tem. Takšne stvari vidiš tako kot da bi jih gledal z nekim drugim čutom, ki se nahaja globlje v glavi kot oči.

To je bila zelo skromna in nepomembna izkušnja, vendar pa sem zaradi nje bolje razumel, kako lahko brez dvoma vidijo jasnovidci.

Slika se ni nanašala na nič; spodbudilo je ni nič, o čemer bi bral ali govoril; preprosto pojavila se je, tako kot da bi bil sposoben videti skozi steklo nekaj, kar se dogaja nekje drugje v svetu. Odprl se mi je bežen pogled in nato prešel. In podobne izkušnje nisem imel več.”

G. Stead gleda na to kot na “skromno in nepomembno izkušnjo”; in dejansko jo morda res lahko obravnavamo tako, če jo primerjamo z večjimi možnostmi; vendar pa poznam veliko študentov, ki bi bili zelo hvaležni, če bi lahko pripovedovali o takšni neposredni osebni izkušnji. Čeprav je sama po sebi morda res majhna, pa vidcu takoj razkrije ključ do celotne stvari. Za človeka, ki vidi kaj takega, postane jasnovidnost živa aktualnost, ki brez tega drobnega stika z nevidnim svetom to sicer nebi nikoli bila.

Te slike so bile preveč jasne, da bi bile zgolj odsevi misli drugih. Poleg tega opis nezmotljivo kaže, da so bile zaznane preko astralnega teleskopa. Torej, ali je g. Stead nezavedno vzpostavil tok, ali pa ga je (precej bolj verjetno) namesto njega vzpostavila neka prijazna astralna entiteta in mu ponudila v pregled slike, ki so se pojavile na drugem koncu cevi.

Jasnovidnost v času: preteklost

Jasnovidnost v času - to je, moč branja preteklosti in prihodnosti - posedujejo, tako kot vse druge različice, različni ljudje v zelo različnih stopnjah, ki se pnejo od človeka, ki ima obe ti dve sposobnosti popolnoma pod svojim nadzorom, do tistega, ki le občasno zazna nehotene in zelo nepopolne prebliske ali odseve prizorov iz nekega drugega časa. Oseba tega drugega tipa ima lahko recimo vizijo o nekem preteklem dogodku; vendar pa je nagnjena k zelo resnemu izkrivljanju, in celo, če bi se zgodilo, da bo slika precej točna, bo šlo skoraj gotovo za neko osamljeno sliko, tako da je človek ne bo sposoben povezati z ničemer, kar se je zgodilo pred ali za njo, ali pa poročati o čemerkoli nenavadnem, kar jo spremlja. Po drugi strani pa bo izurjen človek lahko sledil drami, ki je povezana s to sliko, nazaj ali naprej do kate-rekoli meje, ki jo želi, in z enako lahkoto odkril vzroke, ki so jo povzročili, ali rezultate, ki jih je proizvedla.

Verjetno bomo lažje dojeli ta nekako težji del našega predmeta, če ga obravnavamo po pododdelkih, ki se naravno ponujajo, in najprej preučimo vizijo, ki se ozira nazaj v preteklost, ter pustimo za kasneje pregled tiste, ki odstira tančico prihodnosti. V vsakem primeru bo dobro, če poskušamo razumeti, kako lahko uporabimo ta modus operandi, celo če je naš uspeh zelo zmeren,

najsi zaradi nepopolne informacije, ki jo trenutno o nekaterih delih predmeta posedujejo naši raziskovalci, in drugič, zaradi nujne pomanjkljivosti fizičnih besed, da bi izrazile vsaj stotino tega, kar vemo o višjih ravneh in sposobnostih.

Kako torej pridobimo podrobno vizijo o oddaljeni preteklosti in kateri ravni Narave ta dejansko pripada? Odgovor na obe ti dve vprašanji je ta, da gre za branje akashičnih zapisov; vendar pa ta odgovor verjetno zahteva določeno pojasnilo. Beseda je dejansko nekako napačna, kajti, čeprav se zapise nedvomno prebira iz akashe ali materije mentalne ravni, pa ti dejansko ne pripadajo tej ravni. Še slabši bi bil alternativni naslov "zapisi v astralni svetlobi", ki je bil včasih v uporabi, kajti ti zapisi se nahajajo daleč nad astralno ravnjo, tako da je vse, kar se lahko najde na njej, le razbiti prebliski neke vrste dvojnega odseva, kar bomo sedaj pojasnili.

Tako kot mnogi drugi naši teozofski izrazi, se je tudi beseda *akasha* uporabljala na zelo ohlapen način. V nekaterih zgodnjih knjigah se je obravnavala kot sinonim za astralno svetlobo, v drugih pa je pomenila katerokoli vrsto nevidne materije, vse od Mulaprakriti navzdol do fizičnega ethra. V kasnejših delih se je njena raba omejila na materijo mentalne ravni in v tem smislu lahko o zapisih govorimo kot o akashičnih, kajti, čeprav izvorno ne nastajajo na tej ravni nič bolj kot na astralni, pa na njej prvič pridemo v določen stik z njimi in tako lahko opravimo kolikor toliko zanesljivo delo.

Ta predmet zapisov vsekakor ni enostaven, saj gre za enega izmed številnih razredov, za katerih popolno razumevanje so potrebne sposobnosti precej višjega reda od katerihkoli, ki jih je doslej razvilo človeštvo. Dejanska rešitev problemov se nahaja na ravneh, ki ležijo daleč onstran česarkoli, kar lahko trenutno vemo, tako da je vsak pogled nanje nujno zelo nepopolnega značaja, ker nanje gledamo od spodaj in ne od zgoraj. Naša predstava je zato le delna, ki pa nas ne bo zavedla, razen če si ne dovolimo misli, da je droben odlomek, ki je vse, kar lahko vidimo, tudi popolna celota. Če pazimo na to, da so predstave, ki jih oblikujemo, čim bolj točne, potem ne bo potrebno ničesar opuščati, ko bomo v toku našega nadaljnjega napredovanja post-

poma pridobivali višjo modrost. Zato naj bo že na začetku jasno, da popolno dojemanje našega predmeta na sedanji stopnji evolucije ni mogoče in da se bodo pojavile mnoge točke, o katerih še ni mogoče pridobiti točne razlage, pa čeprav je mogoče pogosto nakazati analogije in smeri, v katerih se mora nahajati pojasnilo.

Poskušajmo se torej z našimi mislimi vrniti na začetek tega sončnega sistema, kateremu pripadamo. Vsem nam je znana običajna astronomska teorija o njegovem izvoru - ki se na splošno imenuje nebularna hipoteza - po kateri naj bi se najprej pojavila ogromna žareča meglica, s premerom, ki daleč presega orbito tudi najbolj oddaljenih planetov, in ki se je nato skozi brezštevne dobe postopoma ohlajala in krčila, dokler se ni oblikoval sistem, kakršnega poznamo.

Okultna znanost meni, da osnovni okvir te teorije korektno predstavlja čisto fizično stran evolucije našega sistema, vendar pa dodaja, da bomo imeli, če omejimo našo pozornost zgolj na fizično plat, le zelo nepopolno in nepovezано predstavo o tem, kaj se je dejansko zgodilo. Ta namreč predpostavlja, da vzvišeno Bitje, ki se loti oblikovanja sistema (in katerega včasih imenujemo Logos sistema), najprej v svojem umu oblikuje popoln koncept celote, z vsemi njenimi zaporednimi verigami svetov. S samim oblikovanjem tega koncepta On priključuje to celoto v sočasen objektivni obstoj na ravni Svojega mišljenja – ravni, ki je seveda daleč nad tistimi, o katerih ne vemo nič – s katere se nato različne oble spustijo v katerokoli stanje nadaljnje objektivnosti, ki jim je namenjena. Če ne upoštevamo stalno tega dejstva, potem bomo napačno razumeli fizično evolucijo, ki se odvija tu spodaj.

Toda Okultizem nas lahko o tem predmetu pouči še precej več. Pravi nam, ne le to, da je ves ta čudoviti sistem, kateremu pripadamo, priklical v obstoj Logos, tako na nižjih kot na višjih ravneh, ampak da je tudi njegov odnos z Njim tesnejši, ker je v celoti del Njega - Njegov delen izraz na fizični ravni - in da sta gibanje in energija celotnega sistema Njegova energija, ki kroži

v okviru njegove aure. Čeprav je to pojmovanje presenetljivo, pa vseeno ne bo v celoti nepojmljivo za tiste, ki so opravili nek študij predmeta aure.

Znana nam je ideja, da oseba na svoji poti navzgor razvija kavzalno telo, ki določa zunanjo mejo njegove aure, in da pri tem ta določno povečuje svojo mero kot tudi svetlobo in čistost barve. Mnogi med nami vedo iz lastne izkušnje, da je aura učenca, ki je že precej napredoval na Poti, precej večja od tiste človeka, ki šele postavlja svojo nogo na njeno prvo stopnico, medtem ko je v primeru Adepta še sorazmerno večja. V eksoteričnih vzhodnjaških spisih lahko beremo o izredni širini Buddhove aure; mislim, da se nekje omenja, da se njena meja konča pri treh milijah. A ne glede na to, kakšna je njena točna mera, je očitno, da gre še za eno poročilo o dejstvu izredno hitre rasti kavzalnega telesa, ko človek stopi na svojo pot navzgor. Le malo gre dvomiti o tem, da je mera te rasti geometrično zaporedje, tako da ni nobeno presenečenje, če slišimo, da lahko aura nekega Adepta še višjega ranga v trenutku objame celoten svet. In od tega lahko naše ume postopoma vodimo do pojmovanja, da obstaja Bitje, ki je tako vzvišeno, da lahko v Samem sebi zajame celoten naš sončni sistem. Vedeti namreč moramo, da je to, ne glede na to, kako veliko se nam zdi, le zelo drobna kaplja v širnem oceanu prostora.

Tako za Logos (ki nosi v Sebi vse zmožnosti in značilnosti, ki jih lahko pripišemo najvišjemu Bogu, ki si ga lahko predstavljamo) dobesedno velja to, kar je zapisano v starem reku, da “Njegove in skozi Njega ter za Njega so vse stvari” in “zakaj v Njem živimo in se gibljemo in smo”.

Če je temu tako, potem je jasno, da se vse, kar se zgodi v našem sistemu, zgodi znotraj zavesti njegovega Logosa. Tako takoj vidimo, da mora biti pravi zapis Njegov spomin; še več, očitno je, da je, na katerikoli že ravni obstaja ta čudovit spomin, ta daleč nad čemerkoli, kar poznamo, in da so posledično katerikoli zapisi, ki smo jih sposobni brati, le odsev tega velikega dejstva, ki odseva v gostejšem mediju nižjih ravni.

In tako je tudi takoj očitno, da imamo na astralni ravni opravka le z odsevom odseva, izredno nepopolnim, kajti zapisi, ki jih lahko dosežemo tam, so lahko le izjemno fragmentarni in pogosto resno izkrivljeni. Mi vemo, kako univerzalno se voda uporablja kot simbol za astralno svetlobo, in v tem primeru je ta zelo ustrezen. S površine mirne vode lahko dobimo jasen odsev okoliških predmetov, tako kot z ogledala; vendar pa je najboljšem primeru to odsev - dvodimenzionalna predstavitev tridimenzionalnih predmetov in zato v vseh pogledih drugačen, razen v barvi, od tega, kar predstavlja; in poleg tega je vedno obrnjen.

Če pa površino vzburi veter, kaj nam potem ostane? Gotovo še vedno odsev, vendar pa zelo razbit in izkrivljen ali celo zavajajoč vodnik do oblike in dejanske pojavnosti odsevanih predmetov. Tu pa tam lahko za trenutek dobimo jasen odsev nekega majhnega dela prizora - na primer, posameznega lista z drevesa; vendar pa je potrebno obsežno delo in upoštevanja vredno poznavanje naravnih zakonov, da bi si izgradili nekaj, kar bi bilo podobno resnični podobi odsevanega predmeta, tako da bi sestavili skupno sliko velikega števila posameznih delcev.

Na astralni ravni ne moremo nikoli imeti ničesar, kar bi se vsaj približalo temu, kar si predstavljamo kot mirno površino. Nasprotno, vedno imamo opravka s hitrim in zbeganim gibanjem; presodite torej, kako malo možnosti je, da bi dobili jasen in določen odsev. Zato se jasnovidec, ki poseduje le sposobnost astralnega vida, ne more nikoli zanesti, da bo katerakoli slika, ki prihaja iz preteklosti, točna in popolna; tu pa tam je kakšen njen del lahko, vendar pa nima na razpolago sredstev, da bi vedel, kateri to je. Če zanj skrbi nek kompetenten učitelj, lahko začne po dolgem in skrbnem urjenju razlikovati med vtisi, ki so vredni in nevredni zaupanja, in iz razbitih odsevov izgraditi neko vrsto podobe o odsevanem predmetu. Vendar pa bo običajno, še preden bo sposoben dobro reševati te težave, že razvil mentalni vid, tako da to težavno delo ne bo več potrebno.

Na naslednji ravni, ki jo imenujemo mentalna, so pogoji zelo drugačni. Tam je zapis poln in točen, zato ni mogoče delati nobenih napak pri branju.

To je, če se trije jasnovidci, ki posedujejo moči na mentalni ravni, strinjajo, da bodo tam preiskali določen zapis, bo to, kar se bo predstavilo njihovi viziji, v vseh primerih isti odsev, tako da bo vsak pridobil točen vtis iz njegovega branja. Vendar pa to še ne pomeni, da se, ko kasneje med sabo primerjajo opombe na fizični ravni, njihova poročila povsem ujemajo. Dobro znano je, da se, ko trije ljudje, ki so bili priča nekemu dogajanju, le-tega poskušajo opisati tu spodaj na fizični ravni, njihova poročila precej razlikujejo, saj je vsak opazil tiste stvari, ki ga najbolj zanimajo, in včasih zanemaril druge točke, ki so bile morda bolj pomembne.

V primeru opazovanja na mentalni ravni to osebnostno enačenje ne bo pomembno vplivalo na prejete vtise, kajti, ker bo vsak v celovito dojel celoten predmet, ni mogoče, da bi videl njegove posamezne izven ustreznega razmerja; vendar pa, razen v primeru skrbno izurjenih in izkušenih oseb, ta činitelj nastopi ob prenosu vtisov na nižje ravni. V naravi stvari je, da ni nobeno poročilo o mentalni viziji ali izkušnji na mentalni ravni popolno, kajti devet desetih tega, kar je mogoče tam videti ali čutiti, sploh ni mogoče izraziti s fizičnimi besedami. In ker so vsi izrazi torej nujno delni, očitno obstaja neka možnost izbora, kako izraziti stvari. To je razlog, zakaj vse naše teozofske raziskave v zadnjih letih tako zelo poudarjajo potrebo po neprestanem pregledovanju in preverjanju jasnovidnih pričevanj, tako da se v naših zadnjih knjigah ne more pojaviti nič, kar bi počivalo zgolj na viziji ene same osebe.

Toda celo, ko je ta možnost napak zaradi činitelja osebnostnega enačenja zmanjšana na minimum s skrbnim sistemom navzkrižnega preverjanja, še vedno ostajajo prisotne resne težave, ki so povezane z operacijo prenosa vtisov z višje ravni na nižjo. To je nekaj podobnega težavi, ki jo izkuša slikar v svojem prizadevanju, da bi poustvaril tri-dimenzionalno pokrajino na ravni površini - dejansko v dveh dimenzijah. Tako kot umetnik potrebuje dolgo in skrbno urjenje očesa in roke, preden lahko zadovoljivo poustvari predstavitev narave, tako tudi jasnovidec potrebuje dolgo in skrbno urjenje, preden lahko na nižji ravni natančno opiše to, kar je videl na višji. In

verjetnost, da bo neizurjena oseba podala točen opis, je približno enaka temu, kot če bi hoteli od nekoga, ki se ni nikoli učil risati, pridobiti popolnoma dovršeno krajino.

Vedeti moramo tudi to, da je tudi najbolj popolna slika dejansko neskončno daleč od tega, da bi bila poustvaritev prizora, katerega predstavlja, kajti niti ena sama črta ali kot ne moreta biti nikoli enaka kot tista pri kopiranem predmetu. Preprosto gre za zelo skromen poskus, da bi s pomočjo črt in barv eden od naših petih čutov podal podoben vtis tega, kar ima pred seboj. Brez pomoči, ki v celoti sloni na naši lastni pretekli izkušnji, nam ne more podati ničesar o hrumenju morja, vonju cvetic, okusu sadeža ter o mehki ali trdoti narisane površine.

Točno takšne narave, čeprav v veliko večji meri, so težave, ki jih izkuša jasnovidec v svojem poskusu, da bi na fizični ravni opisal to, kar je videl na astralni; te pa še toliko bolj poveča dejstvo, da si mora, namesto tega, da bi zgolj priklical v spomin svojih poslušalcev koncepte, ki so jim že znani, kakor je to v primeru umetnika, ko ta riše ljudi ali živali, polja ali drevesa, s pomočjo zelo nepopolnih sredstev, ki jih ima na razpolago, prizadevati, da bi jim predložil koncepte, ki so v večini primerov a njih povsem novi.

Zato se ne gre čuditi, da bi se moral, ne glede to, kako živi in vznemirljivi se zdijo njegovi opisi njegovim poslušalcem, on sam nenehno zavedati njihove popolne neprimernosti in čutiti, da so njegovi najboljši napori v celoti neuspešni, da bi podali kakršnokoli predstavo o tem, kar dejansko vidi. In vedeti bi morali, da se v primeru poročila, ki ga tu spodaj podamo o zapisu, ki smo ga prebrali na mentalni ravni, težavna operacija prenosa z višje na nižjo raven ne odvija le enkrat, ampak dvakrat, saj se spomin prenaša preko vmesne astralne ravni. Celo v primeru, ko ima raziskovalec prednost, da je svoje mentalne sposobnosti razvil na takšen način, da so u na razpolago, ko je v fizičnem telesu buden, ga še veno ovira nezmožnost fizičnega jezika, da bi z njim opisal to, kar vidi.

Poskušajte za trenutek v celoti dojeti to, kar se imenuje četrta dimenzija, o kateri smo nekaj malega povedali v prejšnjem poglavju. Mi si z lahkoto si predstavljamo naše tri dimenzije - v našem umu naslikamo dolžino, širino in višino nekega predmeta, tako da je vsaka od teh treh razsežnosti izražena s črto, ki je pravokotna na ostali dve. Ideja četrte dimenzija sloni na tem, da bi potegnili četrto črto, ki bi bila pravokotna na vse tri, že obstoječe.

Običajni um sploh ne more dojeti te ideje, čeprav so redki posamezniki, ki so preučevali to vprašanje, postopoma postali sposobni dojeti enega ali dva najbolj preprosta štiri-dimenzionalna lika.

Pa vendar nimajo na tej ravni na voljo nobenih besed, s katerimi bi lahko neko podobo o teh likih predstavili umu drugih. In če si bo nek bralec, ki se ni posebej izuril v tej smeri, prizadeval vizualizirati takšno obliko, bo kmalu ugotovil, da to ni mogoče. Jasno izraziti takšno obliko fizičnimi besedami, dejansko pomeni točno opisati nek posamezen predmet na astralni ravni; ob pregledovanju zapisov na mentalni ravni pa se moramo soočiti še z dodatnimi težavami pete dimenzije! Tako nezmožnost celovite razlage teh zapisov postane očitna tudi za najbolj površno opazovanje.

O teh zapisih smo govorili kot o spominu Logosa; pa vendar so precej več kot le spomin v običajnem smislu te besede. Kakorkoli brezupno kot je to, da bi si lahko predstavljali, kako izgledajo te podobe z Njegovega zornega kota, pa vendar vemo, da se moramo, s tem ko se vzpenjamo vse višje in višje, približevati resničnemu spominu - moramo videti bolj podobno kot vidi On. Zato se izkušnji jasnovidca priključi velik interes, ko stoji na budhični ravni - najvišji, ki jo lahko doseže njegova zavest, dokler se še nahaja v fizičnem telesu in ne doseže nivoja Arhatov.

Tu ga čas in prostor ne omejujeta več; ni več potrebe, tako kot na mentalni ravni, da pregledoval nek niz dogodkov, saj se preteklost, sedanost in prihodnost sočasno nahajajo pred njim, ne glede na to, kako nesmiselno zveni to tukaj spodaj. Dejansko, četudi je ta raven še vedno neskončno nižje od zavesti Logosa, ne glede na to, kako vzvišena je, pa je povsem jasno, da mora

biti to, kar vidimo tam kot Njegov zapis, precej bližje temu, kar imenujemo spomin, kajti vse, kar se je zgodilo v preteklosti, kar se bo zgodilo v prihodnosti, kar se pred našimi očmi dogaja sedaj, so tam dogodki tega, kar imenujemo sedanji čas. Povsem neverjetno, čisto nedojemljivo, seveda, za naše omejeno razumevanje, pa vendar popolnoma resnično.

Seveda ne moremo pričakovati, da bi na naši sedanji stopnji znanja razumeli, kako pride do tega čudovitega rezultata. In poskus razlage bi nas odpeljal v meglo besed, iz katere ne bi mogli pridobiti nobene realne informacije. Pa vendar se v mojem umu poraja misel, ki bi morda lahko predlagala smer, v kateri bi mogoče lahko ležalo pojasnilo; in karkoli nam pomaga spoznati, da tako neverjetna trditev morda navsezadnje ni tako zelo nemožna, nam bo gotovo pomagalo razširiti naše ume.

Pred kakšnimi tridesetimi leti sem prebral zelo zanimivo knjižico, ki se mi zdi, da se je imenovala *The Stars and the Earth*, in katere namen je bil, da pokaže, kako je znanstveno mogoče, da bi bili za um Boga preteklost in sedanost popolnoma sočasni. Njeni argumenti so se mi tedaj zdeli določno bistroumni, zato jih bom skušal povzeti, ker se mi zdijo sugestivni v povezavi s predmetom, ki smo ga obravnavali.

Ko nekaj gledamo, najsi gre za knjigo v naših rokah ali za zvezdo, oddaljeno milijone kilometrov, to počnemo s pomočjo vibracij v ethru, ki se na splošno imenujejo žarek svetlobe, ki prehaja z videnega predmeta v naše oči. Hitrost, s katero potuje ta vibracija je tako velika - okoli 186.000 milj na sekundo - da lahko, ko obravnavamo nek predmet v našem svetu, na tega gledamo kot na praktično sočasnega. Ko pa ima opravka z medplanetarnimi razdaljami, moramo upoštevati hitrost svetlobe, saj je za prehod širnih prostorov potrebno precejšnje obdobje. Na primer, svetloba potuje s sonca do nas osem minut in četrta, tako da, ko gledamo sončno orbito s pomočjo žarka svetlobe, ki je to zapustil pred več kot osmimi minutami.

Zaradi tega pride do zelo zanimivega rezultata. Žarek svetlobe, s pomočjo katerega vidimo sonce, nam očitno lahko poroča le o stanju stvari, ki so

obstajale takrat, ko je on začel s svojim potovanjem, in na njega niti najmanj ne vpliva nič, kar se je tam zgodilo potem, ko je zapustil sonce. Zato mi dejansko ne vidimo sonce takšno kot je, ampak takšno kot je bilo pred osmimi minutami. To pomeni, da astronom, ki opazuje orbito skozi svoj teleskop, ne zazna ničesar - na primer oblikovanje nove sončne pege - kar se dogaja v trenutku njegovega opazovanja, saj ga bo žarek, ki prinaša to informacijo, dosegel šele osem minut kasneje.

Razlika je še toliko bolj očitna, ko opazujemo zvezde, saj so v njihovem primeru razdalje precej večje. Na primer, svetloba s severnice potrebuje, navkljub vsej svoji nepojmljivi hitrosti, celih petdeset let, preden doseže naše oko. In iz tega sledi ta nenavaden, a neizogiben rezultat, da ne vidimo severnice takšne kot je v trenutku opazovanja, ampak takšno kot je bila pred petdesetimi leti. Če bi tako neka kozmična katastrofa jutri raztreščila severnico na koščke, bi jo mi še celo svoje nadaljnje življenje videli, kako mirno sveti na nebu; naši otroci pa bi že prišli v srednja leta in imeli okoli sebe svoje lastne otroke, preden bi kakršnakoli novica o tej strahoviti neizogodi dosegla katerokoli zemeljsko oko. In obstajajo še druge zvezde, ki so tako zelo oddaljene od nas, da svetloba za potovanje do nas potrebuje tisoče let, tako da je informacija o njihovem stanju tisoče let za časom.

Popeljimo sedaj to vprašanje še korak naprej. Recimo, da bi bili sposobni postaviti človeka na oddaljenost 186.000-ih milj od zemlje in ga opremiti s čudovito sposobnostjo, da bi lahko s tiste razdalje videl, kaj se dogaja tukaj, tako kot da bi bil še vedno v naši bližini. Očitno je, da bi ta človek videl vsako stvar le sekundo za tem, ko se je dejansko zgodila, tako da bi praktično še v istem trenutku videl, kaj se je zgodilo sekundo pred tem. Podvojite razdaljo, pa bi bil človek le dve sekundi za časom, in tako naprej. Postavite ga na oddaljenost sonca (in mu dovolite, da ohrani to skrivnostno moč vida) pa po gledal dol in opazoval, ne to, kar delate sedaj, ampak to, kar ste počeli pred osmimi minutami in četrt. Ponesite ga na severnico, pa bo videl, kako se pred njegovimi očmi odvijajo dogodki izpred petdesetih let; videl bo otroške igre tistih, ki so v tem trenutku dejansko ljudje srednjih let.

Čudovito kot se to lahko zdi, pa je vendar dobesedno in znanstveno resnično, in ni moč zanikati.

Knjižica je nadalje logično trdila, da mora Bog, če je vsemogočen, posedovati čudovito moč vida, ki smo jo pripisali našemu opazovalcu. Še več, da mora On, če je vse-prisoten, biti na vseh postajah, ki smo jih omenili, in tudi na vsaki vmesni točki, ne zaporedoma, ampak sočasno. Če dopustimo te predpostavke, iz njih neizogibno izhaja, da se mora katerakoli stvar, ki se kdajkoli zgodila od samega začetka sveta, tudi ta trenutek odvijati pred Božjimi očmi - ne le spomin nanjo, ampak da On dejansko opazuje samo njeno odvijanje.

Vse to je čisto materialistično in na ravni čisto fizične znanosti, tako da smo lahko prepričani, da to ni način, na katerega dejansko deluje Logosov spomin; pa vendar je ta brezhibno izpeljan in popolnoma neizpodbiten. In kakor sem rekel poprej, gotovo ta razlaga ni brez smisla, saj nam ponuja bežen vpogled v nekatere možnosti, ki nam sicer ne bi prišle na misel.

Vendar pa bi se lahko vprašali, kako je mogoče, ko si to zaželim, med vso to nepopisno zmedo zapisov o preteklosti najti neko posebno sliko? Dejansko nek neizurjen jasnovidec običajno tega ne more narediti brez neke posebne povezave, ki bi vzpostavila stik z zaželenim predmetom. Takoj nam pride na misel psihometrija, in povsem verjetno je, da je naš običajni spomin zgolj nek drug prikaz iste ideje. Zdi se, kot da bi med katerikoli delcem materije in zapisom, ki vsebuje njegovo zgodovino, obstajala neke vrste magnetna vezanost ali privlačnost - privlačnost, ki ga usposablja, da deluje kot neke vrste prevodnik med zapisom in sposobnostmi tistega, ki ga lahko bere.

Nekoč sem na primer prinesel iz Stonehengea majhen kamenček, nič večji kot je vrh kazalca, in ga položil v ovojnico ter ga podal psihični osebi, ki ni imela pojma za kaj gre, je ta takoj začela opisovati tisto čudovito ruševino in neobljudeno pokrajino okoli nje. Nato je začela živo ustvarjati sliko tega, kar so bili očitno prizori iz njene zgodnje zgodovine, ter s tem kazati, da je

bil že tisti majhen delec dovolj, da ji je omogočil komunikacijo z zapisi, ki so povezani s krajem, iz katerega je prišel. Zdi se, da prizori, skozi katere prehajamo v toku našega življenja, delujejo na enak način na celice naših možganov kot zgodovina Stonehengea na tisti kamenček; vzpostavijo stik s tistimi celicami, s pomočjo katerih naš um vzpostavlja stik s tistim posebnim delom zapisov, tako da se lahko "spominjamo" tega, kar smo videli.

Celo izurjen jasnovidec potrebuje neko vez, ki ga usposobi za to, da najde zapis nekega dogodka, za katerega prej ni vedel. Če bi na primer želel opazovati izkrcaje Julija Cezarja na obalah Anglije, potem obstajajo številni načini, na katere se je mogoče približati temu dogodku. Če je morda kdaj obiskal kraj tega dogajanja, potem bi bil najbolj preprost način verjetno ta, da bi priklical podobo tega kraja in nato zdrsnil nazaj skozi njene zapise, dokler ne bi dosegel zaželenega obdobja. Če pa kraja ni nikoli videl, bi se lahko spustil po času nazaj do datuma tega dogodka in nato poiskal po Kanalu sledi rimskih galej, ali pa morda preiskal zapise rimskega življenja iz tistega obdobja, pri čemer ne bi imel nobenih težav pri odkrivanju tako pomembnega lika kot je bil Cezar, kateremu bi lahko sledil skozi vse njegove galske vojne do trenutka, ko je položil svojo nogo na britansko zemljo.

Ljudje pogosto sprašujejo o vidiku teh zapisov - ali se pojavijo blizu ali daleč od očesa, ali so liki v njih veliki ali majhni, ali si slike sledijo ena za drugo kot v panorami ali pa se prelivajo ena v drugo kot topeče se slike, in tako naprej. Človek lahko odgovori le to, da se njihova pojavnost do določene mere spreminja v skladu s pogoji, pod katerimi jih vidimo. Na astralni ravni je odsev najbolj pogosto preprosta slika, pa čeprav so videni liki občasno v gibanju; v tem zadnjem primeru prihaja prej do daljših in bolj popolnih odsevov kot pa zgolj do trenutnega posnetka.

Na mentalni ravni pa imajo dva precej različna vidika. Ko obiskovalec ravni ne razmišlja posebej o njih, zapisi preprosto tvorijo ozadje česarkoli, kar se odvija, ravno tako kot lahko odsevi na ogledalo na koncu sobe tvorijo ozadje življenja ljudi v njej. Vedno moramo imeti na umu, da gre pod temi pogoji dejansko le za odseve iz nepretrgane dejavnosti velike Zavesti na precej višji

ravni in da je njihova pojavnost zelo podobna brezkončnemu zaporedju nedavno iznajdenega kinematografa, ali živih slik. Ne prelivajo se ena v drugo kot topeče se slike, niti ne tvorijo niza običajnih slik, ki sledijo ena drugi; ampak se delovanje odsevanja likov neprestano odvija tako, kot da bi človek gledal igralce na oddaljenem odru.

Ko pa svojo pozornost na nek prizor usmeri, ali pa ga želi priklicati, izurjen raziskovalec, se v trenutku odvije izredna sprememba, kajti to je raven mišljenja in misel na neko stvar takoj priključuje to stvar pred človeka. Na primer, če želi človek videti zapise dogodka, o katerem smo govorili - izkrcaje Julija Cezarja - se takoj znajde, ne pred neko sliko, ampak na obali med legionarji, s celotnim prizorom okoli njega, točno tako kot da bi stal na prizorišču tistega avgustovskega jutra leta 55 p.n.š. Ker je to, kar vidi, le odsev, se igralci seveda ne zavedajo njegove prisotnosti, niti ne more nek njegov napor niti v najmanjši meri spremeniti toka njihovega delovanja, razen tega, da lahko nadzira hitrost, s katero se bo pred njim odvijala drama - dogodki celega leta se lahko odvijajo pred njim v eni sami uri, ali pa jih v trenutku zaustavi in si ogleduje nek poseben prizor kakor sliko tako dolgo, kolikor si to želi.

Dejansko opazuje, ne le to, kar bi lahko videl, če bi se v tistem trenutku nahajal na kraju dogajanja, ampak precej več. On sliši in razume vse, kar pravijo ljudje ter se zaveda celo njihovih misli in vzgibov. Najbolj zanimiva od vseh mnogih možnosti, ki se odpirajo pred nekom, ki se je naučil brati zapise, pa je preučevanje mišljenja v oddaljenih dobah - mišljenje jamskih ljudi in koliščarjev, kot tudi tistih, ki so vladali civilizacijam Atlantide, Egipta ali Kaldeje. Zato si prav lahko predstavljamo, kako čudovite možnosti se odpirajo pred človekom, ki v celoti poseduje to moč. Pred seboj ima polje zgodovinskega raziskovanja najbolj očarljivega značaja. Po volji si lahko ogleduje, ne le celotno zgodovino, ki nam je znana, in popravlja številne napake in napačne predstave, ki so se prikradle v poročila, ki so nam bila posredovana, ampak si lahko po volji ogleda celotno zgodovino

sveta, od samega začetka, ter opazuje počasen razvoj človekovega razuma, sestop Gospodov Plamena in rast mogočnih civilizacij, ki so jih Ti ustanovili.

Ni pa nujno, da bi bil ta študij omejen le na človeštvo; pred njim ležijo, kot v muzeju, tudi nenavadne živalske in rastlinske oblike, ki so zavzemale prizorišče v času, ko je bil svet še mlad; on lahko spremlja vse čudovite geološke spremembe, ki so se odvile na zemlji, in raziskuje tok velikih kataklizem, ki so vedno znova in znova spreminjale celotno obličje zemlje.

V določenem primeru je bralcu zapisov omogočeno celo še večje razumevanje preteklosti. Če se med svojimi raziskavami zagleda v prizor, pri katerem je preteklem rojstvu sodeloval on sam, ga lahko obravnava na dva načina: lahko ga gleda na običajen način kot gledalec (vendar kot gledalec, katerega vpogled in sočutje sta popolna), ali pa se lahko znova poistoveti s tisto svojo, davno umrlo osebnostjo - se spusti nazaj v tisto preteklo življenje in znova izkuša misli in čustva, ugodja in bolečine iz preteklosti. Ni si mogoče predstavljati bolj zapeljajočih in živih pustolovščin kot so te, skozi katere se lahko poda na ta način; vendar pa pri tem ne sme izgubiti zavedanje o svoji individualnosti - ohraniti mora moč hotenega vračanja v svojo sedanjo osebnost.

Pogosto se postavlja vprašanje, kako lahko nek raziskovalec natančno določi datum katerekoli slike iz oddaljene preteklosti, ki jo je izločil iz zapisov. Dejstvo je, da je včasih odkrivanje točnega datuma dokaj dolgotrajno delo, vendar pa je stvar običajno mogoče opraviti, če je vredno za njo zapravljati čas in trud. Če imamo opraviti z grškim ali rimskim obdobjem, potem je običajno najbolj preprosta metoda ta, da pogledamo v um najbolj inteligentne osebe na sliki ter izločimo datum, v katerem se po njegovem mnenju nahaja; ali pa ga lahko raziskovalec opazuje pri pisanju nekega pisma ali dokumenta in poskuša odkriti, ali je v njega morda vnesel, kakšen datum. Ko na ta način pridobi grški ali rimski podatek, je pretvorba v naš kronološki sistem zgolj stvar preračunavanja.

Drug način, ki se pogosto uporablja je ta, da se s prizora, ki se ga opazuje, pozornost preusmeri na sliko nekega velikega in dobro znanega mesta, kot je na primer Rim, in poskuša odkriti monarha, ki trenutno vlada, ali kdo so konzuli, ki so bili imenovani tistega leta; in ko so odkriti takšni podatki, nam ostalo priskrbi pogled v katerokoli dobro zgodovinsko knjigo. Včasih je mogoče datum pridobiti z preiskovanjem nekega javnega razglasa ali nekega pravnega dokumenta; dejansko je mogoče za čase, o katerih govorimo, težavo z lahkoto premestiti.

Vendar pa stvar nikakor ni preprosta, ko obravnavamo obdobja, ki so precej starejšega datuma kot je to - s prizori iz Egipta, Kaldeje ali Kitajske, ali pa še bolj oddaljenimi, kot je recimo obdobje Atlantide in njenih številnih kolonij. Datum je še vedno mogoče sorazmerno lahko izločiti iz uma nekega izobraženega človeka, vendar pa nimamo na voljo nobenih sredstev, da bi le-tega povezali z našimi sistemi datumov, saj bo ta človek razmišljal v časovnih okvirjih, o katerih ne vemo nič, ali pa o kraljestvih kraljev, katerih zgodovina se je izgubila v noči časa.

Toda s tem se naše metode niso izčrpale. Vedeti moramo, da si lahko raziskovalec predvaja pred sabo prizore s katerokoli hitrostjo - na primer tako, da eno leto preide v eni sekundi ali celo se hitreje. V starodavni zgodovini je nekaj dogodkov, katerih datumi so bili že točno določeni - kot na primer potop Poseidonisa v letu 9.564 p.n.š. Zato je očitno, da je mogoče iz splošne pojavnosti okolja določiti, ali se slika nahaja v okviru izmerljive oddaljenosti od enega od takšnih dogodkov in ali jo je mogoče povezati s tem dogodkom s preprostim procesom hitrega pregleda zapisov in seštevanjem let, ki so potekle med tema dvema dogodkoma.

Če pa se ta leta približujejo tisočem, kot je to včasih, potem bo ta postopek neznosno dolgotrajen. Zaradi gibanja tega, kar se na splošno imenuje procesija enakonočij, čeprav bi ga bolj natančno opisali kot neko vrsto druge rotacije zemlje, se kot med ekvatorjem in ekliptiko stabilno, vendar pa zelo počasi, menja. Tako po dolgih časovnih obdobjih zemeljski tečaj ni več usmerjen proti isti navidezni točki na nebu, ali, z drugimi besedami,

naše severnica ni vedno bila, tako kot sedaj, Mali Medved, ampak neko drugo nebesno telo. In iz tega položaja zemeljskega tečaja, ki ga je mogoče z lahkoto določiti s skrbnim opazovanjem nočnega neba preiskovane slike, je nato mogoče preračunati brez posebnih težav približni datum.

Pri ocenjevanju datuma dogajanja, ki se je odvilo pred milijoni let in med zgodnjimi rasami, se kot enota pogosto uporablja prav obdobje drugotne rotacije (ali precesije enakonočij), vendar pa v takšnih primerih seveda ni potrebna popolna natančnost, tako da okrogle številke povsem zadostujejo za praktične potrebe obravnave tako oddaljenih obdobji.

Skrbno branje zapisov, najsi človekovih lastnih preteklih življenj ali pa tistih drugih, pa vseeno ne smemo smatrati kot dosežek, ki je dostopen vsakomur, brez predhodnega urjenja. Čeprav je mogoče imeti, kot je bilo že omenjeno, na astralni ravni občasne prebliske, pa je za kakršnokoli zanesljivo branje potrebna moč rabe mentalnega čuta. Da bi se zmanjšala možnost napake, mora biti ta čut pod polnim nadzorom raziskovalca, ko je ta buden v fizičnem telesu; za pridobitev te sposobnosti pa so potrebna leta neprestanega dela in stroga disciplina.

Zdi se, da mnogi ljudje pričakujejo, da se bodo, takoj ko so izpolnili prošnjo za vpis v Teozofsko društvo, spomnili treh ali štirih svojih preteklih rojstev; dejansko si nekateri takoj začnejo domišljati spomine in izjavljati, da so bili v pretekli inkarnaciji škotska kraljica Marija, Kleopatra ali Julij Cezar! Seveda takšne samopašne trditve zgolj diskreditirajo tiste, ki so tako neumni, da jih izjavljajo; vendar pa na nesrečo v takšnih primerih slab glas, četudi neupravičeno, pade tudi na Društvo, kateremu pripadajo, tako da bi človek, ki je prepričal samega sebe, da je bil nekoč Homer ali Shakespeare, naredil dobro, ko bi se nekoliko ustavil in z zdravim razumom preveril te stvari na fizični ravni, preden takšne novice posreduje svetu.

Res je, da so imeli v sanjah številni ljudje prebliske o prizorih iz svojih preteklih življenj, vendar pa so ti seveda običajno nepopolni in nezanesljivi. Tudi jaz sam sem imel v mladosti izkušnjo te vrste. Med mojimi sanjanjem

so se ene sanje nenehno ponavljale - sanje o hiši s stebriščem nad lepim zalivom, nedaleč od griča, na katerega vrhu se je vzdigovala ljubka zgradba. To hišo sem dobro poznal in njen raspored sob ter pogled z vhodnih vrat je bil podoben tistemu mojega doma v sedanjem življenju. V tistih dneh nisem nič vedel o reinkarnaciji, tako da se mi je zdelo, da gre za preprosto naključje, da se te sanje tako pogosto ponavljajo. In šele po določenem času, potem ko sem se pridružil Društvu in ko mi je nekdo, ki je vedel, pokazal slike iz moje pretekle inkarnacije, sem odkril, da so bile te vztrajne sanje dejansko del spomina in da je bila dobro znana hiša tista, v kateri sem se rodil pred več kot dva tisoč leti.

Toda, čeprav obstajajo poročila številnih primerov tovrstnega spominjanja prizorov iz enega od preteklih življenj, pa je predhodno potreben znaten razvoj okultne sposobnosti, preden lahko raziskovalec določno izsledi niz inkarnacij, najsi svojih ali nekoga drugega. To postane očitno, če se spomnimo na pogoje problema, ki jih je potrebno rešiti. Da bi lahko sledili osebi iz tega v eno izmed preteklih življenj, je najprej potrebno slediti sedanjemu njegovemu življenju do rojstva in nato v obratnem redu stopnjam, po katerih se je Ego spustil v inkarnacijo.

To nas bo očitno popeljalo do stanja Ega na njegovi lastni ravni - arupa nivoja devachanske ravni (najvišjega nivoja mentalne ravni). Da bi lahko opravil to nalogo, pa mora biti raziskovalec dejansko sposoben uporabiti čut, ki ustreza tej vzvišeni ravni, ko je buden v svojem fizičnem telesu - z drugimi besedami, njegova zavest mora biti osredotočena v samem reinkarnirajočem se Egu in ne več v nižji osebnosti. V tem primeru se prebudi spomin Ega in njegove pretekle inkarnacije se razprostrejo pred njim kot odprta knjiga. In tako bo na tej ravni sposoben, če to želi, raziskati tudi pogoje nekega drugega Ega in mu slediti nazaj skozi devachanska in astralna življenja, ki vodijo do njega, dokler ne bo prišel do zadnje fizične smrti tega Ega in preko nje do njegovega preteklega življenja.

Le s tem načinom, in nobenim drugim, lahko sledimo verigi življenj s popolno gotovostjo. Zato lahko takoj opredelimo kot zavestne ali nezavedne

nastopače tiste ljudi, ki oglašujejo, da so sposobni izslediti človekove pretekle inkarnacije za takšno in takšno ceno. Ni potrebno posebej poudarjati, da resničen okultist ne oglašuje in pod nobenimi pogoji ne sprejema denarja za kakršnokoli izvajanje svojih moči.

Zagotovo lahko študent, ki si želi pridobiti moč slediti nizu inkarnacij, to doseže le z učenjem od usposobljenega učitelja, kako je to mogoče izvesti. Mnogi so menili, da je dovolj, če je človek dober, predan in "bratski", pa se bo vsa modrost dob nemudoma prelila v njega; vendar pa je potrebno le malo zdravega razuma, da razgalimo absurdnost takšnega stališča. Kakorkoli dober je otrok, pa to ni dovolj, da bi znal poštevanko, ampak se jo mora naučiti. In z zmožnostjo rabe duhovnih sposobnosti je povsem enako. S človekovim razvojem se bodo sposobnosti brez dvoma objavile, vendar pa se lahko nauči njih zanesljive rabe in kar se da varno le s trdim delom in vztrajnim naporom.

Vzemite za primer tiste, ki želijo pomagati drugim, medtem ko se v snu nahajajo na astralni ravni. Očitno je, da več znanja kot ga posedujejo tukaj, bolj koristne bodo njihove usluge na tisti višji ravni. Na primer, v veliko korist jim bo znanje jezikov, kajti četudi na mentalni ravni ljudje lahko komunicirajo neposredno s pomočjo prenosa misli, ne glede na njihov jezik, pa na astralni temu ni tako, saj mora biti misel določno oblikovana v besedah, da bi bila dojemljiva. Če torej želite pomagati človeku na tej ravni, morate imeti nek skupni jezik, s pomočjo katerega lahko komunicirate z njimi. In posledično, več jezikov kot poznate, bolj koristni boste. Dejansko morda ni znanja, ki ne bi bilo koristno pri delu okultista.

Dobro bi bilo, ko bi si vsi študentje imeli na umu, da je okultizem apoteoza zdravega razuma in da ni vsaka vizija nujno slika akashičnih zapisov in niti vsaka izkušnja neko razodetje z višin. Veliko bolje je biti a strani zdravega skepticizma kot pa na strani prekomerne lahkovernosti. In izvrstno pravilo, ki ga ne bi smeli nikoli zanemariti, je to, da ne iščemo okultne razlage za nobeno stvar, za katero je na voljo jasno in očitno fizično pojasnilo. Naša dolžnost je, da si vedno prizadevamo ohraniti naše ravnovesje in da nikoli

ne izgubimo samo-nadzora, ampak prevzamemo razumen, zdrav pogled na karkoli, kar se nam dogaja. Na ta način bomo boljši teozofi, bolj modri okultisti in bolj koristni pomočniki kot smo bili kdajkoli prej.

Kot običajno tudi pri tem opazovanju spomina narave naletimo na vse stopnje moči, od izurjenega človeka, ki lahko sam po volji preverja zapis, do osebe, ki prejema zgolj občasne, medle prebliske, ali pa je imela morda samo en takšen preblisk. Toda celo za človeka, ki poseduje to sposobnost le delno in občasno, je ta izredno zanimiva. Psihični človek, ki potrebuje nek predmet, ki je fizično povezan s preteklostjo, da bi lahko priklinal v življenje z njim povezano preteklo dogajanje, in tisti, ki uporablja kristale, da bi usmeril svoj astralni teleskop proti nekemu oddaljenemu zgodovinskemu prizoru, imata lahko največje možno veselje pri izkušanju svojih darov, pa čeprav ne morda ne razumeta vedno natančno, kako prideta do rezultatov in teh darov nimata v vseh okoliščinah povsem pod svojim nadzorom.

V mnogih primerih nižjih objavljanj teh moči lahko odkrijemo, da se te izvajajo nezavedno. Mnogi od tistih, ki zrejo v kristale, opazujejo pretekle prizore, ne da bi jih bili sposobni razločevati od vizij sedanosti. Mnogim nedoločnim psihičnim osebam se nenehno pojavljajo pred očmi slike, ne da bi one kdajkoli dojele, da dejansko psihometrizarajo različne predmete iz svoje okolice, ko se jih dotaknejo ali stojijo v njihovi bližini.

Zanimiv primer tovrstnega razreda psihikov je človek, ki je sposoben psihometrizarati zgolj osebe, ne pa neživih predmetov, kar je bolj običajno. V večini primerov se ta sposobnost izraža zmotno, tako da psihik, ko je predstavljen neznancu, pogosto vidi preblisk nekega pomembnega dogodka iz neznančevega življenja, medtem ko v drugih podobnih priložnostih ne zazna nobenega vtisa. Redkeje srečamo nekoga, ki prejema podrobne vizije iz preteklega življenja vsakega, s katerim se sreča. Morda je bil najboljši primer tega razreda nemški pisec Zschokke, ki je v svoji avtobiografiji opisal izredno moč, ki jo je posedoval. On pravi:

“Občasno se mi je dogajalo, da se je na prvem srečanju z nekim popolnim neznancem, ko sem tiho poslušal njegovo govorjenje, pred mano, tako kot sanjah, vendar pa določno, odvilo njegovo celotno življenje, vse do tistega trenutka, z mnogimi natančnimi podrobnostmi, ki so bile povezane z enim ali drugim dogodkom, in to povsem nehoteno in brez želje in kar je trajalo nekaj minut.

Mnogo časa sem bil prepričan, da so te bežne vizije nekakšna ukana domišljije - še posebej zato, ker so mi moje sanjave vizije razkrivale oblačila in gibanja igralcev, pojavnost prostora, pohištva in drugih podrobnosti prizora; vse do takrat, ko sem na igriv način svoji družini podal skrivno zgodovino šivilje, ki je ravno zapustila sobo. Te osebe pred tem nisem še nikoli srečal. Poslušalci so bili pretreseni, se smejali in nisem jih mogel prepričati, da se z osebo ne pozna, saj je bilo to, kar sem povedal, popolnoma resnično.

Seveda sem bil tudi sam pretresen, da se je moja vizija skladala z realnostjo. Odtlej sem temu vprašanju začel posvečati več pozornosti, tako da sem pogosto razkril, če mi je bilo to dovoljeno, tistim, katerih življenja so se odvila pred mano, vsebino mojih sanjavih vizij, da bi jih ti potrdili ali pa zavrnil. Temu je običajno vedno sledila potrditev, seveda ne brez začudenja s strani dotičnega človeka.

Na določen prazničen dan sem šel v Waldshut v spremstvu dveh mladih gozdarjev, ki sta še vedno živa. Proti večeru smo, utrujeni od hoje, vstopili v gostilno z imenom “Vino”. Večerjali smo v številni družbi za veliko skupno mizo, ko so ljudje začeli zabavljati čez posebnosti in preprostost Švicarjev v zvezi z njihovim verovanjem v mesmerizem, v Lavaterjev fiziognomičen sistem in podobno. Njihovo roganje je prizadelo nacionalni ponos enega od mojih tovarišev, tako da me je prosil naj kaj rečem, še posebej v odgovor mlademu vzvišenemu človeku, ki ga je na veliko zasmehoval.

Zgodilo se je, da so tik pred tem prešli skozi moj um dogodki iz življenja te osebe. Obrnil sem se k njemu z vprašanjem, ali bi mi po resnici in odkrito odgovoril, če bi mu opisal najbolj skrivne stvari iz njegovega življenja, pa

četudi ga tako malo poznam kot on mene, in da bi to verjetno, po mojem mnenju, še preseglo Lavaterjeve fiziognomske spretnosti. Obljubil je, da bo, če bom povedal resnico, to tudi odprto priznal. Nato sem opisal dogodke, ki mi jih je priskrbela moja vizija in družba se je poučila o življenju mladega trgovca, o njegovih šolskih letih, njegovih grehah, in končno, o drobnem pobalinstvu, ki si ga je privoščil na račun svojega delodajalca. Opisal sem prazno sobo z belimi stenami, v kateri je desno od rjavih vrat stala miza in na njej majhna denarnica, itd. Pretresen mladenič je potrdil točnost vseh mojih navedb - tudi, kar nisem pričakoval, zadnjo.”

In po opisu tega dogodka Zschokke mirno nadaljuje z vprašanjem, ali ni bila morda ta izredna sposobnost, ki jo je lahko tako pogosto izrazil, zgolj rezultat slučajnega naključja!

V literaturi o tem vprašanju je mogoče najti le sorazmerno majhno število poročil o tej sposobnosti videnja v preteklost, tako da lahko predvidevamo, da je dokaj neobičajna. Kot sem rekel že poprej, gre povsem lahko za to, da oseba vidi sliko iz preteklosti, ne da bi jo prepoznala kot tako, razen če v njej ni nekaj takšnega, kar pritegne posebno pozornost, kot na primer lik v oklepu ali starodavnem oblačilu. Slutnja torej morda v tistem trenutku ni prepoznana kot takšna; toda odvijanje videne dogodka jo živo priključuje tedaj, ko razkrije svojo naravo, tako da jo je težko spregledati. Zato je dokaj verjetno, da so občasni prebliski teh astralnih odsevov akashičnih zapisov precej bolj splošni kot nas v to lahko prepričajo objavljena poročila.

Jasnovidnost v času: prihodnost

Četudi čutimo, da smo na nek medel način sposobni dojeti idejo, da je lahko celotna preteklost sočasno in dejavno prisotna v dovolj povzdignjeni zavesti, pa se soočamo s precej večjo težavo, ko si prizadevamo dojeti, kako je lahko v tej zavesti zajeta tudi vsa prihodnost. Če bi lahko verjeli v muslimanski nauk kismeta ali v kalvinistično teorijo vnaprejšnje določenosti, bi bilo pojmovanje dovolj enostavno, vendar pa, ker vemo, da sta oba ta dva nauka groteskni izkrivljenji resnice, moramo poiskati neko bolj sprejemljivo hipotezo.

Morda še vedno obstajajo ljudje, ki zanikajo možnost napovedovanja prihodnosti, vendar pa takšno zanikanje kaže le njihovo nepoznavanje dokazov v prid tega predmeta. Veliko število potrjenih primerov ne dopušča dvoma o tem dejstvu, vendar pa so mnogi od teh takšne narave, da za njih nikakor ni lahko poiskati razumne razlage. Očitno je, da ego poseduje določeno količino sposobnosti napovedovanja. In če so bili napovedani dogodki vedno zelo pomembni, potem bi človek lahko domneval, da ga je neka izjemna spodbuda usposobila za to, da videno jasno vtisne na svojo nižjo osebnost. Nedvomno je to prava razlaga za številne primere, v katerih je šlo za napoved smrti ali velike nesreče, vendar pa so zabeleženi tudi

številni primeri, za katere se zdi, da to ne velja, saj so napovedani dogodki pogosto zelo banalni in nepomembni.

Dobra znana zgodba o drugem vidu na Škotskem bo ilustrirala to, na kar mislim. Človeka, ki ni verjel v nič okultnega, je gorjanski vided vnaprej opozoril, da se približuje smrt njegovega soseda. Prerokba je bila podana s precejšnjimi podrobnostmi, vključno s popolnim opisom pogreba, z imeni štirih nosačev krste in drugih prisotnih. Zdi se, da se je poslušalec nasmejal celotni zgodbi in jo takoj pozabil. Vendar pa je smrt soseda, do katere je prišlo v napovedanem času, priklicala v njegov spomin predano opozorilo. Človek se je odločil, da bo spremenil del prerokbe tako, da se bo sam vključil med nosače krste. Uspelo mu je na ta način urediti stvari, vendar pa je tik pred začetkom pogreba moral nepričakovano opraviti neko nujno stvar, ki mu je vzela le minuto ali dve. Ko je hitel nazaj, je presenečen videl, da se je sprevod začel brez njega in da se je napoved v celoti izpolnila, kajti štirje nosači so bili točno tisti, ki so bili nakazani v viziji.

Tukaj gre torej za neko precej nepomembno stvar, ki ni bila posebej pomembna za nikogar, a določno napovedana mesece pred dogodkom; in čeprav se je človek potrudil, da bi spremenil napoved, mu nikakor ni uspelo vplivati nanjo. Gotovo se to zdi zelo podobno vnaprejšnji določenosti, celo do najmanjših podrobnosti. Toda, šele ko raziščemo to vprašanje z višjih ravni, smo sposobni videti izhod iz te teorije. Seveda se nam bo, kakor sem povedal prej o neki drugi veji tega vprašanja, jasna razlaga izmikala toliko časa, dokler ne bo naše znanje neskončno večje kot je sedaj; največ, kar nam lahko uspe sedaj, je to, da nakažemo smer, v kateri bi jo lahko našli.

Nobenega dvoma ni, da je to, kar se dogaja sedaj, rezultat vzrokov, ki so bili sproženi v gibanje v preteklosti, in da bo to, kar se bo zgodilo v prihodnosti, rezultat vzrokov, ki ravnokar delujejo. Celo tu spodaj lahko preračunamo, da bodo, če izvajamo določena dela, iz njih sledili določeni rezultati. Vendar pa naše izračunavanje nenehno motijo činitelji, ki jih nismo bili sposobni vzeti v obzir. Če pa dvignemo našo zavest na mentalno raven, potem lahko pogledamo precej dlje v rezultate naših dejanj.

Tako lahko na primer izsledimo učinek slučajne besede, ne le na osebo, kateri je bila namenjena, ampak preko njega tudi na mnoge druge, če se ta širi v širši krog ljudi, dokler na videz ne zajame celotne dežele; in preblisk takšne vizije je precej bolj učinkovit kot številne moralne zapovedi, ki nam govorijo o nujnosti izjemne budnosti v zvezi z mislimi, besedami in dejanji. S te ravni lahko vidimo, ne le popoln rezultat vsakega dejanja, ampak tudi kje in kako bodo nanj vplivali in ga spremenili rezultati drugih dejanj, ki navidezno niso povezana z njim. Dejansko lahko rečemo, da so jasno vidni rezultati vseh trenutno delujočih vzrokov - da pred našim pogledom leži odprta prihodnost, kakršna bi bila, če se ne bi porodili nobeni novi vzroki.

Seveda se novi vzroki pojavljajo, kajti človekova volja je svobodna; toda v primeru vseh običajnih ljudi je mogoče rabo njihove svobodne volje vnaprej preračunati z dokajšnjo točnostjo. Povprečen človek ima tako malo dejanske volje, da je v precejšnji meri bitje okoliščin; njegovo delovanje v preteklih življenjih ga postavi v določene okoliščine in njihov vpliv nanj je tako zelo najbolj pomemben činitelj v njegovi življenjski zgodbi, da je mogoče njegov bodoči tok napovedati s skoraj matematično gotovostjo. Pri razvitem človeku je stvar drugačna; tudi pri njem so glavni življenjski dogodki urejeni na podlagi preteklih dejanj, vendar pa je način, na katerega jim bo dovolil, da vplivajo nanj, metode, s katerimi bo jih bo obravnaval in morda premagal, povsem njegove lastne in jih ni mogoče, razen kot možnosti, napovedati vnaprej niti na mentalni ravni.

Ko na ta način pogledamo navzdol na človekovo življenje, se zdi kot da bi se njegova svobodna volja lahko izražala le v določenih kritičnih trenutkih njegovega življenja. Ko človek pride do določene točke v svojem življenju, postane očitno, da se pred njim očitno odpirata dve ali tri alternativni poti; on lahko popolnoma svobodno odloča, katero bo izbral. In čeprav lahko nekdo, ki celovito pozna njegovo naravo, čuti, da z gotovostjo ve, kakšna bo njegova izbira, pa takšno poznavanje njegovega prijatelja ni v nobenem smislu nepremagljiva sila.

Toda, ko je človek izbral, potem mora iti po tej poti in prevzeti nase posledice. Ko stopi na določeno pot, je v mnogih primerih prisiljen vztrajati na njej zelo dolgo časa, preden se pojavi nova priložnost za obrat. Njegov položaj je nekako podoben strojevodji vlaka; ko pride na železniško križišče, se lahko po svoji volji odloča za eno ali drugo smer; toda, ko se enkrat odloči za eno izmed njih, je prisiljen nadaljevati v tej izbrani smeri, dokler ne doseže naslednjega križišča, kjer se mu znova ponudi priložnost za izbiro.

Ko gledamo navzdol z mentalne ravni, bodo te točke izbire jasno vidne in njihov rezultat odprti pred nami, s prepričanostjo, da bodo izpeljani do najmanjše podrobnosti. Edina točka, ki bo ostala negotova, je le ta najbolj pomembna, vezana na izbiro, ki jo bo človek izbral. Dejansko imamo pred svojimi očmi, ne le eno, ampak več odprtih prihodnosti, ne da bi bili nujno sposobni določiti, katera od njih se bo materializirala v dovršeno dejstvo. V večini primerov vidimo tako močno verjetnost, da se ne bomo obotavljali z odločitvijo, vendar pa je prime, ki sem ga opisal, gotovo teoretično mogoč. Torej nas celo to poznavanje usposablja, da varno napovemo dovršen del dogajanja, tako si nam ni težko predstavljati, da je neka precej višja moč od naše vedno sposobna napovedati, v kakšno smer bo krenila vsaka izbira, in posledično podati prerokbo s popolno gotovostjo.

Na buddhični ravni pa ni potreben nikakršen takšen razdelan proces zavestnega preračunavanja, kajti tam, kakor rečeno, na nek način, ki je tu spodaj povsem nedojemljiv, preteklost, sedanost in prihodnost obstajajo sočasno. Človek lahko le sprejme to dejstvo, kajti njegov vzrok leži v sposobnosti te ravni. In način, na katerega ta višja sposobnost deluje, je seveda povsem nedojemljiv za fizične možgane. Pa vendar se tu pa tam človek sreča z namigom, za katerega se zdi, da nam toliko približa uganko, da je možno medlo razumevanje. Takšen namig je podal Sir Olive Lodge v svojem nagovoru Britanskemu Združenju v Cardiffu, ko je rekel:

“Razsvetljujoča in v pomoč nam je lahko ideja, da je čas le relativen način gledanja na stvari; mi napredujemo skozi pojav z določeno hitrostjo in to subjektivno napredovanje tolmačimo na objektivni način, kot da so se

dogodki nujno odvili na ta način in s to določno hitrostjo. Toda to je morda le en način, na katerega jih lahko gledamo. Dogodki lahko v nekem smislu vedno obstajajo, tako v preteklosti kot prihodnosti, in morda smo mi tisti, ki jih dosegamo, ne pa da se oni odvijajo. V tej zvezi je koristna analogija s potnikom na vlakcu; če on ne more nikoli zapustiti vlaka niti spremeniti njegovo hitrost, potem bo verjetno obravnaval pokrajine kot nujno zaporedne in ne bo sposoben dojeti njihovega soobstoja ... Mi torej v zvezi s časom zaznavamo verjeten vidik četrte dimenzije, katerega neuklonljiv tok je morda naravni del naših sedanjih omejitev. In ko enkrat sprejmemo idejo, da preteklost in prihodnost dejansko obstajata, potem lahko dojamemo, da imata morda nadzorni vpliv na celotno sedanje delovanje in skupaj tvorita "višjo raven" ali celovitost stvari, katero smo, kakor se zdi, prisiljeni iskati, v povezavi z usmerjanjem oblike ali determinizmom, in da je delovanje živih bitij zavestno usmerjeno proti določnemu in vnaprej ustvarjenemu cilju."

Čas dejansko sploh ni četrta dimenzija, vendar pa, če nanj za trenutek pogledamo s tega zornega kota, to nekoliko pomaga na poti dojemanja nedojemljivega. Recimo, da držimo lesen stožec pravokotno na list papirja in ga počasi porinemo s konico skozenj. Mikrob, ki živi na površini tega lista papirja in nima nobene moči, da bi zaznal karkoli izven te površine, ne le, da ne more nikoli videti stožca kot celote, ampak si tudi sploh ne more izoblikovati nikakršne predstave o takšnem telesu. Vse, kar bi lahko videl, je nenaden pojav majhnega kroga, ki bi postopoma in skrivnostno postajal vse večji in večji, dokler ne bi izginil iz njegovega sveta, enako nenadno in nedojemljivo kot je vanj vstopil.

Torej, to, kar je bil dejansko niz prerezov stožca, bi se njemu zdelo kot zaporedne stopnje v življenju kroga in ne bi mogel razumeti ideje, da je mogoče te zaporedne stopnje videti sočasno. Vendar pa mi seveda lahko pogledamo navzdol na to dogajanje z druge razsežnosti in vidimo, da je mikroba zavajajo njegove lastne omejitve in da stožec ves čas obstaja kot celota. Naša lastna zabloda glede preteklosti, sedanjosti in prihodnosti je mogoče po-

dobna tej; in zorni kot, ki ga pridobimo s pogledom na katerokoli zaporedje dogodkov z buddhične ravni, ustreza pogledu na stožec kot celoto. Seveda nas vsak poskus, da bi nadalje obdelali ta predlog, popelje v niz vznemirljivih protislovij. Vendar pa kljub temu dejstvo ostaja dejstvo in prišel bo čas, ko bo jasno za naše dožemanje kot poldan.

Ko je učenčeva zavest v celoti razvita na buddhični ravni, ga ta usposablja za popolno predvidevanje, čeprav morda ne bo - ne, gotovo ne bo sposoben v svoje življenje v celoti in urejeno prenesti celotni rezultat tega vida. Vendar je očitno vseeno v njegovi moči dobršen del vnaprejšnjega videnja, kardakoli ga pač želi uporabiti. Pa tudi če ga ne uporablja se v njegovem življenju pojavljajo pogosti bleski vnaprejšnjega vedenja, tako da pogosto v trenutku intuitivno čuti, kako se bodo obrnile stvari, še preden se te začnejo odvijati.

Tudi brez tega popolnega predvidevanja lahko vidimo, tako kot v predhodnih primerih, da obstajajo vse stopnje tega tipa jasnovidnosti, od slučajnih bežnih predvidevanj, ki jih v nikakršnem smislu ne moremo imenovati vid, do pogostega in precej popolnega drugega-vida. Sposobnost, kateri je bilo dano to, nekako zavajajoče ime, je izredno zanimiva in bi gotovo dobro poplačala skrben in sistematičen študij, ki ji doslej ni bil posvečen.

Mi vemo le to, da jo pogosto posedujejo škotski gorjanci, čeprav nikakor ni omejena zgolj na nje. Občasni primeri se pojavljajo skoraj v vsakem narodu, vendar pa je bila vedno najbolj pogost med gorjanci in odmaknjenimi ljudmi. Pri nas v Angliji pogosto govorimo o njej tako kot da bi bila izključna posest keltske rase, vendar pa se dejansko pojavlja med vsemi ljudstvi po svetu. Tako na primer pravijo, da je pogosta tudi med kmeti v Vestfaliji.

Včasih je drugi vid sestavljen iz slike, ki jasno vnaprej prikazuje nek prihajajoči dogodek. Še bolj pogosto pa je morda preblisk o prihodnosti sestavljen iz nekega simboličnega pojavljanja. Večinoma so predvideni dogodki vedno neprijetni - smrt je najbolj splošna od vseh. Ne spomnim se niti

enega primera, v katerem bi drugi vid nakazal karkoli, kar ne bi bilo najbolj mračne narave. Označuje ga povsem njemu lasten mrtvaški simbolizem - simbolizem mrtvaških prtov in sveč ter drugih pogrebnih grozot. V nekaterih primerih se zdi, da je do določene mere odvisen od kraja dogajanja, saj je ugotovljeno, da prebivalci otoka Skye, ki posedujejo to sposobnost, le-to pogosto izgubijo, ko zapustijo otok, pa čeprav zgolj za kratek obisk na obali. Dar takšnega vida se včasih deduje v družini skozi generacije, vendar pa to ni nespremenljivo pravilo, saj se pogosto občasno pojavi tudi pri članu družine, ki sicer ne podlega njegovemu turobnemu vplivu.

Primer, pri katerem je šlo za natančno vizijo prihajajočega dogodka nekaj mesecev vnaprej smo že podali. Tu pa je še en takšen primer, ki je morda še bolj vznemirljiv in katerega podajam na točno takšen način kot mi ga je predal eden od igralcev v prizoru.

“Odpravili smo se v džunglo in hodili kakšno uro, brez kakšnega posebnega uspeha, ko se je Cameron, ki se je nahajal poleg mene, nenadoma ustavil, postal bled kot smrt, kazal naravnost predse in zakričal v rastoči grozi:

“Glej! Glej! Sveta nebesa, poglej tja!”

“Kam? Kaj? Za kaj gre?” smo ga zmedeno spraševali, ko smo pohiteli proti njemu in gledali naokoli v pričakovanju, da bomo uzrli tigra, kobro, nismo vedeli kaj, vendar pa gotovo nekaj strašnega, da je povzročilo tako očitno čustvo v našem običajno zadržanem prijatelju. Vendar pa ni bilo mogoče videti ne tigra ne kobre - nič drugega kot le Camerona, ki je s prestrašenim, zmedenim obrazom in izbuljenimi očmi kazal na nekaj, kar nismo mogli videti.

“Cameron! Cameron!” sem zaklical in ga prijel zaroko, “za božjo voljo, povej kaj! Kaj je narobe?”

Komaj sem izgovoril te besede, je ob moja ušesa trčil nek zelo poseben zvok, Cameron pa je s spuščajočo se roko in zariplim, napetim glasom rekel: “Tam! Saj si slišal? Hvala Bogu je vsega konec!” in se nezavesten zgrudil na tla.

Ko smo mu odpenjali ovratnik in mu rosili obraz z vodo, ki sem jo k sreči imel s sabo, medtem ko mu je nekdo drug poskušal med stisnjene zobe viliti nekaj konjaka, je nastala trenutna zmedenost; da bi jo prekinil, sem zašepetal človeku poleg mene (mimogrede, enemu od največjih skeptikov), “Beauchamp, ali si kaj slišal?”

“No, ja,” je odgovoril, “nek zelo čuden zvok; neko vrsto poka ali hrupa, nekje daleč, pa vendar razločno; če ne bi bilo povsem nemogoče, bi prisegel, da je šlo za pok muškete”.

“Prav isto se je zdelo meni,” sem zamrmral, “ampak, pozor! Prihaja k sebi.”

V minuti ali dveh je bil sposoben slabotno govoriti in začel se nam je zahvaljevati in se opravičevati, ker nam je povzročil težave; kmalu je vstal, se naslomil na drevo in s trdnim, pa čeprav še vedno slabotnim glasom rekel:

“Dragi prijatelji, mislim, da sem vam dolžan pojasnilo glede mojega nenavadnega obnašanja. Gotovo je to pojasnilo, ki bi se mu prav rad izognil; toda enkrat bom to moral povedati in najbolje je, če povem takoj. Morda ste opazili, da sem se, ko ste se med našim potovanjem pridružili norčevanju iz sanj, slutenj in vizij, stalno izogibal temu, da bi podal kakršnokoli mnenje o tem predmetu. Tako sem ravnal zato, ker se nisem mogel, ob želji, da ne bi sprožil smešenje ali izzval razpravo, strinjati z vami, ker iz svoje lastne strahovite izkušnje še predobro vem, da je svet, ki ga ljudje na splošno imenujejo nadnaravni, enako realen kot – ne, morda celo daleč bolj realen kot ta svet, ki ga sedaj vidimo okoli sebe. Z drugimi besedami, jaz, tako kot mnogi od mojih rojakov, nosim prekletstvo daru drugega-vida - te grozne sposobnosti, ki v vizijah napoveduje katastrofe, ki naj bi se v kratkem zgodile.

Prav sedaj sem imel takšno vizijo in njena izjemna grozljivost me je tako pretresla kot ste videli. Pred sabo sem videl truplo - ne nekoga, ki je umrl mirne naravne smrti, ampak žrtve neke strašne nezgode; odurno, brezoblično maso, z oteklimi, zmečkanimi, neprepoznavnimi obrazom. Videl sem, kako je bil ta grozljiv predmet položen v krsto in kako je bil zanj prirejen pogreb. Videl sem kraj pokopa, videl sem duhovnika; in čeprav ju nisem

nikoli prej videl, si ju lahko sedaj do popolnosti naslikam v očesu svojega uma; videl sem te, Beauchamp, vse nas in še mnogo drugih, ki stojimo naokoli kot žalujoči; videl sem vojake, kako po končanem obredu dvigajo svoje muškete, slišal sem salvo, ki so jo izstrelili - in nato nisem videl nič več.”

Ko je govoril o salvi mušket, sem preko ramena pogledal Beauchampa in gotovo ne morem pozabiti pogleda okamnele groze na njegovem lepem skeptičnem obrazu.

To je le en dogodek (in nikakor ne glavni) v zelo pomembni zgodbi psihičnih izkušenj, vendar pa nas trenutno zanima zgolj primer drugega-vida, ki nam ga nudi. Povedati moram le še to, da je kasneje v dnevju skupina mladih vojakov odkrila telo svojega poveljujočega častnika v točno takšnem grozljivem stanju, kot ga je tako slikovito opisal g. Cameron. Pripoved nadaljuje tako:

“Ko smo tisti večer prišli na naš cilj in ko so naše potrto pričevanje zapisale ustrezne oblasti, sva se s Cameronom odpravila na miren sprehod, da bi se s pomočjo pomirjujočega vpliva narave otresla nekaj potrtosti, ki je ohromila naše razpoloženje. Nenadoma me je prijel za roko in pokazal preko opuščениh tirov ter s tresočim se glasom rekel, “Da, tam je! To je kraj pokopa, ki sem ga videl včeraj!” In ko smo bili kasneje predstavljeni krajevemu kaplanu, sem opazil, čeprav ga moji prijatelji niso, neukrotljiv trepet, s katerim je Cameron stisnil kaplanovo roko in takoj vedel, da je prepoznal duhovnika iz svoje vizije.”

Kar zadeva okultno osnovo vsega tega, predvidevam, da je bila vizija g. Camerona čist primer drugega-vida. In če je temu tako, potem je dejstvo, da sta človeka, ki sta mu bila očitno najbližje (eden se ga je gotovo - morda celo oba - dejansko dotikal), omejeno sodelovala v njem, ko sta slišala zaključno salvo, medtem ko so ostali, ki mu niso bili tako blizu, lahko opazovali silovitost, s katero se je vizija vtisnila na vidčevo vibriranje v mentalnem telesu, ki je bilo predano osebam, ki so bile v stiku z njim, kot običajni mi-

selni prenos. Vsak, ki želi prebrati preostanek zgodbe, ga lahko najde na straneh *Luciferja*, Zvezek 2., str. 457.

Zlahkoto je mogoče zbrati številne primere podobne narave. Tisti, ki posedujejo ta vid, na splošno v zvezi s simbolno raznovrstnostjo tega vida pravijo, da je v primeru, ko ob srečanju z živo osebo vidijo, kako je okoli nje ovit fantomski mrtvaški prt, to gotova napoved njegove smrti. Datum bližajoče se smrti je nakazan, najsi s tem, do kolikšne mere je telo prekrito s prtom, ali pa s časom dneva, ko se pojavi vizija; če se ta pojavi zgodaj zjutraj, potem pravijo, da bo človek umrl še istega dne, če pa se pojavi zvečer, pa naj bi do nje prišlo enkrat v toku leta.

Druga različica (in to pomembna) simbolične oblike drugega-vida je tista, pri kateri se vidcu objavi brezglava prikazen osebe, katere smrt se napoveduje. Primer tega razreda je podan v *Signs before Death*, ki se je pripetil v družini dr. Ferrierja, pa čeprav v tem primeru, če se dobro spomnim, do vizije ni prišlo dolgo pred smrtjo, ampak v nje času, oziroma tik pred njo.

Če se obrnemo od vidcev, ki stalno posedujejo določeno sposobnost, pa čeprav so njene objave le občasno pod njihovim popolnim nadzorom, se srečamo z velikim številom osamljenih primerov napovedi v primeru ljudi, pri katerih nikakor ne gre za stalno sposobnost. Morda se večina teh primerov zgodi v sanjah, čeprav nikakor ne manjka primerov budne vizije.

Včasih se napoved nanaša na dogodek, ki je za vidca določno pomemben in tako opravičuje prizadevanje Ega, ki si je vzel čas, da bi ga vtisnil. V drugih primerih gre za dogodek, ki na videz ni pomemben, oziroma ni na noben način povezan s človekom, ki ima vizijo. Včasih je jasno, da je namen Ega (ali komunicirajoče entitete, ne glede na to za kakšno gre) opozoriti nižji jaz na približevanje neke katastrofe, zato da bi se ji bilo mogoče, najsi izogniti, ali pa, če to ni mogoče, da bi priprava nanjo minimizirala šok.

Morda ni nenaravno, da je dogodek, ki je najbolj pogosto napovedan na ta način, smrt - včasih smrt vidca samega, včasih nekoga, ki mu je drag. Ta tip napovedi je v literaturi o tem vprašanju tako običajen in njen cilj tako

očiten, tako da nam gotovo ni potrebno navajati tovrstnih primerov; vendar pa morda primer ali dva preroškega vida, ki sta bila po svojem značaju, čeprav jasno koristna, manj žalostna, za bralca ne bosta nezanimiva. Prvi je izbran iz zbirke študentke skrivnostnega, *Night Side of Nature*, str. 72, g. Crowe.

“Nekaj let nazaj je dr. Watson, ki sedaj prebiva v Glasgowu, sanjal, da je prejel poziv, da obišče na domu pacienta, ki je bil nekaj milj oddaljen od kraja, kjer je živel; da se je vzel na konja in da je, ko je prečkal barje, videl bika, ki se je divje zagnal proti njemu in katerega rogovom se je za las ognil tako, da se je zatekel na mesto, ki za žival ni bilo dosegljivo in na katerem je moral nekaj časa čakati na ljudi, ki so ga, opazujoč dogajanje, prišli rešiti.

Ko je naslednjega jutra prišel poziv in se je doktor smejal nenavadnemu naključju (kakor je mislil), je zajahal konja in se odpravil na pot, ki je ni poznal. Počasi je prispel do barja, ki ga je prepoznal, nakar se je pojavil še bik ter se divje zapodil proti njemu. Vendar pa so mu sanje pokazale kraj, kamor se lahko zateče, kar je tudi izkoristil, in tam tri ali štiri ure čakal, dokler ga niso rešili podeželani. Dr. Watson pravi, da brez sanj ne bi vedel, v katero smer naj zbeži pred nevarnostjo.”

Drug primer, v katerem je med opozorilom in izpolnitvijo preteklo precej več časa, je podal v *Glimpses of the Supernatural*, Zvezek 1., str. 240, dr. F. G. Lee.

“G. Hannah Green, gospodinja podeželske družine iz Oxfordshirea, je neke noči sanjala, da so jo nekega nedeljskega večera pustili samo v hiši in da je šla, ko je zaslišala trkanje na vhodna vrata, le-ta odpret in pred njimi zagledala zloveščega potepuha, oboroženega z gorjačo, ki je poskušal vdreti v hišo. Nekaj časa se je borila z njim, da bi mu to preprečila, a precej neuspešno, tako da mu je uspelo priti v stavbo. Ob tem se je zbudila.

Ker se kar nekaj časa ni nič zgodilo, je pozabila na dogodek iz sanj, tako da ji je, kakor pravi, povsem ušel iz glave. Vendar pa je po sedmih letih gospodinja ostala nekega nedeljskega večera sama v odmaknjeni stavbi v Kensig-

tonu z dvema služabnikoma, ki pa sta odšla ven in jo pustila samo. Kmalu jo je vznemirilo glasno trkanje na vhodna vrata.

Nenadoma se ji je silovito povrnil živ spomin na pozabljene sanje, zaradi česar se je počutila še bolj osamljeno. Ko je prižigala svetilko na mizi v vhodni avli, se je trkanje glasno ponavljalo, zato se je povzpela po stopnicah v nadstropje in pogledala skozi okno; na svojo silno grozo je zagledala človeka, ki ga je pred leti videla v sanjah, oboroženega z gorjačo, ki si je prizadeval vstopiti v hišo.

Z veliko prisebnostjo se je vrnila k vhodu, ter le-tega in druga vrata ter okna še posebej zavarovala, začela silovito zvoniti na vse mogoče zvonce v hiši in prižgala luči v sobah v nadstropju ter s temi dejanji preplašila vlomilca.”

Očitno so bile tudi v tem primeru sanje praktično uporabne, saj bi se brez njih gospodinja brez dvoma že zaradi same navade odzvala na trkanje in odprla vrata na običajen način.

Vendar pa ego ne vtisne na svoj nižji jaz to, kar misli, da bi bilo dobro, da bi ta vedel, samo v sanjah. Iz knjig bi lahko vzel mnoge primere, ki govorijo o tem, vendar pa bom, namesto da bi jih citiral, raje podal primer, ki se je pred nekaj tedni zgodil moji znanki - primer, ki ima, čeprav ga ne spremlja noben romantični dogodek, vsaj to prednost, da je svež.

Torej, moja prijateljica ima dva otroka in pred kratkim se je starejši (kot so domnevali) grdo prehladil in imel nekaj dni povsem zaprt zgornji del nosu. Mati o tem ni kaj dosti razmišljala, saj je pričakovala, da bo to kmalu minilo, dokler ni nekega dne nenadoma v zraku pred sabo zagledala to, kar opisuje kot sliko sobe, sredi katere je bila miza, na njej pa pod nekakšnim ogrinjalom njen otrok, brez zavesti ali mrtev. Jasno je videla vse najmanjše podrobnosti, še posebej pa zaznala, da je bil otrok v beli spalni srajci, medtem ko je seveda vedela, da so vsa tovrstna oblačila njene hčerke roza barve.

Vizija je nanjo naredila močan vtis in ji prvič namignila, da ima otrok morda kaj bolj resnega kot pa prehlad, tako da je hčerko odpeljala na pregled v bolnišnico. Zdravnik, ki jo je sprejel, je odkril prisotnost nevarnega iz-

rastka v nosu, za katerega je menil, da ga je potrebno odstraniti. Nekaj dni kasneje so otroka odpeljali v bolnišnico na operacijo in jo polegli v posteljo. Mati je odkrila, da je pozabila vzeti s seboj spalno srajco, tako da so jo morale priskrbeti bolniške sestre - ta pa je bila bela. Deklica je šla naslednji dan na operacijo v tej beli spalni srajci, v dvorano, ki jo je v svoji viziji videla mati, tako da so se vse okoliščine v popolnosti prekrile z vizijo.

V vseh teh primerih se je slutnja izpolnila, vendar pa so knjige polne zgodb o prezrtih ali s prezirom sprejetih opozorilih ter o nesrečah, ki so se posledično zgodile. V nekaterih primerih je bila informacija posredovana nekemu, ki ni imel nobene možnosti, da bi posredoval, kot je bilo to v zgodovinskem primeru, ko je imel John Williams, cornwalski upravnik rudnika, osem ali devet dni pred dogodkom podrobno vizijo umora g. Spencerja Percevala, tedanjega finančnega ministra, v avli spodnjega doma parlamenta. Vendar pa bi se celo v tem primeru dalo kaj narediti, saj lahko bomo, da je bil g. Williams tako pretresen, da je povprašal svoje prijatelje, ali ne bi bilo dobro, ko bi šel v London in posvaril g. Percevala. Na nesrečo so ga od tega odvrnili in tako se je umor res zgodil. Ne zdi se zelo verjetno, da bi mu, celo če bi opravil pot v mesto in povedal zgodbo, posvetili kaj dosti pozornosti; pa vendar je obstajala možnost, da bi bili sprejeti določeni varnostni ukrepi, ki bi preprečili umor.

Na voljo nam le malo podatkov, kakšno posebno delovanje na višjih ravneh je vodilo do te zanimive preroške vizije. Vpletena sta bila popolnoma neznan eden drugemu, tako da je ni moglo povzročiti nikakršno sočutje med njima. Če je šlo za poskus nekega pomočnika, da bi opozoril na prihajajočo nevarnost, se zdi nenavadno, da ni bilo mogoče najti nobene dovtetne osebe, ki bi bila bližje kot v Cornwallu. Morda je g. Williams, ko se je nahajal v spancu na astralni ravni, nekako naletel na ta odsev prihodnosti in ga zaradi grozljive vsebine prenesel na svoj nižji um, v upanju, da bi bilo mogoče vseeno kaj narediti, da bi se dogodek preprečil; vendar pa primera ni mogoče z gotovostjo preveriti brez preiskave akashičnih zapisov in tako odkriti, kaj se je dejansko zgodilo.

Tipični primer popolnoma nesmiselnega predvidevanja je tisti, ki ga je v svojih *Real Ghost Stories* (str. 83) opisal g. Stead in se je nanašal na njegovo prijateljico g. Freer, splošno znano kot g. X. Ko se je ta gospa nahaja v hiši na podeželju, je pri polni budnosti in zavesti nenadoma videla, kako se je pred vhodnimi vrati ustavila vprega, ki jo je vlekel beli konj. V njej sta bila dva tujca, od katerih je eden stopil z voza in se začel igrati s psom. Opazila je, da ta nosi dolg plašč, in bila še posebej pozorna na sveže sledi koles v pesku. Toda v tistem času tam dejansko ni bilo nobene vprege; vendar pa sta se kakšne pol ure kasneje dva tujca res pripeljala s takšnim vozom, tako da se je gospejina vizija natančno uresničila. G. Stead je nato opisal nek drug primer enako nesmiselnega predvidevanja, v katerem je med sanjami (kajti v tem primeru je šlo za sanje) in njihovo izpolnitvijo preteklo sedem let.

Vsi ti primeri (ki so naključno izbrani iz več sto podobnih) kažejo na to, da je ego nedvomno sposoben določenega predvidevanja in da bi bili takšni primeri očitno veliko bolj pogosti, če ne bi bili nižji nosilci pri večini predstavnikov tega, kar imenujemo civilizirano človeštvo prekomerno gosti in slabo odzivni - značilnosti, ki ju lahko pripišemo grobem praktičnemu materializmu sedanje dobe. Na splošno ne mislim na nobeno izražanje kakršnega koli materialističnega prepričanja, ampak na dejstvo, da skoraj vsakogar pri vseh praktičnih poslih v vsakodnevnem življenju vodijo zgolj nagibi, ki so v takšni ali drugačni obliki povezani s posvetnimi interesi.

V mnogih primerih je lahko nerazvit tudi ego sam, zaradi česar je njegovo predvidevanje precej medlo; v drugih lahko le-ta vidi jasno, vendar pa so njegovi nižji nosilci tako nedojemljivi, da je vse, kar mu uspe prenesti na fizične možgane le nedoločna slutnja o prihajajoči nesreči. Nadalje obstajajo primeri, ko predvidevanje sploh ni delo ega, ampak neke zunanje entitete, ki je zaradi nekega razloga prijazno nastrojena do osebe, ki ji predaja čutenje. V zgoraj omenjenem delu nam g. Stead govori o gotovosti, ki jo je čutil kar nekaj mesecev preden je zapustil *Pall Mall Gazette*, pa čeprav z običajnega zornega kota nič ni bilo manj verjetno. Ali je bilo vnaprejšnje vedenje

rezultat vtisa njegovega lastnega ega ali prijateljski namig nekoga drugega ni mogoče reči brez določne raziskave, vendar pa je bila ta njegova gotovost očitno povsem upravičena.

Obstaja še ena različica jasnovidnosti v času, ki jo moramo omeniti. Je sorazmerno redka, vendar pa je zabeleženih dovolj primerov, da je vredna naše pozornosti, pa čeprav na nesrečo podane podrobnosti običajno ne vključujejo tistih, ki bi jih potrebovali, da bi jo lahko z gotovostjo potrdili. Sklicujem se na primere, pri katerih so osebe videle fantomske armade ali krdela živalskih prikazni. V *The Night Side of Nature* (str. 462 et seq.) so poročila o številnih takšnih videnjih. Rečeno je, na primer, kako so v Havaarah Parku v bližini Ripleya ugledni ljudje videli zbor več sto vojakov v belih uniformah, ki je opravil različne manevre in nato izginil; in kako sta nekaj let prej spoštovan kmet in njegov sin blizu Ivernessa videla podobno prividno armado.

Tudi v tem primeru je bilo število vojakov zelo veliko in na začetku opazovalca nista niti najmanj podvomila, da ne gre za snovne oblike iz mesa in krvi. Naštela sta vsaj šestnajst parov kolon in imela na voljo dovolj časa, da sta si ogledala vse podrobnosti. V prednjih vrstah jih je marširalo po sedem skupaj, spremljalo pa jih je precej žensk in otrok, ki so nosili pločevinaste lonce in druge kuhalne pripomočke. Moški so bili oblečeni v rdeče uniforme, tako da so njihove roke svetlo odsevale v soncu. Med njimi je bila žival, jelen ali konj, tega nista mogla razločiti, ki so jo jezno gnali naprej z bajoneti.

Mlajši je starejšega opozoril, da so tu pa tam vojaki morali pohiteti, da so dohiteli voz; starejši, ki je bil nekoč sam vojak, pa je opomnil, da je bilo temu vedno tako in mlajšemu priporočil, da naj, če bo kdaj koli služil, skuša vedno marširati v ospredju. V skupini je bil le en konjenik; jahal je sivega dragonskega konja in nosil zlato obrobljen klobuk in modri huzarski plašč z odprtimi rdeče obrobljenimi reverji. Opazovalca sta ga videla tako podrobno, da sta kasneje rekla, da bi ga takoj prepoznala. Vendar pa sta se bala, da bi z njima grdo ravnali in ju prisilili, da gresta z vojaki, za katere

sta sklepala, da so morali priti z Irske in se izkrkali pri Hyntyreju; in ko sta se povzpela na nasip, da bi se umaknila s poti, je vsa stvar izginila.

Pojav iste vrste je bilo mogoče opazovati tudi v začetku tega stoletja v Paderbornu v Westfaliji in ga je videlo najmanj trideset ljudi; ker pa se je kakšno leto dni kasneje na istem mestu odvijalo srečanje kakšnih dvajset tisoč ljudi, je mogoče sklepati, da je bilo videnje neka vrsta drugotnega-vida - sposobnosti, ki ni neobičajna za tiste kraje.

Vendar pa je bilo takšne fantomske množice videti na krajih, na katerih armada običajnih ljudi nikakor ni mogla marširati, ne prej ne kasneje. Eno od najbolj izjemnih poročil o takšnih pojavljanjih je podala g. Harriet Martineau v svojem opisu *The English Lakes*. Ona piše:

“Souter ali Soutra Fell je gora, na kateri so se v zadnjih desetih letih prejšnjega stoletja občasno množično pojavljali duhovi in razkrivali enak videz šestindvajsetim izbranim pričam ter prebivalcem vseh koč, izpred katerih je mogoče videti goro, enkrat celo dve uri in pol - dokler fantomskega prizora ni prekrila tema! Vedeti je treba, da je na gori vse polno nevarnosti, ki ogrožajo gibanje ljudi; na severni in zahodni strani pa sta navpični strmini visoki 900 čevljev.

V poletnem večeru, leta 1735, je hlapec g. Lancasterja pol milje od gore videl, kako je vzhodna stran njenega vrha prekrita z vojaki, ki so korakali po njem kakšno uro. Nerazločna telesa so prihajala z neke vzpetine na severu in izginjala v razpoki pod vrhom. Ko je ubogi fant povedal zgodbo, so ga z vseh strani zasuli z žaljivkami, ki so jih običajno deležni ljudje, ko vidijo karkoli čudežnega. Dve leti kasneje je na istem mestu in prav tako v poletnem večeru g. Lancaster videl nekaj ljudi, ki naj bi hodili ob svojih konjih, kot da bi se vračali z lova. To se mu ni zdelo nič nenavadno, a ko je po desetih minutah zopet pogledal gor, je videl podobe, ki so bile sedaj na konjih, sledila pa jim je nepregledna množica vojakov, razporejenih v kolono po pet v vrsti in ki je marširala z vzpetine in kakor prej izginjala v tesni. Prizor je opazovala vsa družina, kakor tudi manevre, saj je vsaki četi po-

veljeval oficir na konju, ki je galopiral gor in dol. Ko se je na podobe spustil mrak, je disciplina popustila in vojaki so se pomešali in koralali v neurejenih gručah, dokler se ni vse izgubilo v temi. Sedaj so se seveda, tako kot prej hlapcu, posmehovali Lancastru, vendar pa upravičenost njunih pripovedi ni bilo potrebno dolgo čakati.

V poletnem večeru strašnega leta 1745 je šestindvajset oseb, ki jih je na hitro priklicala družina, videla vse to, ker je bilo mogoče videti že prej, in še več. Med vojaki so bili tokrat razpršeni vozovi; in vsi so vedeli, da na vrhu Souter Fella ni bilo, ali ni moglo biti, nobenih vozov. Množica vojakov je presegala domišljijo, kajti čete so prekrivale prostor širok pol milje in hitro korakale vse dotlej, dokler jih ni zakrila noč. V pojavnosti prikazni ni bilo nič hlapljivega ali nedoločnega. Zdele so se tako resnične, da so se nekateri naslednje jutro povzpeli na goro, da bi tam poiskali sledi konjskih kopit; in kako strašno je bilo za njih, ko niso mogli v resju ali travi najti niti ene stopinje. Priče so pod prisego izpovedale celotno zgodbo pred sodnikom; in celotno podeželje je v strahu pričakovalo prihajajoče dogodke škotskega upora.

Sedaj je znano, da sta v vmesnem obdobju, to je, leta 1743, nekaj podobnega videli še dve drugi osebi, vendar pa to skrivali pred drugimi, da bi se izognili posmehovanju, kateremu so bili izpostavljeni njuni sosedi. G. Wren iz Wilton Halla in njegov hlapec sta namreč v nekem poletnem večeru videla na gori človeka s psom, ki je sledil nekemu konju na polico, na kateri bi zelo težko obstal kateri koli konj. Premikali so se tako hitro in njih izginotje na južnem koncu pobočja je bilo tako nenadno, da sta se g. Wren in hlapec naslednjega jutra povzpela na goro, da bi našla telo človeka, ki se je moral prav gotovo ubiti. Seveda pa o človeku, konju in psu ni bilo niti sledu; tako sta se vrnila v dolino in držala jezik za zobmi. Spregovorila sta šele potem, ko nista tvegala večje sramote kot njunih šestindvajset zapriseženih tovarišev.

V razlago je urednik revije *Lonsdale Magazine* (Let. II, str. 313.) izjavil, da je bilo mogoče odkriti, da so se v poletnem večeru leta 1745 na zahodni

obali Škotske urili uporniki in da je moralo njihovo premikanje odsevati nekakšna prosojna para, podobna fata morgani. To gotovo ni kakšna dobra razlaga, vendar pa je to vse, kolikor vemo, kar je bilo mogoče odtlej ugotoviti. Vendar pa so ta dejstva spravila na površje precej drugih zgodb; kot na primer fantomsko vojsko iste vrste, ki so jo videli leta 1707 pri Leicestershireu, in izročilo o armadi, ki je korakala skozi Helvellyn na predvečer bitke pri Marston Mooru.”

V knjigi so omenjeni še drugi primeri, ko so na določenih cestah videli črede fantomskih ovac, in pa seveda različne nemške zgodbe o fantomskih kavalkadah lovcev in tatov.

V teh primerih je lahko šlo, tako kot se to tako pogosto dogaja pri raziskovanju okultnih pojavov, za številne možne vzroke, od katerih bi lahko bil vsak povsem ustrezen za ustvarjanje opazovanih dogodkov, vendar pa je zaradi odsotnosti bolj podrobne informacije težko narediti kaj več kot zgolj ugibati, kateri od teh možnih vzrokov je deloval v posameznem primeru.

Običajna razlaga v takšnih primerih (kadarkoli pač zgodba ni izpostavljena posmehu kot lažna) je ta, da je videno odsev privida gibanj resničnih vojakov, ki se odvijajo na precej oddaljenem mestu. Jaz sam sem videl običajni privid ob številnih priložnostih in torej nekaj vem o njegovih čudovitih močeh zavajanja; vendar pa se mi zdi, da bi morali imeti neko povsem novo vrsto privida, povsem drugačno od tiste, ki je trenutno poznana znanosti, da bi pojasnili te zgodbe o fantomskih armadah, od katerih so nekatere opazovalci videvali v razponu nekaj let.

V prvi vrsti lahko gre, kot je to očitno v omenjenem westfalskem primeru, preprosto za primere predvidevanja v velikih razmerah - s strani koga in s kakšnim namenom, pa ni enostavno ugotoviti. Nadalje, pogosto lahko pripadajo preteklosti in ne prihodnosti in so dejansko lahko odsev prizorov iz akashičnih zapisov - čeprav tudi v tem primeru razlog in metoda takšnega odseva nista očitna.

Obstaja veliko plemen naravnih-duhov, ki so v celoti sposobni proizvesti, če bi si to iz katerega koli razloga že zaželeli, takšne pojave s svojo čudovito močjo čaranja (Glej Teozofski priročnik, št. 5, str. 86.), takšno delovanje pa bi bilo povsem v skladu z njihovim navdušenjem nad vplivanjem na človeška bitja. Ali pa bi morda včasih lahko šlo celo za njihov prijazen namen, da bi svoje prijatelje opozorili na dogodke, za katere vedo, da se bodo odvili. Zdi se, da bi bila razlaga v teh smereh najbolj razumna metoda pojasnjevanja izjemnega niza pojavov, ki jih je opisala g. Martineau - to je, če se je mogoče na zgodbe, ki so ji bile povedane, mogoče zanesti.

Druga možnost je ta, da so bili v nekaterih primerih tisti, ki so jih imeli za vojake, preprosto naravni-duhovi sami, ki so se odločili za urejene manevre, pri katerih so zelo uživali, pa čeprav moramo priznati, da so ti redko takšnega značaja, da bi jih kdo lahko zamenjal za vojaške manevre, razen najbolj nevedni.

Črede živali so verjetno v večini primerov zgolj zapisi, vendar pa obstajajo primeri, ko so, tako kot "divji lovec" v nemški zgodbi, pripadali povsem drugemu razredu pojavov, ki pa se nahaja povsem izven naše trenutne teme. Študentje okultnega poznajo dejstvo, da se okoliščine, ki obdajajo katerikoli prizor silovitega strahu ali strasti, kot je na primer izjemno strahovit umor, rade občasno poustvarijo v obliki, za katero je potrebna, da bi jo videli, le neznatna razvitost psihične sposobnosti; in včasih se je zgodilo, da del takšnih okoliščin tvorijo tudi različne živali, tako da se posledično periodično poustvarijo z delovanjem vesti ubijalca (Glej *Teozofski priročnik*, št. 5.).

Verjetno lahko vsako vzrok za dejstvo, ki se nahaja v osnovi različnih zgodb o fantomskih jezdecih in lovcih, na splošno uvrstimo v to kategorijo. To je očitno tudi razlaga za nekatera videnja fantomskih armad, kot je na primer tista izjemna poustvaritev bitke pri Edgellu, za katero se zdi, da se je odvijala v obdobju nekaj mesecev po datumu dejanskega spopada, kot je pričal mirovni sodnik, duhovnik, in drugi očitvidci, v zanimivem sočasnem pamfletu z naslovom *Prodigious Noises of War and Battle, at Edgell, near Keinton, in Northamptonshire*. Kakor ta pravi, so primer takrat raziskovali neka-

teri oficirji, ki so jasno prepoznali mnoge fantomske podobe, ki so jih videli. To se zdi določno kot primer strahovite moči človekovih nebrzdanih strasti, da se poustvarijo in na nek čuden način povzročijo neko vrsto materializacije svojega zapisa.

V nekaterih primerih je jasno, da so bile črede videnih živali preprosto horde nečistih umetnih elementalov, ki so prevzele to obliko, da bi se nahranile z ogabnimi izlivi posebno strašljivih krajev, kot so na primer mesta, ker stojijo vislice. Primer te vrste nam prinašajo slavni "Gyb Ghosts" ali duhovi vislic, opisani na strani 109 v knjigi *More Glimpses of the World Unseen*, in ki so jih vedno znova videvali v obliki črede popačenih prašičem podobnih bitij, ki je noč za nočjo hitela, rila in se spopadala na mestu tistega gnusnega spomenika kriminalu. Vendar pa to prej pripada temi pojavljanj kot pa tej jasnovidnosti.

Metode razvoja

Ko se človek prepriča o realnosti koristne moči jasnovidnosti, je njegovo prvo vprašanje običajno: "Kako lahko v lastnem primeru razvijem to sposobnost, ki naj bi bila latentno v vsakem?"

Dejstvo je, da obstajajo številne metode, s katerimi jo je mogoče razviti, vendar pa le ena, ki jo lahko povsem varno priporočimo za splošno uporabo - tista, o kateri bomo govorili nazadnje. Med manj razvitimi narodi sveta se je jasnovidno stanje razvijalo na različne sporne načine; med nekaterimi ne-arijskimi plemeni Indije z uporabo opojnih mamil ali vdihovanjem omamnih hlapov; med derviši z vrtenjem in norim plesom v religiozni gorečnosti, dokler ni nastopila omotičnost in neobčutljivost; med privrženci priskutne prakse Voodoo kulta s strašljivimi žrtvovanji in priskutnimi obredi črne magije. Metode kot so te na srečo v naši rasi niso priljubljene, vendar pa se celo med nami veliko število šušmarjev te starodavne umetnosti podreja nekemu načrtu samo-hipnoze, kot je recimo strmenje v svetlo točko ali ponavljanje neke formule, dokler ne nastopi stanje pol-omamljenosti; medtem ko neka druga šola skuša doseči podobne rezultate z uporabo nekaterih indijskih sistemov uravnavanja diha.

Vse te metode je potrebno jasno obsoditi kot povsem nevarne za prakso običajnega človeka, ki nima nobene predstave o tem, kaj počne - ki preprosto izvaja nedoločne preizkuse v neznanem svetu. Celotna metoda pridobivanja jasnovidnosti s tem, da dovolimo, da nas mesmerizira druga oseba, je metoda, od katere bi se jaz odvrnil z najbolj odločnim odporom; in prav gotovo z njo ne bi smeli nikoli poizkusiti, razen v primeru popolnega zaupanja in naklonjenosti med magnetizerjem in magnetiziranim ter ob popolni čistosti v srcu in duši, umu in namenu, kakršno pa redko najdemo pri komurkoli drugem kot le pri največjih svetnikih.

Poizkusi v povezavi z mesmeričnim transom so zelo zanimivi, saj ponujajo (med drugimi stvarmi) možnost, da skeptik pridobi dokaz o jasnovidnosti, pa vendar naj bi se ti odvijali le pod pogoji, ki sem jih ravnokar omenil - pogoji, moram priznati, ki jih je skoraj nemogoče uresničiti - jaz ne bi nobenemu nikoli svetoval naj se jim posveti.

Mesmerizem v zdravilne namene (pri katerem se opravi napor, ne da bi pacienta sploh spravili v stanje transa, da se odpravi bolečina, odstrani bolezen ali vlije vitalnost z magnetnimi potezami) se odvija na povsem drugačni osnovi; in če je sam mesmerizator, četudi neizurjen, dobrega zdravja in čistih namenov, potem se pacientu ne more zgoditi nobena škoda. V tako izjemnem primeru kot je kirurška operacija, se bi lahko človek upravičeno podredil celo mesmeričnemu transu, vendar pa to gotovo ni stanje, s katerim bi človek mirno eksperimentiral. Dejansko bi jaz močno priporočal vsakomur, ki bi me počastil s prošnjo po mojem mnenju tej stvari, naj ne poskuša z nobeno vrsto eksperimentalnega raziskovanja tega, kar je za njega še vedno predstavlja nenormalne sile narave, dokler ni vsaj skrbno prebral vsega, kar je bilo napisano o tej temi, ali - kar je najbolje - dokler ni pod vodstvom usposobljenega učitelja.

Toda, kje, boste vprašali, naj najdemo usposobljenega učitelja? Gotovo ne med tistimi, ki se oglašujejo kot učitelji, ki ponujajo, da jim bodo za toliko in toliko denarja predali svete skrivnosti dob, ali med tistimi, ki vodijo

“kroge za razvoj”, namenjene naključnim prijavitelcem za toliko in toliko po glavi.

V tej razpravi je bilo že veliko povedanega o nujnosti skrbnega urjenja - o ogromni prednosti izurjenega pred neizurjenim jasnovidcem; toda to nas zopet pripelje nazaj do istega vprašanja - kaj bi bilo mogoče opraviti to določno urjenje?

Odgovor je, da je mogoče urjenje poiskati tam, kjer ga je vedno bilo mogoče najti, vse od začetka zgodovine sveta - v rokah Velikega Belega Bratstva Adeptov, ki se tudi sedaj, tako kot vedno, nahaja v ozadju človeške evolucije, jo vodi in ji pomaga v okviru delovanja velikih Kozmičnih Zakonov, ki predstavljajo Voljo Večnega.

Toda, boste vprašali boste, kako je mogoče priti do njih? Kako naj jih aspirant, ki ga žeja po znanju, opozori na svojo željo po učenju?

Še enkrat, le s častivredno metodo. Ne obstaja noben nov patent, s katerim bi se človek lahko brez težav usposobil za to, da postane učenec v tej Šoli - nobena kraljevska pot do učenja, ki naj bi ga na njej pridobili. V sedanjem času, prav tako kot v preteklosti, mora človek, ki želi pritegniti njihovo pozornost, stopiti na počasno in truda polno pot samo-razvoja - se mora najprej naučiti, kako naj sebe prime v roke, da bi postal to, kar bi želel biti. Koraki na tej poti niso nobena skrivnost; jaz sam sem jih podrobno podal v različnih knjigah. In izmed tistimi, ki stopajo po tej poti, veliki Mojstri izbirajo svoje učence. In le z usposabljanjem samega sebe se lahko človek odpravi po poti proti pridobivanju učenja. Brez tega usposabljanja mu tudi članstvo v katerikoli loži ali društvu, najsi tajnem ali ne, ne bo prav nič pomagalo pri njegovem napredovanju. Res je, kakor vsi vemo, da je bilo na pobudo nekaterih od teh Mojstrov ustanovljeno Teozofsko društvo in da so bili iz njegovih vrst izbrani nekateri za bolj tesen sik z njimi. Vendar pa je ta izbira odvisna od prizadevnosti kandidata in ne od članstva v Društvu ali delovanja v njem.

To je torej edina popolnoma varna pot razvoja jasnovidnosti - vstopiti z vso svojo energijo na pot moralne in mentalne evolucije. Na eni izmed stopenj se bodo nato višje sposobnosti začele same po sebi spontano razkrivati. Pa vendar obstaja praksa, ki jo svetujejo vse religije - ki, če jo uporabljamo skrbno in spoštljivo, ne more škoditi človeškemu bitju in iz katere se včasih razvije zelo čisti tip jasnovidnosti - to pa je praksa meditacije.

Človek naj si torej izbere določen trenutek v dnevu - trenutek, ko se lahko zanese, da bo imel mir in ga ne bo nič zmotilo, čeprav je bolje, da je to podnevi in ne ponoči - in doseže, da bo takrat njegov um za nekaj minut povsem osvobojen zemeljskih misli kakršne koli vrste. Ko to doseže, naj usmeri vso svojo silo svojega bitja proti najvišjemu duhovnemu idealu, ki ga pozna. Odkril bo, da je pridobitev tako popolnega nadzora mišljenja veliko težje kot to domneva. A, ko ga bo dosegel, bo to lahko zanj le v največjo korist. In ko bo postajal vse bolj in bolj sposoben dvigniti in osredotočati svoje mišljenje, bo postopoma odkrival, da se pred njim odpirajo novi svetovi.

[Kot pripravljalno urjenje za zadovoljivo doseganje takšne meditacije, je zaželeno, če človek prakticira koncentracijo v poslih vsakodnevnega življenja - celo v najbolj preprostih. Če piše pismo, naj ne misli na nič drugega, dokler ne konča, kot le na pismo; če bere knjigo, naj svojemu mišljenju ne dovoli tavanja k drugim stvarim. Naučiti se mora biti pozoren na svoj um, biti njegov gospodar, tako kot tudi gospodar svojih nižjih strasti; potrpežljivo mora delati, da bi pridobil popolni nadzor nad svojimi mislimi, tako da bo vedno točno vedel, o čem razmišlja in zakaj - na ta način bo lahko dobro uporabljal svoj um in ga umiril, tako kot tudi izurjen mečevalec usmeri svoje orožje tja, kamor želi.]

Navsezadnje pa, če bi tisti, ki si tako goreče želijo jasnovidnosti, le-to začasno posedovali za kakšen dan ali celo le za eno uro, še zdaleč ni tako gotovo, da bi si želeli ta dar obdržati. Res je, da ta pred njimi odpira nove svetove preučevanja, nove moči, ki jih je mogoče koristno uporabiti, zaradi česar večina od nas čuti, da jo je vredno imeti; vendar pa moramo vedeti,

da za nekoga, ki ga njegova dolžnost še vedno kliče k življenju v svetu, to nikakor ni čisti blagoslov. Na tistega, ki se mu je odprla vizija, predstavljajo žalost in beda, zlo in pohlep sveta stalno prisotno breme, tako da v zgodnjih dneh pridobitve novega znanja pogosto čuti odmev strastne zaprisege, ki jih vsebujejo Schillerjeve bobneče vrstice:

“Dein Orakel zu verkünden, warum warfest du mich hin
In die Stadt der ewig Blinden, mit dem aufgeschloss'nen Sinn?
Frommt's, den Schleier aufzuheben, wo das name Schreckniss droht?
Nur der Irrthum ist das Leben; dieses Wissen ist der Tod.
Nimm, O nimm die trau'ge Karlheit mir vom Aug' den blut'gen Schein!
Schrecklich ist es deiner Wahrheit sterbliches Gefäss zu seyn!”

ki bi jih morda lahko prevedli na naslednji način:

“Zakaj si me odvrigel v mesto vedno-slepih,
da bi z odprtim čutom objavljaj tvoj orakelj?
Kakšna korist od privzdignjene tančice, če je za njo grozljiva tema?
Le nevednost je življenje; to znanje pa je smrt.
Vzemi nazaj to žalostno jasno-vidnost; odvrni z mojih oči to kruto luč!
Strašno je biti smrtni kanal za tvojo resnico!”

in nato spet zakriči:

“Vrni mi mojo slepoto, srečno temo mojih čutov;
vzemi nazaj ta strašni dar!”

Vendar pa je seveda to čutenje, ki preide, kajti višji vid kmalu pokaže učen-
cu nekaj, kar je onstran žalosti - kmalu vtisne v njegovo dušo silno gotovost,
da vse stvari, ne glede na to, kaj lahko tu spodaj nakazujejo pojavnosti, brez
sence dvoma delujejo skupaj za končno dobro vsega. Človek ugotavlja, da
sta sicer greh in trpljenje tu, najsi ju je sposoben zaznati ali ne, in da je
takrat, ko ju je sposoben videti, navsezadnje bolj usposobljen za dajanje
učinkovite pomoči, kot takrat, ko deluje v temi. In tako se postopoma uči
nositi svoj delež težke karme sveta.

Obstajajo nekateri zavedeni smrtniki, ki so, navkljub temu, da imajo to srečo, da posedujejo rahel dotik te višje moči, popolnoma brez kakršnega koli pravilnega čutenja v zvezi z njo in jo uporabljajo za najbolj nečiste cilje - dejansko celo za to, da se oglašujejo kot "preiskovalni in poklicni jasnovidci"! Ni potrebno reči, da je takšna raba te sposobnosti zgolj njeno prostituiranje in ponižanje, ki kaže na to, da jo je njen lastnik pridobil še preden je v dovolj veliki meri razvil moralno plat svoje narave, da bi se zmozel upreti pritisku, ki ga nalaga. Zaznavanje količine zle karme, ki se lahko v zelo kratkem času ustvari s takšnim delovanjem, spreminja človekov gnus v usmiljenje do nesrečnega storilca te svetoskrunske norosti.

Včasih je mogoče slišati ugovor, da posedovanje jasnovidnosti uničuje vso zasebnost in nudi brezmejno možnost razkrivanja skrivnosti drugih ljudi. Nedvomno je res, da nudi takšno spretnost, vendar pa je to mnenje smešno vsakomur, ki o tej stvari ve karkoli iz prakse. Takšen ugovor je mogoče utemeljen v zvezi z zelo omejenimi močmi "preiskovalnega in poklicnega jasnovidca", pa pozablja, če je usmerjen proti tistim, katerim se je ta sposobnost odprla v toku njihovega učenja in jo zato posedujejo v popolnosti, na tri temeljna dejstva: prvič, da je povsem nepredstavljivo, da bi lahko imel kdorkoli, ki ima pred seboj čudovita polja raziskovanja, ki jih pred njim odpira resnična jasnovidnost, tudi najmanjšo željo, da bi vtikal nos v puhle drobne skrivnosti katerega koli posameznika; drugič, da celo, če bi imel naš jasnovidec, iz kakršnih koli že razlogov, takšno nedostojno zanimanje za usmiljenja vredno opravljanje, pa navsezadnje obstaja takšna stvar kot je gentlemenska čast, ki bi mu tako na oni kot na tej ravni preprečevala razmišljanje, da bi ga potešil; in tretjič, v primeru nezaslišane možnosti, da za nekoga zgoraj omenjeno ne bi imelo nobene teže, pa se vsakega učenca, takoj ko razvije kakršno koli znamenje te sposobnosti, vedno opozori na omejitve, ki se tičejo njene rabe.

Na kratko, omejitve so, da ne sme prihajati do nobene v druge vtikajoče se, sebične rabe moči in nikakršnega razkazovanja pojavov. To je, da se od človeka pričakujejo isti nagibi, ki vladajo njegovim dejanjem pravilnega

čutenja na fizični ravni, tudi na astralni in mentalni ravni; da učenec ne sme v nobenem primeru in v nobenih okoliščinah uporabiti moč, ki mu jo ponuja njegovo dodatno znanje, zato, da bi si na kakršen koli že način pridobil kakršne koli posvetne koristi; da nikoli ne sme početi tega, kar se v spiritističnih krogih imenuje “preiskovanje” - to je, da ne sme početi ničesar, kar bi omogočilo skeptikom na fizični ravni sprejeti sklep, da poseduje nekaj, kar se njim zdi nenormalna moč.

V zvezi s tem zadnjim opozorilom ljudje pogosto pravijo, “Toda zakaj naj ne bi? Saj bi bilo mogoče na ta način z lahkoto zavezati jezik in prepričati vašega skeptika, kar bi bilo zanj le dobro!” Takšni kritiki v prvi vrsti pozabljajo na dejstvo, da si nihče, ki karkoli ve, ne želi zavezati jezika in prepričevati skeptike ali se v najmanjši meri ukvarjati z držo skeptika; in drugič, ne uspevajo razumeti, kako veliko bolje je za skeptika, da le postopoma razvija intelektualno vrednotenje dejstev v naravi, namesto da bi se ga nenadoma vpeljalo z nekakšnim knock-downom. Vendar pa je to vprašanje bilo v celoti obdelano že pred leti v knjigi g. Sinnetta *Occult World* (Okultni svet), tako da ni potrebno znova ponavljati tam predstavljenih argumentov.

Nekateri naši prijatelji zelo težko razumejo, da neumno opravljanje in prazna radovednost, ki tako napolnjujeta življenja nespametne večine na zemlji, nimata mesta v bolj realnem življenju učenca; in tako včasih sprašujejo, ali bi lahko jasnovidec, četudi brez posebne želje, da bi videl, slučajno opazoval kakšno skrivnost, ki jo poskuša druga oseba skriti, na enak način kot lahko nekdo slučajno vidi nek stavek v pismu drugega človeka, če to leži odprto na mizi. Seveda bi lahko, toda kaj, če bi? Častitljiv človek bi takoj odvrnil svoje oči, tako v prvem kot drugem primeru, tako da bi bilo tako, kot da ne bi videl. Če bi tisti, ki ugovarjajo, lahko dojeli idejo, da nobenega učenca ne zanimajo posli drugih ljudi, razen takrat, ko gre za to, da bi jim pomagal, in da ima pred seboj vedno le svoj lastni svet dela, ki ga mora opraviti, ne bi bili tako brezupno oddaljeni od razumevanja dejstev širšega življenja izurjenega jasnovidca.

Celo iz tega malo, kar sem povedal v zvezi z omejitvami, ki jih ima pred sabo učenec, je očitno, da bo v številnih primerih vedel precej več kot lahko pove. To seveda v še širšem smislu velja za velike Mojstre Modrosti same, in to je razlog, zakaj imajo tisti, ki imajo privilegij, da občasno vstopijo z njimi v stik, takšno spoštovanje do njihovih besed o temah, ki se morda ne tičejo neposrednega učenja. Kajti mnenje učitelja, ali celo enega od njegovih višjih učencev, o kateri koli temi, je mnenje človeka, katerega zmožnost natančne presoje je neprimerljivo večja od naše.

Njegov položaj in njegove razširjene sposobnosti so dejansko dediščina celotnega človeštva, in čeprav smo dandanes lahko še precej oddaljeni od teh veličastnih moči, pa bodo te nekega dne vseeno v naši posesti. In kako drugačen kraj bo ta stari svet tedaj, ko bo človeštvo kot celota posedovalo višjo jasnovidnost! Pomislite na to, kako drugačna bo zgodovina, ko bodo lahko vsi brali njene zapise; kaj bo to pomenilo za znanost, ko bo mogoče vse procese, o katerih lahko sedaj le teoretizira, spremljati skozi ves njihov tok; za medicino, ko bodo tako zdravniki kot pacienti lahko jasno in natančno videli, kaj je mogoče narediti; za filozofijo, ko ne bo več možnosti za razpravo o njeni osnovi, ker bodo lahko vsi videli širši vidik resnice; za delo, ko bo to le veselje, ker bo vsak človek delal le tisto, kar lahko najbolj opravi; za vzgojo, ker bodo umi in srca otrok odprta za učitelja, ki skuša oblikovati njihov značaj; za religijo, ker ne bo več možnosti za prepir o njenih dogmah, saj bo resnica o stanjih po smrti in Velikem Zakonu, ki vlada svetu, dostopna vsem očem.

Predvsem pa, kako bo v tistih precej bolj svobodnih razmerah razviti človek veliko lažje nudil pomoč drugemu. Možnosti, ki se odpirajo pred umom so tako veličastne v vseh smereh, tako da bo moral biti naš sedmi obhod resnično zlata doba. In dobro je, da te velike sposobnosti ne bo posedovalo celotno človeštvo, dokler ne bo razvilo precej višjega nivoja, tako moralnosti kot modrosti, kajti sicer bi še enkrat in še v slabših pogojih zgolj ponovili tisti strahoten padec Atlantidske civilizacije, katere pripadniki niso uspeli dojeti, da povečana moč pomeni tudi povečano odgovornost. Pa vendar je

večina od nas bila med tistimi ljudmi; upajmo, da smo se nekaj naučili iz tistega neuspeha in da se bomo, ko se bodo pred nami znova odprle možnosti širšega življenja, bolje soočili s preizkusom.

CLAIRVOYANCE

BY

C. W. LEADBEATER

Theosophical Publishing House

KROTONA

HOLLYWOOD, LOS ANGELES, CAL.

Reprinted 1918

Charles Webster Leadbeater se je rodil 16. februarja 1854 v Nordhumberlandu v Angliji. Po smrti očeta je skrb zanj prevzel stric, ki je imel visok položaj v anglikanski cerkvi in ga je zato usmeril v študij teologije. Leta 1878 je bil posvečen v diakona, leto dni zatem pa v duhovnika. Kot tak je bil zelo dejaven in odpiral ter vodil klube za mladino.

Zanimal pa se je tudi za astronomijo in spiritizem. Preko le-tega se je seznanil z delom H. P. Blavatsky in Teozofskega društva ter se mu novembra 1883 tudi pridružil. Leto dni kasneje je odpotoval v Madras in na sedežu Teozofskega društva v Adyarju postal urednik revije *Theosophist*. Leta 1866 je odpotoval na Ceylon, kjer je pomagal pri širitvi budizma in izgradnji budističnega vzgojnega sistema ter napisal *The Smaller Buddhist Catechism*.

Leta 1888 se je vrnil v Anglijo, kjer je nato deloval kot učitelj in novinar. Pisal je knjige, ki so bile povezane z njegovim jasnovidnim raziskovanjem in se uveljavil kot uspešen predavatelj ter učitelj, tako da so mu mnogi starši zaupali svoje otroke, da bi jih vzgajal v duhu načel duhovnosti in okultizma. Leta 1909 se je vrnil v Adyar in znova začel delovati za Teozofsko društvo, spoznal mladega Krishnamurtija in ga na podlagi jasnovidnega raziskovanja prepoznal kot izredno čistega otroka ter se zato posvetil njegovi vzgoji.

Leta 1914 je Charles zapustil Adyar in predaval v Burmi, na Javi, v Novi Zelandiji in Avstraliji, kjer se je tudi nastanil. Naslednja leta je posvetil raziskovanju energij v ozadju krščanskih in prostozidarskih obredov ter oblikovanju *Liberalne Katoliške Cerkve*, kar je sprožilo nova nasprotja znotraj Teozofskega društva in pogrevanje starih obtožb proti Leadbeatru zaradi neprimerne vzgoje otrok. Leta 1930 se je vrnil v Adyar, da bi tam preživel svoja zadnja leta. Ko se je leta 1934 odpravil na obisk v Sydney je na poti zbolel in dne 1. marca, tudi umrl.